ürün

SOSYALİST DERGİ

şubat
1976 20

yıl: 2 cilt: 4

İŞÇİ SINIFI SOSYALİZMİ VE KÜÇÜK-BURJUVA KOLAYCILIĞI

DEMOKRATİK BİRLİK İÇİN MÜCADELE

SBKP 20. KONGREDEN 25. KONGREYE

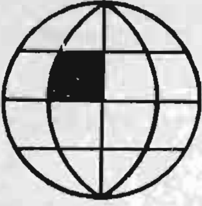
monarko-faşist diktatörlük İRAN

AYLIK DERGİ ● ŞUBAT 1976 ● YIL: 2 ● SAYI: 20

İÇİNDEKİLER

Sahibi : Ural ATEŞER ● Yazı İşleri Müdürü : Selçuk UZUN ● Yönetim Yeri: Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 38/2, İSTANBUL ● Yazışma ve Havale Adresi: P.K. 41 Sirkeci İSTANBUL ● Genel Dağıtım : **TAN DAĞITIM,** Başmuhasip Sokak, Aras İşhanı, No: 5/201, Cağaloğlu/İSTANBUL ● Ankara Dağıtım: **ANKARA DAĞITIM,** Bayındır Sokak 38/3 Kızılay/ANKARA ● Abone Şartları : Yıllık 100, Altı Aylık 50 Lira. Dış Ülkeler için iki katıdır ● Dizgi-Tertip-Baskı: BAŞARAN MATBAASI ● Kapak Baskı : EVREN OFSET

Güncelliğini yitirmeyen bir sorun bütün ağırlığıyla yine gündemde: Tırmanan faşizm tehlikesi ve buna karşı verilmesi gereken anti-faşist mücadele.

Bu son derece acil ve hayati sorun, marksist ve marksist olmayan sol çevrelerde tartışılmakta, soruna çözüm yolları aranmakta. Genellikle iki türlü yaklaşım, bu tartışmaların ve çözüm yollarının eksenini oluşturmakta.

Birincisi; faşizm tehlikesine karşı tek umarı, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi dışında bir küçük-burjuva demokratik-sol partiden —CHP'den— bulan kuyrukçu, reformist sağ sapma görüş.

İkincisi; işçi sınıfının ve onun siyasal örgütlenmesini —şu anda sözde birden çok siyasal örgütlenmesini (!) gerçekte ise tek— ağırlaşan faşizm tehlikesi karşısında anti-faşist mücadelede müttefiksiz ve tecrit olmuş bir duruma sokmayı, işçi sınıfını proleter-olmayan diğer bütün anti-faşist sosyal ve siyasal güçlerle ittifakını kuyrukçuluk sayan, sekter «sol»» sapma görüş.

Oysa, marksizm-leninizm bilimi bize, bu çok önemli sorunda yol gösteren tek kılavuzdur. Marksizm-leninizm bilimi dışında sorunu her ele alış biçimi, kaçınılmaz olarak yukarıda belirttiğimiz yanlışlara ve sapmalara yol açacaktır. O halde soruna nasıl yaklaşmalı?

Sorun; ne işçi sınıfının siysal örgütlenmesinin, ne de ittifaklar politikasının birer karşıt kutup imişcesine değil, fakat tam tersine, hem siyasal örgütlenmenin ve hem de ittifaklar politikasının organik ve diyalektik bir bütünlük içinde ele alınmasıyla sağlıklı bir çözüme kavuşturulabilir. İşçi sınıfının, siyasal örgütlenme düzeyinin yükseltilmesi ve siyasi platformda ağırlığını koyabilmesi; ittifaklar politikasının oluşturulmasıyla birlikte yürüyecek bir süreçtir. Bu süreçte, işçi sınıfının diğer sınıf ve tabakalarla anti-faşist mücadelede yapacağı ittifaklar, işçi sınıfının siyasal örgütlenme düzeyinin bağımsızca yükselmesine ve ideolojik mücadeleye engel değildir. Bunun birçok örnekleri günümüzde de yaşanmaktadır. İde-

olojiden ve örgütsel bağımsızlıktan taviz vermeden ortak bir platformda mücadele vermek...

Bunu daha somuta indirgediğimizde şu görünüm ortaya çıkmaktadır :

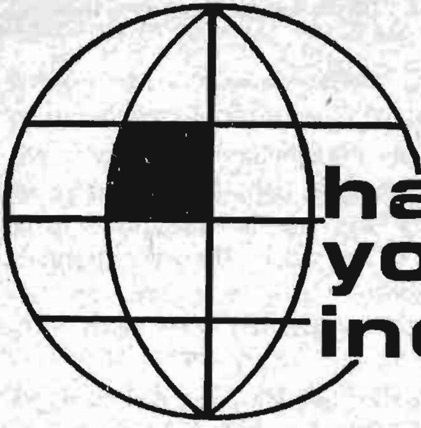
Tırmanan faşizm tehlikesi karşısında, tek umarı, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi dışında herhangi bir küçük-burjuva demokratik-sol örgütten beklemek elbette ki yanlıştır, kuyrukçuluktur.

CHP'de dahil olmak üzere, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi dışındaki her türlü diğer siyasal ve sosyal örgütlerin —sendikalar, demokratik kitle örgütleri, v.d.— faşizme karşı tutarlı ve kararlı direnmeleri ancak ve ancak işçi sınıfının siyasal örgütlenme düzeyine sıkı sıkıya bağlıdır.

Ancak işçi sınıfının siyasal örgütlenme düzeyi de, işçi sınıfının ittifaklar politikasına ayrılmaz bir biçimde bağımlıdır. Doğru bir biçimde oluşturulmayan bir ittifaklar politikası işçi sınıfının siyasal örgütlenmesine sekte verebileceği gibi, işçi sınıfını faşizme ve gericilik karşısında tecrit de edebilir. Bu nedenle, ittifaklar politikasını siyasal örgütlenme sorunundan ayrı başına ele almak olanaksızdır. Çünkü, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesi, farklı aşamalarda, farklı ittifaklar sistemleri oluşturarak, faşizmin ve gericiliğin kitle tabanını daraltır ve böylece giderek toplumun diğer bütün emekçi sınıf ve tabakalarının kurtuluş mücadelesini yönlendirerek gelişir.

O halde; tırmanan faşizm tehlikesi karşısında tek umar, aynı zamanda hem kuyrukculuğa ve hem de sektarizme düşmemeye eş değerli bir dikkat sarfederek, işçi sınıfının siyasal örgütlenme sorunu ile ittifaklar politikasını birbirinden ayrılmaz bir biçimde kavramak olmaktadır.

ürün

işçi sınıfı sosyalizmi ve küçük-burjuva kolaycılığı

Dr. Ziya OYKUT

Marksizm-leninizm, küçük burjuva görüşlerine karşı, aralıksız savaşım içinde doğdu ve gelişti. İşçi hareketi içine sızan küçük burjuva ideolojisi, ya sosyalist devrimi ve işçi sınıfı iktidarını yadsıyan sağ oportünizm, ya da Lenin'in deyimi ile küçük-burjuva ürkekliği ifadesi olan lafta devrimcilik ve eylemde güçsüz ve oportünist sol devrimbazlık (revolutionnarisme) biçimini alır.

Ve Lenin, sosyalist devrim teorisi sorunlarını hazırlarken, oportünizm'in her iki türüne karşı, iki cephede savaş verdi. O zamanlar, işçi hareketinde oportünizm egemendi. Onun etkisi, II. Enternasyonal'in iflasını ve İşçi Hareketinin Devrimci çizgisini belirginleştirmeyi sağladı. Tabii olarak Lenin, başlıca darbesini sağ oportünizme yöneltmişti. Onun, başlıca desteğinin «işçi aristokrasisi» ve «işçi sınıfının burjuvalaşmış» katmanları olduğunu söyleyerek, sağ oportünizmin sınıf kökenlerini aydınlığa çıkardı. Sağ oportünizmin, diyalektiği yadsıyan yavan bir evrimcilik olan metodolojisi, emperyalizmin çelişkilerini elçabukluğu ile yoketme veya hafifletme yolunu araştırıyor ve bunlara bir devrimci çözüm getirme zorunluğunu yadsıyordu. Sosyalist devrimin leninist teorisinin içeriği,

tümüyle, marksizmin temel ilkelerini sözde «düzelten» sağ oportünizme karşı yönelmişti.

Bernsteinizm'in, Kautskyizm'in ve Menşevizm'in leninist eleştirisi, bugün yine güncelliğini yitirmemiştir. Bundan dolayıdır ki, reformist ideoloji ortadan kalkmamış, işçi hareketini yıkma çabası da eksilmemiştir. Bununla birlikte, leninizm ilkeleri; dünyada ortaya çıkan köklü değişmeleri göz önüne almayan, çağdaş revizyonistlerdeki leninist eleştirinin mekanist anlam değiştirmesine karşı da dikiliyordu.

Dünya devrimci sürecinin dinamizmi, işçi sınıfının sosyal devriminin gelişmesine yeni olanaklar açtı. Genel olarak çağdaş revizyonizm, bu yeni olanaklar üzerinde onlara tekyanlı bir yorum vererek, asalak olarak yaşıyordu. Klasik eserlerden rasgele yapılan özet alıntılarla sınırlanmış olan doğmatik eleştiri, revizyonizmin tutumunu güçlendirmekten başka bir işe yaramadı. Çağdaş sosyal hayatın yeni olgularının yorum tekelini, yapmaca, yenilik getirici lafazanlık cübbesini giydirme yoluyla koruyordu ancak...

Oysa çağdaş revizyonizmin gerçek leninist eleştirisi, yaratıcı tutumlardan, çağdaş dönemin yeni olgularının somut tahlilinden, uluslararası devrimci hareketin pratiğinden yola çıkarak yapılabilirdi ancak... Ve çağdaş revizyonizm ve reformizme karşı savaşım'ın başlıca yönsemesi, lânetler ve büyülü sözler yağdırmadan ibaret değil, fakat yeni deneylere dayanarak marksist-leninist teoriyi yaratıcı olarak geliştirmektir. Bu savaş yöntemi, yalınca revizyonizme karşı değil, fakat aynı zamanda bir sol gevezelik ardına gizlenmiş şoven marksizm kalpazanlığı —pseudo-marxisme— dogmalarına karşı da yönetilmiştir.

Tabii, dünya sosyalist devriminin ilk döneminde, işçi hareketinin, marksist-leninist hareketin bir numaralı ideolojik düşmanı, mücadelenin devrimci yöntemlerine karşı, işçi sınıfı iktidarına karşı çıkış yapan sağ oportünizm olmuştu. Ama Lenin, «Sol» oportünizmi de eleştiriden geçirdi. Küçük-burjuva devrimbazlığının ve onun yapmaca devrimci ruhunun maskesini alaşağı etmek için, eserlerinde birçok sayfalar ayırdı.

Lenin, bir devrimci düşünceyi gözden düşürmek için, en iyi yolun, onu bayağılığa götürecek şekilde savunma olduğunu söylüyordu. Küçük-burjuva doktrinerlerinin yaptığı da bu idi. Onlar, genel olarak marksizm-leninizmin ve özel olarak da sosyalist devrimin marksist-leninist teorisinin korkunç bir karikatürünü yaratmışlardı. Onlarca ve yüzlerce kez «devrim» sözcüğünü yineleyip duruyorlardı. Devrimci lafebeliğinin bu yapma köredici ateşi, bir gelenek olmuştu onlara... Laf ebeliğini, devrimci gevezeliği benimsemeyen ve devrimci dönüşümlerin gerçekleştirilmesi yolunda gün-

cel ve dikkatli hazırlıklarla uğraşan herkesi de hain ve revizyonist sayıyorlardı üstelik..

Gerçekte, «devrim» büyük bir sözcüktür. Onun kullanılması da sorumlulukları içerir. Marksistler, sosyal ilişkilerin dönüşüm yolu olarak gördükleri devrimlere, Marx'ın benzetişi ile, tarihin bu lokomotiflerine karşı oldumolası büyük bir önem vermekte ve sorumlulukla davranmaktadırlar.

Lenin, «devrim, zorlu ve karmaşık bir bilimdir» (**Eserleri:** cilt 27, s. 203) diyordu. Marx da, Lenin gibi devrim adına oynanan bu oyunu ve aşırı devrimci laf ebeliği ile kolay yoldan bir sevgi kazanma dileklerini kınamıştı. Marx, bunu küçük-burjuva yapma devrimciliği olarak görmekte ve bunun için de şu Willich Shapper hizbini de şiddetle eleştirmektedir: «Manifest'in evrensel görüşleri yerine Alman elsanatçılarının ulusal duygusunu pohpohlayan Alman milli görüşünü koyuyor. Manifest'in materyalist görüşü yerine, idealist bir görüş ileri sürülüyor. Devrimde en önemli yeri, gerçek ilişkilere değil, irade'ye veriyorlar. Bütün demokratların durmadan «halk» sözcüğünü kullanmaları gibi, bugün de içi boş sözcük gibi «proleter» sözcüğü kullanılmaktadır. Bu sözü eyleme koymak için, bütün küçük burjuvaların proleter olduklarını açıklamakta, yani proleterleri değil, küçük burjuvaları başta göstermektedir. Gerçek devrimci gelişme yerine, devrimci cümle koymayı yeğlemektedir.» (**İnternational Review of Social History,** Assen 1956, vol. I, part 2, s. 249)

Marx ve Engels, büyük bir güç ve büyük bir inançla, Bakuninist'lerin sahte devrimci görüşlerini de eleştirmişlerdi. Öldürücü bir alayla şunu yazmışlardı: «Ne korkunç devrimciler! 'Her şeyi mutlak olarak herşeyi' hiçliğe indirgemek, herşeyi yoketmek istiyorlar.» (**İnternational Review of Social History,** Assen 1956, vol. I, part 2, s. 249). «Bu cılız beyinli küçük adamlar hiç olmazsa kendi gözlerine dev devrimciler olarak görünmek için devrimci cümleler üfürüp şişiriyorlar.» (K. Marx. **Sosyalist Demokrasi ve Emekçilerin Enternasyonal Derneği İttifakı,** Londra, Hamburg 1873, s. 71)

Marksizm kurucuları, Bakuninizm'in gösterişli uyuşmazlığının ardında, hiç te gerçekten devrimci olmayan, somut olarak burjuvaziye yarayan bir «sol» sektarizmden başka birşey görmüyorlardı. «Görünüz, diye yazıyordu Marx, Bakunin'den söz ederek, benim öğretimi nasıl da bir karikatüre çevirmiştir. Mevcut devletlerin 'ortaklıklar' haline dönüşmesi, bizim son amacımızdır. O halde biz hükümetlere, bu egemen sınıfların dev -trade-unionlarına kendilerine uygun geleni yapmalarına imkan vermeliyiz. Aksi halde onlarla işbirliğine girişince, onları tanıdığımızı söyleyeceklerdir.» (K. Marx. **Paul Lafargue'a 19 Nisan 1870 Mektubu.** Annali, an. I, Milano 1958, s. 174).

Lenin de, tam marksizm'in kurucuları gibi, işçi hareketi içindeki «sol sapmacıların ikiyüzlülüklerini» açıkça kınadı. Ekim Devrimi'nden sonra Parti Tarihini gerilere doğru gözden geçirerek, bolşevizmin yalnız revizyonizme karşı mücadele içinde değil, fakat küçük-burjuva devrimci anlayışına karşı mücadele içinde de geliştiğini gösterdi. Onlara acı alayını yöneltti «ve öğünme ve kibirle şişirilmiş sözler olarak özü boş, parça parça, ufalanmış ve budalaca küçük-burjuva devrimciliği» (**Eserleri:** cilt 33, s. 11)nin maskesini alaşağı etti. Gerçek devrimci dünya görüşü, yapmacık devrimci anlayıştan farklı olarak, objektif durumun bağlantılarını bütün karmaşıklığı, bütün dinamizmi ve bütün çelişkileri içinde alan aydın ve uyanık tahliline dayanır. Üstelik gerçek bir devrimci dünya görüşü, soyut ve dogmatik anlayışla, her yerde ve bütün koşullarda uygulanabilen ultra-devrimci sloganlarla bağdaşmaz. Diyalektiktir, devrimci gelişmenin yaşayan diyalektiğini yansıtır çünkü.

Her devrim, her aşamada karmaşık bir sosyal süreçtir. Bütün sınıflar ve bütün politik partiler, açık olarak politik hayata girerler ve olayların coşkun burgacında birbirleriyle çarpışır, kendi politik amaçları için savaşırlar. Görevleri öteki devrimlerin hiçbiriyle karşılaştırılamayan İşçi Sınıfının Sosyal Devrimi, çok özel karmaşıklığı ve çelişkili gelişmesiyle ayrılır. Bugünkü dünyamızı saran dünya devrimci süreci, biçimlerin aşırı başkalığı ve yeryüzünün farklı ülkeleri ve bölgelerinde bu biçimlerin şaşılacak girişkenliği ile nitelenmiştir. İkinci dünya savaşı'ndan sonra, Doğu Avrupa ülkelerinde, Çin'de, Vietnam ve Kore'deki devrimler, Rusya'daki sosyalist devrimden birçok noktalardan farklıdır. Bu ülkelerin her birinin devrimi, öteki ülkelere nisbetle özgül özellikler gösterir. Küba devrimi, kendi öz çizgileriyle ayırd edilir. Dogmatik düşünce kadrosuna girmeyen, hangi zenginlik ve özgünlük, daha sömürge boyunduruğunu yeni kırmış olan halkların bu devrimci mücadelelerini başkalaştırmıştır?. Gelişmiş kapitalist ülkelerin işçi hareketi önünde de yeni perspektifler açılmıştır. Çeşitli ülkelerde devrimin aldığı biçim değişikliği, bugünkü dünyada yeralan derin değişikliklerle orantılı olarak büyür.

Yaratıcı olarak davranmaksızın, her an değişen durumu, dünyada oluşan güçlerle ilişkisini tahlil etmek, devrimci süreclerin karmaşık ağından sıyrılmak, bir tek dünya devrimci sürecine bağlayan ipi bulmak, devrimci mücadelenin genel çizgisini çizmek, öte yandan kolaylaştırma ve klişeleştirmelerden korunarak çeşitli ülkelerde biçimlerin özgünlüğünü hesaba katmak!.. İşte yaratıcı olan, doğru devrimci görüşün ayrılmaz çizgisi budur. Enternasyonal işçi hareketinin izlediği devrimci yol da dosdoğru budur işte!.

Marksist-leninist partilerce, yaratıcı ruh içinde teorik ve po-

litik sorunların çözümü, sağ ve «sol» çağdaş revizyonizm türlerine karşı zorlu bir mücadelede sağlanır ancak..

Bu son yıllarda bazı ülkelerin Marksist-leninist ve işçi hareketinde sağ oportünist eğilimler canlanmış ve eyleme geçmişlerdir. Bu olgunun nedenleri, dünyadaki sınıf mücadelesinin bugünkü evresinin bazı özelliklerinde araştırılmalıdır.

İlk olarak, dünyada güçler ilişkisinin radikal bir değişiklik gösterdiği bir durumda, birçok kapitalist ülkelerin işçi sınıfı kendi yaşam düzeyini yükseltmeyi başarmıştır. Bu durum sayesinde, giderilmesi yine zorlu bir mücadele isteyen bir çok basit ihtiyaçlar, işçi sınıfının oldukça büyük tabakaları için bir sorun olmaktan çıkmış bulunuyor. Büyük bir gerçekleşmedir bu. Bununla birlikte bundan bazı olumsuz sonuçlar da çıkmaktadır: işçi sınıfının bazı katmanları şimdiki durumdan bir zaman için hoşnutturlar. Bunların görüş ve davranışları, uzlaşma, konformizm belirtileri göstermekte, varolan koşullara uymuş bulunmaktadırlar. Tekelci burjuvazi de bu eğilimleri tasarlayarak desteklemektedir. Bu politikanın amacı, işçi sınıfı içine tüketiciliğe özgü ideoloji ve düşünceyi yerleştirmektir. Burjuvazinin çabaları boşuna da gitmedi. Küçük-burjuva görüşleri ve ruh hallerinin sızması için bir temel oluşturdu bunlar. Eskiden küçük-burjuva ideolojisi küçük mülk sahiplerinin çıkarlarını dile getiriyordu. Bugün ise, gelişmiş kapitalist ülkelerde «Tüketim Toplumu» adı verilen zenginlikle şaşkına dönmüş, küçük tüketici düşüncelerini, ruh halini ve hayallerini de dile getirmektedir.

Bunun geçici bir hal olduğunu söylemeyeceğiz. İşçi hareketinin, sınıflar mücadelesinde bazı tutumlar kazandığı ve işçi sınıfının bazı katmanlarının etkisizlik içinde bu tutum karşı tavır almakta gecikmiş oldukları, sınıf mücadelesinin çok yüksek bir düzeye, henüz yükselmemiş olduğu da bir gerçektir. Lenin, işçi hareketinin sıçrayışlarla geliştiğine de işaret etmektedir. Amaçlanan değişiklikler, eşitsiz tarzda olurlar. Lenin şöyle ediyordu: «Bu değişiklikler bazan gürültüsüzce proletarya tarafından yapılan kulis'te, güçlerin birikmesi ile, hissedilmeden, kitle hareketinin gürbüzlük ve canlılığına gelince, aydınları hayal kırıklığına uğratmaksızın ortaya çıkmaktadır. Sonra bir tüm değişme olmakta ve devrimci hareket bir sıçrama denilebilecek, yüksek aşamada bir canlanma göstermektedir. Proleteryanın önüne, onun öncüsünün, sosyal-demokrasinin önüne, çözümlenmeleri gereken yeni sorunlar koymaktadır. Bu da ne birdenbire, ne tereddütsüzce, ne de sosyal demokrasideki eğilimlerin mücadelesi olmaksızın, uzun süredir çağı geçmiş, ölmüş ve gömülmüş düşüncelere dönüş olmaksızın koyulmaktadır.» Lenin: **Eserleri**, c. 8, s. 209)

Lenin'in düşüncesi, gelmiş kapitalist ülkelerdeki işçi hareke-

tinin ve işçi sınıfı sosyalizmi hareketinin bugünkü güçlüklerine bir aydınlık getirmiştir. Lenin'in sözünü ettiği bu sıçrayışlardan biri, olgunlaşma yoluna girmiş ve işçi hareketi ekonomik, sosyal ve politik isteklerin en yüksek düzeyi için kitle mücadelesi aşamasına, yüksek bir aşamaya geçme hazırlığına girişmiştir. İşçi kitlelerinin bağrında; mücadeleyi yeni konumlara açması ve işçiler için sosyal eşitliğe uygun gelen ve onlara toplumun sosyal, politik ve manevi hayatına tamamıyla katılması hakkını veren, bir sosyal statü isteğinin ilk planda ilerletmesi gereken kavrayış olgunlaşır.

Bununla birlikte işçi hareketinin çok güç bir süreç olan, çok yüksek bir düzeye doğru hazırlayan atılım'ın görülmemesi de olacaktır. Çabalar isteyen bir iştir bu. Küçük-burjuva tüketiciliği anlayışının belirli bir sızması, işçi hareketi ve marksist-leninist harekette revizyonist eğilimleri besler. Daha yeni ulaştığı yaşam düzeyini yitirme korkusu, mevcut koşullara uygun gelen rahatına düşkün düşünüş, sınıf mücadelesinin keskin biçimlerinin anlayışını ortaya çıkarır. Bu rahata düşkünlükten doğan korkular, barışçı, kerteli ve mevcut durumu ciddî şekilde sarsma tehdidi göstermeyen mücadele şekillerine girişilen rolün tekyanlı abartılmasına uygun gelir. Tekbaşınacılık düşünceleri de bu ruh haline uygun düşer ve işçi sınıfının enternasyonal ortak çıkarları adına, ulusal fedakârlıkların onanmasının kötü istemini gizler.

İkinci olarak, Marksist-leninist ve işçi hareketinde revizyonist hareket, kapitalist toplum yapısında oluşan değişmelerden ileri gelmektedir. Güçler'in sosyalizm için mücadelede yer almalarının yayılmaları ölçüsünde, işçi sınıfının yeni bağlaşmalarıyla birlikte, işçi sınıfının bileşiminde de değişmeler görülmesi, işçi sınıfının olanaklarını da ilke bakımından artırır. Bununla birlikte yeni müttefikler devrimci harekete kendi ideolojilerini, dünya görüşlerini, marksizm-leninizme yabancı eğilimlere yataklık eden öz düşüncelerini de birlikte getirirler. Bunların marksist-leninist harekete belirli, olumsuz etkileri olmayacağı da söylenemez.

Sosyalizm için mücadele etmeye yatkın sosyal güçlerin hızla yayılmasının olumsuz sonuçlarının üstesinden tamamıyla gelinebilir. Ama bunun için zaman gereklidir. Ve marksist-leninist partilerin işçi sınıfının yeni tabakaları ve onun müttefiklerinin bağrında bir ideolojik ve politik eğitim çalışması gerektirmektedir. Üstelik yeni sosyal tabakalara ulaşmak için, daima, sağlam yol ve yöntemler de bulunmaz. Bazan sekter veya liberal, anarşist bir aşırıcılık'a sapılabilir.

İlk aşırılık; işçi sınıfının yeni müttefikleri karşısında benimsenin nihilist, kuşkucu tavırdır, onların önem ve rollerini küçümseyiştir. **İkinci aşırılık,** bu yeni sosyal katmanları ve en başta çeşitli aydınlar gurubunu işçi sınıfından üstün tutma eğilimidir. İşçi sı-

nıfı sosyalizmi hareketinde bu eğilim, bazan işçi sınıfı partilerine yakın bazı aydın çevrelerde ayrılmaz liberal burjuva düşüncelerine ilke imtiyazı tanıma şeklinde görülüyor. Bu da kendini çok belirgin biçimde soyut bir tarzda, sınıflar dışında meseleyi diktatorya ve demokrasinin karşılıklı bağıntısı üzerine koymakla gösteriyor. Revizyonist eğilimler, partilerin işçi hareketi ve demokratik hareketteki öteki sol güçlerin ve en başta sosyal-demokrasi yönünden uğradığı dıştan baskı ile yüreklendirilmektedir.

Üçüncü olarak, Savaş sonrası dönemde dünya devrimci hareketinin büyük zaferler sağlamış olmasıdır. Bu da, dünya emperyalizmini kendi savunma sistemini yeniden ele alma zorunda bıraktı. Emperyalizmin emrindeki ideologlar ve politika liderleri, yürekler ve ruhlar için mücadeleye bağlanan önemi de tümüyle kavramışlardı. Ve böylece işçi hareketi ve işçi sınıfı sosyalizmi içinde revizyonist eğilimleri de var güçleriyle yüreklendirdiler.

İşçi hareketi içinde oportünizmin nedenlerini inceleyen Lenin, bu çevrilen manevra'nın nedenleri arasında burjuva taktiğinin oldukça önemli bir rol oynadığını söylemiştir. Çağımızda tekelci burjuvazi, işçi hareketine oldukça önemli ödünler vererek, yumuşak bir taktiğe başvurmaktadır. Bu ödünler; burjuvazinin, sürüp gitmesinden korku duyduğu, dünya devrimci mücadelesinin genel gidişinden koparılırsa, reformist politikanın başarılarına inanılır. Soruna böylece tekyanlı bir yaklaşma da, revizyonist akımlara elverişli bir ortam yaratır.

Burjuvazi, işçi sınıfına karşı, çok iyi düzenlenmiş muazzam bir propaganda mekanizmasından yararlanıyor. Emekçilere kısmî ödünler vermek yoluyla, «Sosyal Ortaklık» ve «Sınıf işbirliği» düşüncesini öğütlemiş oluyor. Ve işçi sınıfı içine, yukarıda sözü edilen tüketim ideolojisi ve görüşünü iyice bilerek yerleştiriyor.

İşçi sınıfı sosyalizmi'nin teorisinde, revizyonist anlayış somut olarak nasıl kendini gösterir? :

— Somut tarzda demokrasi ve işçi sınıfı iktidarına karşı koyuyor. İşçi sınıfı iktidarı düşüncesi üzerinde suskuyu yeğleyerek, onu içeriğinden yoksun bırakıyor. Bu da burjuva devlet cihazına dokunmaksızın, yürürlükteki yasalar ve burjuva demokrasisi çerçevesi içinde sosyalizme geçiş olasalığı üzerinde kolaycı kuruntuların doğuşuna yol açıyor ve devrimci harekette işçi sınıfı Parti'sinin rolünü küçümseme sonucuna varıyor.

— Parlamentarizm tutkusunu abartıyor. Gelişmenin yalınca barışçı yolunu gözlüyor. İşçi sınıfının iktidarı elde etmek için zorunlu olarak başvuracağı sınıf mücadelesinin güçlerinin hazırlanmasından el çekiyor. Bu düşünceler yeni düşünceler değildir. Bunlar oldumolası revizyonizme öz olan düşüncelerdir ve bugün de kullanılmaktadır.

— İşçi sınıfı sosyalizmi yerine, ulusal sosyalizm adı verilen çeşitli sosyalizm(!?) türlerini koymakta ve şu veya bu ülkede sosyalizm için mücadele'de marksist-leninist öğretinin yasalarını özgül özelliklerden atma yolunu araştırmaktadır.

— İşçi sınıfı enternasyonalizmini çok dar bir görüşle yorumlayarak ondan sakınmaktadır. Enternasyonalizmi sözde benimsemekte, fakat gerçekte çok dar anlayışlı ulusal çıkarlara bağlamaktadır. Bu da, onlara, Dünya Sosyalist Sistemi'nde işçi sınıfının en güzel kazançlarında, bugünkü dünyada İşçi Sınıfının oynadığı sınırsız kesin rolün karmaşıklığını kavrama yeteneksizliğini vermektedir.

Revizyonist görüşler, en keskin mücadelelerini bilimsel sosyalizmin özüne ve onun devrim teorisine karşı yürütmektedirler.

Revizyonist görüşlere karşı mücadele, bu teorinin çağdaş dünyaya verimli bir görüş halinde uygulanmasının geliştirilmesi için en önemli koşullardan biridir.

Bundan başka, bugünkü koşullarda Maoizmin teori ve pratiğine karşı geniş bir ideolojik mücadele cephesi de açılmıştır. İşçi sınıfı Parti'leri, sol sapma kuşanmış olan bu marksizm kalpazanlarının küçük-burjuvaca şovenist görüşlerine karşı da savaşıyorlar. İktidar sarhoşu bu dar kafalı emperyalist eğilimler, bu görüşte küçük-burjuva anlayışına özgü çizgileri bağdaştırıyorlar: Sabırsızlık, gerçek hayatın bütün güçlükleri üzerinden atlama isteği, her sorunu bir vuruşta çözme hayali, bu güçlükleri aşmak ve devrime yanaşmak ve sosyalizmin kuruluşunu sağlamak için özel biçimlerin hazırlanmasını isteyen somut koşulların özelliklerini hesaba katmamak.. Yaşamın tüm türlülüğü, devrimci sürecin tüm diyalektiği, ne çağdaş dönemin yeni olgularını, ne de dünya devriminin yeni gelişme biçimlerini göz önüne almaksızın, en basitleştirilmiş ve en yapmacık açıdan incelenmektedir.

Küçük-burjuva devrimbazlığı (revolutionnarisme'i)nin ve «sol» doktrinci görüşün canlanmasının nedeni nedir? Sol sekter görüşlerin kökenini niteleyen Lenin, şunları yazmıştı : «Gelişmeleri geri kalmış veya gecikmiş ekonomik ilişkiler, marksizmin yalınca bazı görünüşlerini, yeni anlayışın yalınca bir parçasını veya bazı slogan ve isteklerini benimseyen ve genel olarak burjuva anlayışının ve özel olarak demokratik burjuva anlayışlarının bütün geleneklerini tutarlı olarak kırmakta yeteneksiz olan, işçi hareketi yandaşlarının aralıksız olarak doğuşuna götürür.» (Lenin: **Eserleri**: c. 16, s. 370). İşçi Sınıfı hareketinin eski ve köklü gelenekleri olan ülkelerde «Sol Çocukluk Hastalığı»ndan kurtulmak nisbeten kolaydır. Yapmaca «Solculuk»un, işçi sınıfı öncülüğünün sağlamlığı, İşçi Sınıfı Parti'sinin sağlamlığı karşısında, daima ezilmiş olduğu Rusya da böyle olmuştur. İşçi Sınıfı Hareketinin çok köklü geleneklerinin

bulunmadığı tarım ülkelerinde, küçük-burjuva devrimciliği özel bir tehlike halini alır.

Çağımızda, Doğu'nun büyük köylü kitleleri, Dünya Tarihi arenasına girmiş bulunuyorlar. Emperyalizme karşı, gerici güçlere karşı büyük bir savaşıma girmişlerdir. Boyun eğme mantalitesini kırmışlardır. Ama, savaşımlarında görülen, sabırsızlık unsurlarının, anarşizmin ve devrimden beklenilen görevlerin küçümsenmesinin, onların belirgin ve aydın politik bilinçlerinin bulunmadığını da gösteriyor. Onlar bir hamlede hem iç ve hem de uluslararası sorunları çözümlemek istiyorlar. Köylü hareketinin bu zayıf yanları, küçük-burjuva devrimciliği için iyi bir taban oluyor ve bu küçük burjuve devrimciliği besliyor. Onları milliyetçilik ideolojisine götürüyor. Doğu ülkelerinde, çok büyük köylü kitlelerinin dünya devrimci hareketine katılması, çok çarpıcı tarihsel önemi olan bir unsurdur. Ama öte yandan, köylülerin devrimci savaşımlarında, devrimci sürecin gelişmesini engelleyen bazı olumsuz ikincil olayların sakınılmazlığı da gün yüzüne çıkıyor. Bu ikincil olayların biri de, hiç de marksizmle bağdaşmayan ve çoğunlukla şoven ve anti-sovyet bir politikayı hamuflaj olarak kullanan küçük-burjuva yapma devrimci görüşüdür.

Bu ülkelerde, sayıları çok az olan ve köylü mantalitesinin etkisi altında bulunan işçi sınıfı, her zaman küçük-burjuva saldırısına açık olmayabilir. Ama küçük burjuvazi sayılamıyacak kadar çok yollarla işçi sınıfının politik partisinin içine sızar. Zamanla yöneticilerin bilincini ele geçirir. Parti'nin bağrında sağlıksız ve hatta bazan gerici akımları canlandırır ve işin en kötü yanı da, devrimci ideolojiyi de çok karakteristik olumsuz çizgilerle yozlaştırma olanağını bulur: Dogmatizm, kolaycılık, sübjektivizm, kültürel değerler yönünden nihilizm, yaratıcı düşünce yönünden hoşgörüsüzlük ve teori'yi bir inan maddesi haline düşürme eğilimi... Küçük burjuva devrimciliği aklı köleleştirir. İşçi sınıfı tutarlılığı ve proleter enternasyonalizminin yararlılığını gösteren bir yeni durumun aydın yargısını engeller. Küçük-burjuva devrimbazlığının özü olan kolaya kaçma, köylülüğün ideolojik ve politik eğitimi gibi dev çalışmanın güçlükleri önünde bozguna uğrayan «sol» doktrinerlerini, bu kez de daha az yorucu ve daha az çaba isteyen bir çizgiye götürür. Sabırsızlığa kapılırlar. Devrimci savaşım'ın güçlüklerini göğüslemeyi düşünmezler de, daha tez yoldan, volontarist yöntemlerin yardımıyla —tepeden inmeci, cuntacılık ve blankizm gibi yollarla— işin içinden çıkıverme çarelerini araştırırlar. Şoven fanatizmi körükleyerek ve kişiye tapmayı öğerek ülkelerini; dünyanın öteki devrimci güçlerine, dünya sosyalist sistemine karşı karşıya getirmekten yarar umarlar. Ve bu da, sosyalist zaferler de dahil, devrimin gerçekleşmelerini ciddi olarak tehlikeye koyar.

Küçük-burjuva mantalitesi, milliyetçilik, sübjektivizm ve serüvencilikten daha tipik olan çizgiler de ortaya koyar. Lenin'in belirttiği gibi, «küçük-burjuva önyargılarının en kökleşmişleri, ulusal bencillik ve ulusal dar-kafalılık gibi önyargıların» (Lenin: **Eserleri**, c. 31, s. 151-152) kökeni de, küçük mülkiyeti meydana getiren ekonomik ve sosyal koşullardır.

Bundan başka işçi sınıfının sağlamlığının bulunmayışı, gerçekçi tutarlı bir tahlil verme yeteneksizliği, serüvenci görüşe ulaşır. Hayat sorunlarını ele almak için, bilimsel yöntemi benimseme ve eylem programını hazırlama yeteneksizliği, herşeyi bilen ve herşeyi yapma gücünde bir kişiliğin tanrılaştırılması gereğine götürür. Bu somut hayattan kopuk devrimci(!?) görüş, dogmatik bir doktrinarizm ve sekter bir hayranlık doğurur. Hayatın bütün vakalarına uygulanabilen tümüyle hazır öğretim ve dogmalar bulununca, deney kazanmayı düşünmenin ne yararı olacaktır? Ondan öteye, bunları yalınca ezberlemek ve üzülmeksizin ve duraksamaksızın ve durdurak bilmeksizin uydurmaktan başka birşey kalmazdı elbette..

Objektif olarak küçük-burjuva devrimbazlığı, işçi sınıfına karşı mücadelesinde gerici güçlere yardımcı oluyor. Lenin, Brest-Litovsk barışının sonuçlanması döneminde, «sol» komünistlere şöyle demişti: «Bu somut rolünüzle, sizler, emperyalist bozgunculuğun aletleri oluyorsunuz!» (Lenin: **Eserleri**, c.27, s. 344)

Nihilizm ve Sosyalizm'in kuruluşunun sürecine bile gösterilen düşmanlık, onun için tipik şeylerdir. O, kendi saldırılarının amacı olarak sosyalizm ülkesini seçmiştir. Bu sahte devrimci görüş, bir noktada anti-komünizm'le apaçık birleşiyor. Sosyalizmin gülünç bir benzerini —güldürüsü(!?)nü— teoride ve pratikte tasarlayarak, yeryüzünün bütün işçi hareketlerini ve ulusal kurtuluş hareketlerini dünya sosyalist sistemini hedef alan Amerikan icadı, anti-komünizm ideologlarına, sosyalist devrimi karalamak için konu vermektedir.

Bugünkü durumda, dünya kurtuluş hareketi önünde o çok güzel perspektifler açılınca, çağdaş dönemin bütün devrimci güçlerinin ortak birliğinin somut temeli —ilk başta enternasyonal proletaryanın birliği temeli— pekiştirilince, küçük-burjuva devrimbazlığı (revolutionnarisme'i), şovenizm ve nasyonalizm şekli altında, Enternasyonal işçi hareketinde ve dünya kurtuluş hareketinde, somut olarak beşinci kol rolünü oynar. Onun gerçek anlamı da budur..

Leninist öğreti, devrimci sürecin yasalarını, bir **PARTİ** ve **SINIF** anlayışı içinde incelemeyi öğretir. Sosyalizme geçiş'in dar kafalı görüşün iç yüzünü açıklar. Ve küçük-burjuva devrimbazlığının, sahte görüşünün sosyal kökenlerini aydınlığa çıkarır. Çağdaş döne-

min, devrimci olaylarını değerlendirme tarzında tutarsızlık ve boşluğu ortaya serer.

Leninist öğreti, işçi sınıfının sosyal devrimini, bütün ülkelerin işçilerinin eylemlerinde dayanışık olmasını isteyen, bütün dünyada devrimci güçlerin birleşmesini isteyen enternasyonal ve dünya ölçüsünde bir süreç olarak görmeyi öğretir.

Leninist öğreti, dünya devrimci sürecinin birliğini parçalayan küçük burjuva şovenliği karşısında uzlaşmazdır.

Leninist öğreti, devrimci harekete öncülük eden yasaların somut bilimsel tahlilini ister. Ve de küçük-burjuva devrimbazlığına özgü serüvenci anlayış ve sübjektif keyfilikle bağdaşmaz.

Leninist öğreti; insancıl görüşün içine sinmiş, insanlığı sömürüden kurtarmak, zordan kurtarmak, toplumun devrimci dönüşümünün en insanca yollarını bulmak ister. Leninizmin bu ayrılmaz belirtisi küçük-burjuva devrimbazlığına özgü zorun alabildiğine abaltılmasına temelden karşıdır.

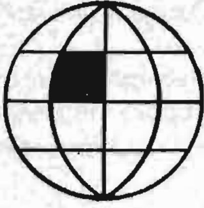
Leninist öğreti; küçük burjuva görüşlerinin ortak içeriği şoven milliyetçiliğin, dogmatizmin, sübjektivizmin, sekratizmin ve serüvenci anlayışın maskesini söker.

Revizyonistler ve her boyadan dogmatik görüşler, elbette Lenin'in öğretisine karşı birleşirler. Revizyonistler, Lenin'i idealizmle, volontarizmle, avangardizmle kınamışlardı. Buna karşılık «sol» doktrinerler, oportünizmle, revizyonizmle ve devrimci marksizme ihanetle suçlamışlardı. Yıllar akıp gitmiş ve hayat bütün bu kınama ve suçlamaların tutarsızlığını somut olarak ortaya koymuştur.

Çağımız yüksekten seyredilince, insanlığın son elli yılda aştığı yolun tümünde, leninizmin gerçekten de çok büyük dönüşümlerle dünya tarihine girdiği görülecektir.

Ve küçük-burjuva devrimbazlarının hınçları da burdan geliyor zaten..

———0———

dünya işçi sınıfı partileri üzerine bilgiler

25. kongre'sinin arefesinde

20. KONGREDEN 25. KONGRE'YE KADAR SBKP

Hazırlayan:
Cezmi ANIL

«Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin kongreleri, daima, dünya komünist hareketinin yaşamındaki büyük olaylardır.»

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, uluslararası komünist ve işçi hareketinin en deneyimli, en sağlam, en bilinçli ve bunlardan ötürü, öncü müfrezesidir. SBKP, dünya-çapında ki kardeş partiler ailesinin muazzam topluluğu içinde özel bir yere, klasik deyimle, **primus inter pares** (eşitler arasında birinci) bir konuma sahiptir. SBKP'nin kongreleri, Merkez Komite Genel-Toplantıları (Plenumları) ve konferansları yalnızca ulusal yada bölgesel değil, uluslararası çapta önem taşıyan olaylardır.

SBKP, uluslararası komünist ve işçi hareketinin en deneyimli müfrezesidir. Çünkü SBKP, yeni koşullara uygun kurulmuş «yeni tip bir parti» olarak, dünyada ilk kez Lenin tarafından örgütlendirilen Bolşevik Partisi'ne dayanır ve O'nun doğrudan devamıdır [1]. SBKP, yalnızca eski, çürümüş sömürü düzenini yıkma sanatında değil, fakat aynı zamanda tümüyle yeni bir düzen, sosyalist bir toplum kurmak ve bunu geliştirerek, komünizmin maddi-teknik temellerini atmak pratiğinde de en deneyimli partidir.

SBKP, uluslararası komünist ve işçi hareketinin en sağlam müfrezelerindendir. Parti, uğradığı çeşitli saldırılara karşın, varlığını (giderek artan bir hızla) güçlendirmiş ve sağlamlığını hem pratik hem de teorik alanında kanıtlamıştır. SBKP, gerçekten Marksist-Leninist bir liderliğe sahip olan en kitlesel devrim partisidir.

---

1 Dünya proleteryasının büyük öndери ve öğretmeni Lenin'in ismi ve faaliyetleri ile SBKP'nin ismi ve faaliyetleri birbirinden ayrılamaz. Mayakovski'nin ünlü **«Vladimir İlyiç Lenin»** adlı yapıtında bu gerçeğe çok açık olarak işaret edilir:

«Parti ve Lenin
ikiz kardeştir
Acaba hangisine
daha çok değer verir tarih
ana
Biz Lenin diyorsak
parti demektir bu,
Parti diyorsak
bu, Lenin demektir
aynı zamanda.»
(Çev: A. Behramoğlu)

SBKP, en bilinçli müfrezedir. Parti, sınıf savaşının, en karmaşıkları da dahil olmak üzere, çeşitli biçimlerinden geçmiş, en çetin teorik ve pratik sorunları çözmüş, insanlık toplumunun şimdiye kadar kurduğu ve yaşadığı en ileri toplum biçiminin dinamiğini oluşturmuştur. SBKP'nin karşılaştığı sorunların birçoğu ile (şu yada bu zamanda ve biçimde) tüm uluslararası devrimci güçlerin karşılaşması, hiç de şaşılacak birşey değildir.

Bütün bunlar, bize, SBKP'nin yalnızca Sovyet halkının değil, bütün uluslararası işçi sınıfının (özellikle ideolojik anlamda) Marksist-Leninist öncüsü olduğunu göstermektedir.

SBKP'nin zengin deneyimi ve özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası tarihi Türkiyeli okurların büyük kitlesi tarafından hemen hiç bilinmemektedir. Bilinenler ise, çoğu kez «kulaktan-duyma» çerçevesinde ve genelikle güvenilemeyecek kaynaklardan (hatta Maocu «eleştiriler»den) sağlanan «bilgiler» dir. SBKP'nin, yeni koşullar altında yazılmış ve son Parti-içi gelişimlerini aydınlatan yetkili bir tarihi henüz Türkçeye çevrilmiş değildir. Bu durumda, SBKP'nin 25. Kongresi arifesinde, Türkiyeli okur kitlesi tarafından genellikle iyi bilinmeyen 20. Konge'den başlamak üzere 21, 22, 23 ve 24 kongreler üzerinde kısaca durmak yararlı ve hatta zorunlu görünmektedir.

SBKP 20. KONGRESİ

SBKP 20 Kongresi 1956 Şubat'ında toplandı. Sovyet halkının önünde yeni bir gelişim perspektifleri açan bu kongrede, birçok uluslararası ve ulusal sorun tartışıldı, karara bağlandı.

Uluslararası alanda ortaya çıkan yeni gelişimleri dikkate alan Kongre, dünya gelişiminin temel sorunları üzerinde bir dizi önermeler ileri sürdü.

Kongre, Lenin ci barış-içinde yanyana-yaşamak ilkesini geliştirdi. Barış içinde yanyana-yaşama ilkesi, farklı iki sosyal sistemin var olduğu dünyamızda devletler arası ilişkilerde geçerli olabilecek tek temel ilkedir. Barış içinde yanyana-yaşama, farklı sosyal sistemli devletlerin aralarında iyi ilişkiler kurmaları anlamına gelip, halkların daha da yakınlaşmasına yardım etmekte, uluslararası yumuşamaya katkı yapmaktadır. Ancak bu ilke, hiçbir şekilde farklı (ve zıt) ideolojiler, politikalar arasındaki ilişkilere teşmil edilemez. Burjuva ideolojisi ile proleter ideolojisinin, ezenlerin politikalarıyla ezilenlerin politikalarının «barış-içinde yanyana-yaşaması» yalnızca, Sağ-kanat revizyonistlerinin mahut konvergens (yakınlaşma) «teorisi» ile arkalanabilir, yada («Sol» revizyonistlerin yaptığı gibi) barış-içinde yanyana-yaşama ilkesinin özünü çarpıtmak için ön-plâna çıkarılabilir. Leninci barış-içinde yanyana-yaşama ilkesi, bu iki yaklaşımla da bağdaşmaz.

Barış-içinde yanyana-yaşama ilkesi, sınıf mücadelesinin uluslararası plandaki özgül bir görünümüdür ve sınıf mücadelesinin yavaşlamasına değil, hızlanmasına yardım eder.

20. Kongre, mevcut koşullar altında, bir dünya savaşını engellemenin de mümkün olduğunu kanıtladı. Bu, emperyalizmin saldırgan karakterini reddetmek anlamına gelmez. Ancak, emperyalist kamp karşısında yer alan güçlü bir sosyalist kampın varlığı ve uluslararası barış hareketinin etkin gücü hesaba katılırsa, emperyalist güçlerin saldırgan faaliyetlerini dizginlemenin de mümkün olduğu açıktır. Emperyalizmin dünya savaşı patlatma çabalarından ancak geniş çaplı, bütün barışsever güçleri toplayan uluslararası bir mücadeleyle caydırılabilir. Bununla birlikte, emperyalist güçlerin, uluslararası bir savaş, bir dünya savaşı başlatma olanağından yoksun edildikçe, daha fazla yerel harplere başvurmaya gayret ettikleri de bilinen bir gerçektir. Emperyalizm her yerde, saldırgan karakteri dolayısıyle lanetlenmekte ve mevzilerini yitirmektedir.

Sosyalizme, farklı ülkelerde değişik biçimlerde geçilebileceği tezi de

SBKP 20. Kongresi tarafından geliştirildi. Sosyalist sistemin var olmadığı koşullarda pratik olarak son derece zor olan barışçıl geçiş, sosyalist sistemin güçlenmesi oranında daha yakın bir olanak haline dönüşmektedir. Bu, aynı zamanda, tüm devrimci ve ilerici güçlerin ortak eylemine de bağlıdır. Sosyalizme parlamenter yoldan geçiş de **teorik olarak** mümkündür. Uygun koşullarda, Marksist-Leninist partiler parlamentoyu burjuvazinin bir aracı olmaktan çıkarıp, çalışan halkın bir aracı haline dönüştürebilirler. Bu koşullarda, radikal politik ve ekonomik dönüşümler barışçı yollardan gerçekleştirilebilir. Ancak bu olanak, uluslararası devrimci sürecin çapına bağlı olduğu kadar, ulusal bazı olgulara da bağlıdır: devrimci, Marksist-Leninist partinin gücü, yalnızca işçi sınıfının değil, tüm çalışanların ortak eyleme sokulması, gerici sınıfların şiddete baş vurup - vuramayacağı, vb. Gerici güçlerin yasal-olmayan herhangi bir iç yada dış müdahalesi karşısında, çalışan halkın da şiddete başvurmak zorunda kalacağı ve devrimin barışçı olmayan yöntemlerle sürdürüleceği açıktır. İşçi sınıfı partileri, daima barışçıl geçişi yeğlemelerine karşın, barışçı - olmayan durumlara karşı da hazırlıklı ve uyanık olmalıdırlar.

Marksist-Leninist partilerin barışçı geçişe ilişkin görüşleri, şu yada bu biçimde proletarya diktatoryası fikrini reddeden Sağ-kanat reformistlerininkilerden kökten farklıdır.

20. Kongre, geçmiş dönemde (1951-55) Sovyet halkının ulaştığı ekonomik ve kuruculuk başarılarını da belgelerle ortaya koydu : 5 yıllık plan, 4 yıl 4 ayda tamamlanmış; 1955'de sanayi, 1940 yılındaki düzeyin 3 katına yükselmişti. Zirai alanda önemli gelişmeler yapılmıştı. Tüketim mallarının çıktısı, savaş-öncesine kıyasla iki kat artmıştı. Halkın yaşam düzeyi yükselmişti. (Bunlar değerlendirilirken, ülkenin II. Dünya Savaşı'nda aldığı yaraları sarma faaliyetleri de gözönüne alınmalıdır.)

Kongre, hedef olarak, eskiden olduğu gibi, esas vurguyu, bütün ekonomi kollarının hızlı oranlarla gelişimini sağlayacak, ülkenin savunma kapasitesini ve halkın yaşam standartlarını güçlendirecek olan ağır sanayi üzerine koydu. Sanayide özellikle mühendislik, elektrik ve kimya sanayilerine dikkat verildi. Volga ve Angora nehirleri üzerinde güçlü hidroelektrik istasyonların tamamlanması sağlandı. Atom enerjisinin barışçı amaçlar için kullanılma alanları genişletildi.

Kongre, geçmişte yapılan bazı hataların sonuçlarını gidermeye ve doğru ilkeleri hayata geçirmeye ilişkin birtakım kararlar da aldı. İdeolojik çalışmaların günlük kuruculuk çalışmaları ile kaynaştırılması için, bütün Parti örgütlerine çağrıda bulundu. Parti içinde yeniden kollektif liderlik ilkesinin uygulanması ve Parti-yaşamının Leninci normlarının gözetilmesi yolundaki Merkez Komitesi faaliyetini onayladı.

Kongre, «Kişilik Kültü ve Sonuçları» üzerine bir raporu onaylayıp, tarihte kişilerin yeri ve rolü ile ilgili bilinen Marksist-Leninist tezleri ele alarak, Stalin'in kişilik kültünü yerdi. SBKP 20. Kongresi, Stalin'i iki yaklaşım içinde değerlendirdi.

Stalin'in Merkez Komitesi Genel Sekreterliği sırasında, SBKP tarafından yönetilen Sovyet halkı birçok önemli başarıya ulaştı —ekonomik bakımdan geri bir ülkenin başta— gelen bir sanayi ülkesine dönüştürülerek ilk sosyalist toplumun kurulması, Nazi saldırganlarının ve bağlaşıklarının püskürtülmesi, insanlığın faşist boyunduruktan kurtarılması, savaş-sonrasında ülke ekonomisinin yeniden canlandırılması, vb.

Bütün bu kazanımlarda, öteki Parti liderleri gibi, Stalin'in de önemli payı olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ayrıca, Leninizmi tüm oportünist akımlara, Troçkizme, Sağ revizyonizme ve burjuva milliyetçiliğine karşı savunması, ideolojik çalışmaları, ülkenin savunma kapasitesini artırması

ve kapitalist kuşatmayı kırması, ulusal kurtuluş hareketlerine ve dünya komünist hareketine olumlu katkılar yapması da Stalin'in, ünlü bir örgütçü ve teorisyen olarak saygınlığını artırmıştır.

Ancak zamanla Stalin, kendi kişisel katkılarının payını fazla önemseyerek, Leninci kollektif liderlik ilkelerinden ayrılmaya başladı. Parti-içi yaşam normlarını zedeledi. Demokrasi üzerine haksız kısıtlamalar koyarak, sosyalist legaliteyi zorladı.

20. Kongre, Stalin'in bazı hatalarının anti-komünist propaganda yolunda kullanılamayacağının bilincinde olarak, yeni düzenlemelere gitti, eğitim çalışmalarını hızlandırdı, Parti yönetimi ile üyelik arasındaki ilişkileri Leninci ruha uygun olarak geliştirdi.

Kongre, SBKP'nin proleter enternasyonalizmi ilkelerine bağlı kalmaya devam ederek, uluslararası komünist ve işçi hareketi ile, ulusal kurtuluş mücadeleleri ile dayanışmasını dile getirdi.

Bu arada, Kongre tarafından seçilen bir komisyon, SBKP yeni Program taslağını hazırlamakla görevlendirildi.

SBKP 20. Kongresi'nin uluslararası komünist hareketteki önemi ve olumlu yerine, tüm ülkelerdeki kardeş partiler liderleri tarafından işaret edilmiştir. Bu gerçek; başta Maocular olmak üzere, çeşitli oportünist akımlar tarafından yapılan saldırıların yoğunluğu ile değiştirilemez. [2]

SBKP 21. KONGRESİ

SBKP'nin Olağanüstü 21. Kongresi, 1959 yılının başlarında toplandı. Kongre, ülkenin yedi-yıllık gelişme planının temel yönlerini kararlaştırdı. Sovyetler Birliği'nde komünizmin maddi ve teknik temelinin yaratılması, plandaki esas dikkat noktasıydı. Bu yedi yıl içinde sanayi çıktısı yaklaşık iki kat artacak, ziraatte, nakliyatta, kültürde, bilimde ve halkın yaşam standartlarında önemli gelişimler yer alacaktı.

Kongre'nin ulaştığı önemli bir sonuç, ülkede sosyalizmin tam ve kesin bir zafer kazanmış olduğuydu. SSCB'de sosyalizmin zaferi sorununun iki görünümü vardı: dahili (iç) koşullar bakımından, ülkedeki sömürücü sınıfların kaldırılmasından sonra, kapitalizmi canlandıracak hiçbir güç kalmadığı için İkinci Dünya Savaşı öncelerinde bile, sosyalizm, Sovyetler Birliği'nde zafere ulaşmıştı. Ancak dış koşullar bakımından, ülke kapitalist kuşatma altında kaldıkça, kapitalizmin canlandırılması tehditi mevcuttu. Fakat II. Dünya Savaşı'ndan sonra, dünya sosyalist sisteminin kurulmasıyla birlikte, bu tehdit de etkisini yitirdi. Sosyalizm, bir ülkenin sınırlarını aşmış, bir dünya sistemi haline gelmişti.

Sovyet halkı yedi-yıllık planda konan hedeflere ulaşmak için büyük bir çaba ile işe girişti. Bütün ülke-çapında sosyalist yarışma hareketi geliştirildi.

SBKP 21. Kongresi, uluslararası komünist ve işçi hareketinin ve özellikle Sovyetler Birliği'nin tarihinde önemli bir dönüm noktası, bir kilometre taşı olmuştur.

SBKP 22. KONGRESİ

Yaklaşık 10 milyon Sovyet komünistini temsil eden Kongre delegeleri,

---

2 **Sosyalist Ekonomiye Geçiş Sorunları** adlı kitabı dahil, bazı yazıları Türkçeye çevrilen C. Bettelheim'ın ve, özellikle **Kapitalizm Nereye Gidiyor?** (Kapitalist Gelişim Teorisi) ve (Baran'la birlikte yazdığı) **Tekelci Kapitalizm** adlı kitapları ile Türkçede bilinen P. Sweezy'nin 20. Kongre (ve genel olarak da, SSCB'deki durum) üzerine yorumları da bundan pek farklı değildir (Bkz. Sweezy ve Bettelheim, **Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş Süreci Üzerine,** s. 32, 42-3, vd.). Buna karşın, gerek Sweezy'yi gerek Bettelheim'ı, hâlâ daha «büyük teorisyen» olarak gören (yada görmek isteyen) **«küçük teorisyen»ler var Türkiye'de!..**

1961 Ekim'inde SBKP 22. Kongresi için Moskova'da toplandılar. 22. Kongre'nin tarihsel önemi, bu Kongre'nin yeni Parti Programı'nı kabul etmesinden ileri gelmektedir. Bu bakımdan, bu Program'ın içeriği üzerinde durmak zorunlu görünmektedir.

22. Kongre'de onaylanan Program, Parti'nin üçüncü programı, Komünizm kuruculuğu programıydı. (İlk program 1903'de, ikincisi ise 1919'da onaylanmıştır.)

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin zaferi ile birlikte, komünizme geçişin sorunlarını bilimsel olarak ele almak zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Sosyalizm ve komünizm bir tek sosyo-ekonomik formasyonun iki aşaması olup, birçok ortak özelliklere sahiptiler : üretim araçlarının sosyal mülkiyeti, insanın insan tarafından sömürüsünün olmayışı, üretimin toplum üyelerinin artan gereksinimlerine en fazla karşılık vermek amacına bağlanması, vb. Fakat üretici güçlerin gelişim düzeyi, sosyal ilişkilerin olgunluğu, sosyal ürünün dağıtım araçları ve kitlelerin sosyal bilinç derecesi bakımından, bu iki aşama hayli farklılık gösterirler.

Komünizm, insan toplumunun gelişimindeki en yüksek aşama olup; sosyalist aşamadan geçilmeksizin, doğrudan, bu aşamaya ulaşılamaz. Bu ancak, sosyalizmin kurulmasından sonra mümkündür ve onun doğrudan devamıdır.

Program'a göre, «Komünizm, üretim araçlarının kamu mülkiyetinin bir tek biçimi ve toplumun tüm üyelerinin tam sosyal eşitliği ile, sınıfsız bir sosyal sistemdir; bu sistemde, bilim ve teknolojideki sürekli ilerlemeyle üretici güçlerin büyümesi halkın her-yönlü gelişimini doğuracaktır; kollektif zenginlik artışı tümüyle daha çok olarak (abundantly) yükselecek ve 'herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre' yüksek ilkesi uygulanacaktır. Komünizm, kamunun öz-yönetiminin kurulacağı özgür, sosyal olarak bilinçli çalışan halkın yüksek ölçüde örgütlenmiş bir toplumudur, toplum yararına emeğin herkesin esas, yaşamsal gereksinimi, herkes tarafından onaylanan bir zorunluluk olacağı ve herbir kişinin yeteneğinin insanların en fazla yararına kullanılacağı bir toplumdur.»

Komünizm kuruculuğu birçok karmaşık sorunları içermekteyse de, şu üç ana görevi öne koyuyordu :

— Komünizmin maddi ve teknik temelinin yaratılması

— Komünist sosyal ilişkilerin gelişimi

— yeni insanın eğitilmesi.

Bütün bu görevler, doğal olarak, birbiriyle bağlıdır ve bir bütün oluştururlar.

Program, sosyalizm yoluna geçmiş tüm ülkeler için ortak büyük nesnel yasaları çözümlüyor ve dünya sosyalist sisteminin, ülkeler arasında yeni tip bir ekonomik ve politik ilişkiyi, yeni tip bir uluslararası emek dağılımını cisimlendirdiğini gösteriyordu.

Program, kapitalizmin genel bunalımının şimdiki aşamasını çözümleyerek kapitalizme karşı, barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadelenin strateji ve taktiklerine büyük bir katkı yapmıştır. Lenin'in, genel demokratik mücadele ve sosyalist devrim arasındaki karşılıklı-bağlantı hakkındaki fikrini daha da geliştirdi, günümüz koşullarında geniş bağlaşmalar politikasını koydu, güçlü bir anti-emperyalist dalgada birleşmiş olan farklı ilerici partiler ve çalışan halk sınıfları arasında anlaşma ve işbirliğinin sınırlarına işaret etti, proletarya diktatoryası için mücadeledeki geçişsel aşamaların nesnel zorunluğunu ve tüm mücadele biçimlerinde ustalaşmak gereğini gösterdi.

Yeni Program, SBKP'nin, eskiden olduğu gibi, prloeter enternasyonalizmine bağlı kalacağını belirterek, Sovyetler Birliği'nde komünizm kuruculuğunun büyük bir enternasyonalist görev olduğunu vurguladı.

SBKP 22. Kongresi tarafından kabul edilen bir başka belge, SBKP yeni Tüzüğü oldu. Tüzüğe göre, Parti Programını ve Tüzüğünü kabul eden, komünizmin kuruculuğunda etkin

rol alan, bir Parti örgütünde çalışan, Parti kararlarını uygulayan ve üyelik aidatı veren 18 yaşına gelmiş her Sovyet vatandaşı, SBKP'ne üye olabilirdi.

Parti, saflarının sayısal büyümesi ile değil, niteliksel bileşimi ile değerlendirilebilir.

Bir Parti üyesi, komünist bir tarzda çalışmak, ülkenin politik yaşamında etkin yer almak, Marksist-Leninist teoriyi öğrenmek, hatalarla amansızca savaşmak, Parti ve devlet disiplinini gözetmek, her yerde ve her zaman (üretimde, sosyal çalışmada, sosyalist yaşamın yasalarını ve moral ilişkilerini gözetmede) ön saflarda bulunmak zorundadır. Parti üyesi, Parti davası için, onun politikasının uygulanması için ve komünizm kuruculuğu için politik bakımdan bilinçli, etkin ve fedakar (özverili) bir savaşçıdır.

Parti üyesinin : Parti organlarını seçmek yada bunlara seçilmek, Parti politikasının sorunlarını ve pratik faaliyetlerini Parti konferanslarında ve kongrelerinde, Parti komitelerinin toplantılarında ve Parti basınında tartışmak, ilgili Parti örgütü karar alana dek kendi görüşünü açıkca dile getirmek, mevkisine bakmaksızın herhangi bir üyeyi Parti toplantılarında, konferanslarında ve kongrelerinde eleştirmek, kendi faaliyetlerinin yada davranışlarının tartışıldığı toplantılara kişisel olarak katılmak, herhangi bir öneriyi, soruyu yada açıklamayı, MK dahil, herhangi bir organa iletmek hakları vardır.

Birincil (taban) örgütler (hücreler), Parti'nin temelidir. Bunlar, Parti üyelerinin çalışma yerlerinde —en az üç Parti üyesi bulunan fabrikalar, devlet çiftlikleri ve başka devlet işletmeleri, kollektif çiftlikler, Sovyet ordu birimleri, bürolar ve eğitim kuruluşlarında— kurulabilirler. Taban örgütler kitleler arasında, onlarla doğrudan bağlantı halinde çalışır ve onları Parti etrafında toplar, onlara Parti politikasını açıklar ve bu yönde faaliyet göstermelerine gayret ederler.

Parti'nin yönetimsel ilkeleri demokratik-merkeziyetçiliğe dayanır. Yani :

— Parti'nin tüm yönetim organlarının seçimle gelmesi;
— Parti organlarının kendi Parti örgütlerine ve daha yüksek organlara belli aralıklarla hesap vermesi;
— azınlığın çoğunluğa uymasına dayanan sağlam Parti disiplini;
— daha yüksek organların kararlarının alt organlar tarafından zorunlu biçimde yerine getirilmesi;

gerekmektedir.

Yeni Tüzük, Parti liderliğindeki yüksek ilkenin kollektif-liderlik olduğunu vurgulamaktadır. Parti içinde tek-adam liderliği ne vardır, nede olabilir. Yönetimin her kademesindeki yönetici organlar kollektif-liderlik organlarıdır ve seçimli, değiştirilebilir ve sorumlu organlardır. Kollektif-liderlik, birçok kişinin çeşitli yeteneklerini, bilgisini ve deneyimini birleştirmeye yardım eder ve kişisel girişkenliği geliştirir.

Parti-içi demokrasi bakımından, Parti politikasının ve pratik çalışmasının serbest ve yapıcı tarzda tartışılması önemli bir ilkedir. Parti, mekanik değil, bilinçli bir disiplini gerektirir. Bilinçli disiplin, serbest tartışma ve eleştiri olmaksızın, ortaya çıkamaz. Bu özgürlüğün anarşizmle yada disiplini-reddetmekle ortak hiçbir yanı yoktur.

Parti birliğini gözetmek ve güçlendirmek, her üyenin görevi olarak kalmaktadır.

22. Kongre'de onaylanan SBKP Programı ve Tüzüğü, Parti'nin komünizm kuruculuğunda karşılaşacağı sorunların niteliğine (mahiyetine) uygun olduklarını kanıtlamışlardır ve kanıtlamaktadırlar.

SBKP 22. Kongresi, Parti yaşamında (Program ve Tüzük gibi) son derece önemli belgeleri onaylayarak, komünizm kuruculuğu yolunda yaşamsal önemde kararlar alarak ve uluslararası durumu açıklıkla değerlendire-

rek, uluslararası devrim hareketi tarihine çok büyük bir katkı yapmıştır.

* * *

SBKP 23. Kongresi'ne geçmeden önce, kısaca da olsa, iki önemli olay üzerinde durmak gerekiyor.

Bunlardan birincisi, SBKP MK'nin 1964 Ekim'inde yaptığı Genel Toplantıdır. Bu toplantıda MK, N. Kruşçov'un ricasını kabul ederek, Onu MK Birinci Sekreterliği ve Bakanlar Konseyi Başkanlığı görevlerinden affetmiştir.

Yapılan yeni görev bölümü sonucunda, Leonid İlyiç Brejnev, SBKP MK Birinci Sekreteri seçilmiş; Aleksi Kosigin, Yüksek Sovyet Prezidyumu tarafından Bakanlar Konseyi Başkanlığı'na atanmıştır.

1964 Ekim Plenumu, Parti-İçi demokrasiyi geliştirmesi, kollektif-liderlik üzerine Leninci ilkenin değişmezliğini vurgulaması ve Parti bünyesinde Leninci çalışma stilini güçlendirmesi bakımından, Parti yaşamında önemli bir adım oldu.

Bu toplantıdan hemen sonra MK, Parti örgütlerinin yeniden-örgütlenmesi sorunlarına eğildi.

İkinci önemli (fakat yer darlığından ve bir ölçüde de, konumuz dışında kalmasından ötürü, üzerinde duramayacağımız) olay, 1960'ların ortasında Sovyetler Birliği'nde uygulamaya sokulan ekonomik reformlardır. [3]

SBKP 23. KONGRESİ

1966 Mart'ında toplanan 23. Kongre'de yaklaşık 12,5 milyon üye temsil ediliyordu. MK Raporu, Kongre'ye, L. Brejnev tarafından sunuldu ve oybirliği ile onaylandı.

Kongre'de aldığı kararlarıyla SBKP, proleter enternasyonalizmine, 1957 ve 1960 Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Toplantılarının kararlarına bağlılığını kanıtladı. SBKP, uluslararası işçi sınıfı hareketinin birliğini ve dayanışmasını savundu: Ele alınan dönemde (22. ve 23. Kongreler arası dönemde - C.A.) SBKP MK'nin uluslararası faaliyetleri, başka Komünist ve İşçi Partileri ile birliği ve kardeşçe dayanışmayı güçlendirmek ve dünya komünist hareketinin genel çizgisinin uygulanması için onlarla (birlikte) çalışmak (yolundaki) değişmez arzusuyla dolu olmuştur.»

Kongre, barış, demokrasi, sosyal ilerleme ve sosyalizm için savaşan, ulusal kurtuluşları için mücadele eden halklarla dayanışmasını dile getirdi.

Kongre, karmaşık uluslararası sorunları çözümleyerek, dünyanın genel görünümünü açımladı. Emperyalizme, ırkçılığa, faşizme ve gericiliğe karşı savaşı güçlendirmek, sosyalist ülkelerle ve gelişmekte olan genç devletlerle ekonomik ve politik işbirliğini genişletmek gereği ortaya konuldu.

Barış-içinde yanyana-yaşamak ilkesinin Leninci anlamı üzerinde durularak, bu ilkenin, sömürenlerle sömürülenler, ezenlerle ezilenler arasında uygulanamayacağı bir kez daha belirtildi.

Kongre, Sovyetler Birliği'nin dahili durumunu da inceleyerek, yeni bir planlama ve ekonomik müşevvikler (iticiler) sistemine geçmek, eko-

---

[3] Bu reformların ve özellikle fiyatlar reformunun, Bettelheim'ın **bilinen** yorumları ile birlikte, önceden anılan kitabında ele alındığını hatırlatmakta yarar olabilir. Fakat bu konuda özellikle incelenmesi gereken yapıtlar, Rumyantsev ve arkadaşlarının **Sovyet Ekonomik Reformu : İlerleyişi ve Sorunları;** ve L. Pekarsky ve Y. Usherenko'nun **Sovyet Ekonomik Reformu**'dur. Bu sonuncular, henüz türkçeye kazandırılmamış olduğu için, bu konuda Solus'un **Sosyalizmin Ekonomi Politiği**'ne (s. 89-92) göz atmak, bildiğimiz tek olumlu seçenek olarak kalmaktadır. Ayrıca, konu, kısaca ve bir bakıma «akademiko-liberal», bir bakıma real-politiker'cesine, K. Boratav'ın **Sosyalist Planlamada Gelişmeler** (SBF Yayını) adlı kitabında da ele alınmaktadır.

nomik idarenin biçim ve yöntemlerini düzeltmek için Merkez Komitesi'nin önerilerini onayladı. Yeni yaklaşımın sağlam bir bilimsel temele sahip olduğunu ve gelişmiş sosyalist toplumun gereksinimlerine uyduğunu vurguladı.

Kongre, yedi-yıllık planın tamamlanmasıyla Sovyet halkının yaşam düzeyinde, ekonomi ve kültürde belirgin bir yükselmenin gerçekleştirildiğini göstererek, yeni Beş-Yıllık (1966-1970) Plan için **Direktifleri** onayladı. Bu direktiflerin esas ekonomik ereği, sanayinin daha da canlı büyümesini ve düzenli yüksek oranlardaki zirai gelişimi garantilemek amacıyla, bilim ve teknolojinin en son başarılarını, emek üretkenliğini artırmak, sosyal ürünün verimliliğini yükseltmek ve bu temel üzerinde, yaşam standardını önemli ölçüde artırmak ve tüm Sovyet halkının maddi ve kültürel gereksinimlerini daha tam karşılamayı sağlamak için kulanmaktı.

23. Kongre, SBKP'ni güçlendirmeye ve toplumdaki öncü rolünü artırmaya özel bir dikkat verdi. 1959 - 1965 döneminde Parti, 4,5 milyondan fazla üyeyi kabul etmişti. Parti saflarında işçiler, öncü bir konum işgal etmeye devam ediyorlardı.

Kongre, yönetici Parti organlarını Parti-içi demokrasiyi daha da güçlendirmek, eleştiri ve öz-eleştiri koşullarını daha geniş ölçüde yaratmak, üyelerin görüş ve önerilerine daha büyük dikkat ve saygı göstermek ile görevlendirdi. Parti-içi demokrasi, doğal olarak, Parti'de sağlam bir disiplini gerektirir.

Kongre, Komünistlerin ideolojik eğitimlerine, onların ideolojik düzeylerinin yükseltilmesine de gereken önemi verdi. Yabancı ideolojilere, Sağ ve «Sol» sapmalara karşı mücadele için bunun zorunluluğu açıktır.

Kongre'den sonra Merkez Komitesi'nin yaptığı bir Genel Toplantı'da Politik Büro ve Sekretarya seçildi. SBKP MK Genel Sekreteri görevine, başarılı, verimli ve özverili çalışması nedeniyle, yeniden L. Brejnev getirildi.

SBKP 24. KONGRESİ

SBKP 24. Kongresi, 1976 Şubat'ında yapılması tasarlanan 25. Kongre'den önceki son kongre. Parti'yi 25. Kongre'ye getiren perspektifler, esas olarak, 24. Kongre kararlarında somutlaştırılmıştır. Bu bakımdan, 24. Kongre üzerinde biraz daha ayrıntılı durmak gerekiyor.

24. Kongre, 30 Mart - 9 Nisan 1971 tarihleri arasında, Moskova'da, Kremlin'in Kongreler Sarayı'nda toplandı. 4963 delegenin tümü, Parti'nin rejyonal ve bölgesel konferanslarında ve cumhuriyetlerdeki kongrelerde gizli oyla seçilmiş kişilerdi. '2900 Parti üyesi başına 1 delege' esasına göre seçilen delegelerin yalnızca 314'ü Moskova Şehir Parti konferansında seçilmiş olup, geri kalanlar, ülkelerdeki her bölgeden, 61 milliyetin her birinden seçilmiş olup, geri kalanlar, ülkedeki her bölgeden 6 milliyetin herbirinden seçilmiş temsilcilerdi.

Delegeler arasındaki en geniş grup işçilerdi : 1195 kişi. (Çoğunluğunu tarımsal alanda ve toprakta çalışanların oluşturduğu) kırlık alandan gelen delegeler, 870 kişi ile, ikinci sırayı tutuyorlardı.

Tüm delegelerin yaklaşık yüzde 25'i (1025 kişi) tam-gün Parti işçileri olup, bunların 493'ü fabrikalardaki, kollektif çiftliklerdeki ve çeşitli kuruluşlardaki yerel Parti örgütlerinin sekreterleriydi.

Delegelerin 1204'nü kadınlar oluşturuyordu. Bazı delegasyonlarda, örneğin Rusya Federasyonu Ivanova Rejyonu'ndan gelen delegasyonda, kadın üyelerin oranı yüzde 40'a kadar çıkıyordu.

Kongre'de, önemli ve iyi-bilinen Parti liderlerinin yanısıra, M. Şolohov, N. Tikhonov, N. Gribaçev, K. Simonov gibi tanınmış sanatçılar ve yazarlar da yer alıyorlardı.

Delegelerin yüzde 41,6'sı 41-50 yaşları arasında, yaklaşık yüzde 6'sı 60 yaşın üstünde, yüzde 5.1'i 30 yaşın altında olan kişilerden oluşuyor-

du. (bu durumda, delegelerin yaklaşık yüzde 94'nün 60 yaşın altında olduğunu söylemek mümkün.)

Kongre, SBKP MK Politbüro üyesi N. Podgorni tarafından açıldı. Podgorni, yaptığı açış konuşmasında, tüm ülke Komünist delegelerinin «beş yıl boyunca Parti'nin çalışmalarının sonuçlarını özetlemek, önemli görevleri tartışmak ve bunların uygulanma araç ve yöntemlerini tasarlamak için en yüksek forumlarında toplandığını» belirterek, kardeş ve dost Parti ve kurulşuların konuk-temsilcilerini selamladı.

Başkanlık komitesinin, sekretaryanın, yayınlama ve sayım komisyonlarının seçiminden önce; 23. Kongre'den buyana geçen zaman içinde ölen yoldaşlar için, K. Voroşilov ve N. Şvernik (sovyet), Ho Şi Min (Vietnam), F. Münik (Macaristan), J. Koplenig (Avusturya), E. Che Guevara (Küba) ve başkaları için, bu arada, ulusal-kurtuluş hareketinin ünlü liderlerinden G. Abdül Nasır için saygı duruşu yapıldı.

Kongre'nin gündemi şu şekilde belirlendi ve oybirliğiyle kabul edildi : SBKP MK Raporunun L. Brejnev tarafından okunması ve ele alınması, Merkez Denetleme Komisyonu'nun raporu, 1971-75 yılları için Beş-Yıllık Ekonomik Gelişme Planı için Direktifler'in A. Kosigin tarafından okunması ve ele alınması, merkez Parti organlarının seçimi.

L. Brejnev tarafından sunulan MK Raporu'nun ilk bölümü «SSCB'nin Uluslararası Konumu, SBKP'nin Dış Politika Faaliyeti»ne ayrılmıştı. Uluslararası durumun çözümlenmesinin nedeni, Sovyet ülkesinin gelişiminin «dünya arenasındaki durumla sıkıca bağlı» oluşuydu.

Sosyalist sistemin çeyrek yüzyıllık deneyimi şunları göstermektedir :

— Sosyalizm, kapitalizmle olan tarihsel yarışmadaki büyük yeteneğini kanıtlamıştır.

— Dünya sosyalist sisteminin kurulması ve güçlenmesi, Büyük Oktobr Sosyalist devrimi ile açılmış olan tarihsel ilerlemenin güçlü bir hızlandırıcısı olmuştur.

— Dünya sosyalist sistemi, başka bir dünya savaşını engellemek gibi, tüm insanlar için yaşamsal önemde bir görevin yerine getirilmesine büyük bir katkı yapmıştır.

— Sosyalist kuruculuktaki başarılar, geniş olarak, sosyal gelişimdeki genel ve ulusal bakımdan özgül yasaların doğru olarak kaynaştırılmasına bağlıdır.

SBKP, uluslararası devrimci hareketin esas unsuru olan sosyalist ülkeler Komünist partileriyle işbirliğini geliştirmeye özel önem vermektedir. Sosyalist ülkeler arasında bazı sorunlarda görüş ayrılıkları doğabilmesine karşın, «bu, sosyalist ülkelerin dostluğunu ve kaynaşmışlığını (birliğini) güçlendirme hakim eğilimini değiştirmemiştir. Bütün olarak, kardeş ülkelerle işbirliğimiz, her alanda başarıyla gelişmekte ve güçlenmektedir.»

Geçen dönemde kardeş Partiler ve devletler arasındaki, özellikle Varşova Antlaşması Örgütü ve/veya CMEA (Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi) ülkeleriyle çok-yönlü işbirliğinin gelişmesine gayret gösterilmiştir.

«Ele alınan dönem, kardeş Partiler ve devletlerin **dış politika faaliyetini uyumlandırmadaki** önemli başarılarla damgalanmıştır. En önemli uluslararası sorunlar ve olaylar, bu dönemde, çeşitli düzeylerde sosyalist ülkeler temsilcileri tarafından kollektif olarak ele alınmıştır.»

«Ekonomik alandaki işbirliği, sosyalist ülkeler arasındaki ulusal-ekonomik bağların genişlemesi ve derinleşmesi (de), eşit önemdedir. Ele alınan dönem, bu bakımdan, semereli olmuştur.»

Son beş yıl içinde (1966-71), sosyalist ülkelerde Sovyet teknik yardımı ile kurulmuş yada kurulmakta olan 300 sanayi ve zirai proje vardı.

«SBKP, sosyalist ülkelerin ve dünya komünist hareketinin Marksist-Leninist bir temel üzerinde kaynaş-

ması için yorulmaksızın çalışmaya devam edecektir. Aynı zamanda, Partimiz ve Sovyet Hükümeti derin olarak kanidir (inanmaktadır) ki, Sovyetler Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin düzeltilmesi, her iki ülkenin temel, uzun-erimli çıkarlarına, sosyalizm, halkların özgürlüğü ve barışı güçlendirmeye uygun olacaktır.»

SBKP, bununla birlikte, her tür Sağ ve «Sol» oportünizme karşı, Marksist-Leninist teorinin saflığı için mücadeleyi sürdürmek niyetindedir.

Öte yandan, kapitalizmin genel bunalımı da derinleşmeye devam ediyor. Emperyalist kamp içindeki çelişkiler giderek artmakta ve derinleşmektedir. «Emperyalist devletler arasındaki çelişkiler, ne emperyalistlerin sosyalist dünyaya karşı savaşta çabaları bir araya getirmek (şeklindeki) sınıfsl kaygılarıyla, ne de bütünleşme süreciyle giderilmiş değildir.» Bu, başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm çalışan sınıf ve tabakaların devrimci mücadeleyi hızlandırmalarını gerektiriyor.

«Uluslararası işçi-sınıfı hareketi, geçmişte oynadığı gibi, (şimdi de) devrimci güçlerin zamanla-sınanmış ve imlitan öncüsü rolünü oynamaya devam ediyor.»

Ulusal-kurtuluş hareketleri de, giderek daha yoğunlaşmaktadır. «..Emperyalizm; ulusal-kurtuluş mücadelesinden doğan güçler tarafından, başta, Asya ve Afrika'nın genç bağımsız ve anti-emperyalist zihniyetteki devletleri tarafından daima daha büyük baskıya maruz kalmaktadır.»

«Esas şey; **birçok ülkede ulusal kurtuluş mücadelesinin, pratik bakımdan** (koşullarda), **hem feodal hem de kapitalist,** (tüm) **sömürücü ilişkilere karşı bir mücadele halinde gelişmeye başlamış olmasıdır.**»

MK Raporu, birçok ülkedeki somut durumu kısaca ele aldıktan sonra, anti-emperyalist mücadelenin başarısının, geniş ölçüde, uluslararası komünist hareketin ve tüm anti-emperyalist güçlerin birliğine bağlı olduğunu vurgulamaktadır. Bu bakımdan, her çeşit sapık akıma karşı mücadele acil olmaya devam etmektedir.

Daha sonra, barış ve güvenlik sorunlarıyla ilgili olarak SBKP'nin mücadelesini özetleyen MK Raporu, tüm insanlığın malı olan bu mücadelenin somut temel görevlerini, (uluslararası alanda ilerici güçler tarafından haklı olarak Barış Programı diye nitelendirilen) şu altı noktalık programda somutlaştırıyordu :

1) «Güney-Doğu Asya ve Orta-Doğu'daki sıcak savaş yataklarını ortadan kaldırmak ve bu bölgelerde, saldırıya uğrayan devletlerin ve halkların yasal haklarına saygı temelinde politik bir çözümü geliştirmek.»

2) «İkinci Dünya Savaşı'nın bir sonucu olarak Avrupa'da yer alan toprak değişikliklerinin nihai kabulünden hareket etmek.»

3) «Nükleer, kimyasal ve bakteriyolojik silahlara bir yasaklama koyan sözleşmeler bağlamak.»

4) «Her tür silah yarışını durdurmak mücadelesini canlandırmak.» Başta Orta Avrupa olmak üzere, askeri karşılaşmaların özellikle tehlikeli olduğu bölgelerde silahlı güçlerin ve silahların azaltılmasına çalışmak.

5) «Mevcut sömürgeci rejimlerin ortadan kaldırılması hakındaki BM kararlarının tam olarak uygulanması.»

6) «Sovyetler Birliği, devletlerin kendi açılarından öyle gördükleri her alanda onlarla karşılıklı yararlı işbirliği ilişkilerini genişletmeye hazırdır.»

Burada özetlediğimiz bu Programın birçok noktasının, emperyalist güçlerin direnişine karşın, bugün başarıya ulaştığını görmekteyiz.

MK Raporu, daha sonra, bu aşamada Parti'nin ekonomik politikasının başlıca sorunları üzerinde durmaktadır.

23. Kongre'den 24. Kongre'ye kadar milli gelir artışı yüzde 41 (Plana göre yüzde 34-41 olacaktır), sanayi üretimi yüzde 50 (Plana göre yüzde 47-50) oranında artmıştı. Bu

dönemdeki (8. Beş-yıllık Plan dönemindeki) tüketim ve birikim için kullanılan milli gelir artış oranı yüzde 7.1 (önceki Plan döneminde ise 5.1) olmuştur. Yine aynı dönemde, toplumsal emek verimliliği yüzde 37 (7. Beş-Yıllık'ta yüzde 29) olmuştur.

Ekonominin temeli olan ağır sanayi, özellikle elektrik üretimi, petro - kimya, makine yapımı ve elektronik sanayileri hızla gelişmiştir. Bu sanayi kollarının toplam sanayi üretimindeki payı, yüzde 28'den yüzde 33'e yükselmiştir.

Hafif sanayi ve gıda maddeleri sanayisi de hızla gelişmeye devam etmiştir. Geniş tüketim malları üretimi yüzde 49 oranında artmıştır.

Ülkede 1900'e yakın büyük sanayi işletmesi hizmete açılmıştır. Üretici güçlerin ülke içindeki dağılım çalışmaları daha da iyileştirildi. Bütün Birlik Cumhuriyetlerinin, özellikle Sibirya, Uzak Doğu, Orta Asya ve Kazakistan'ın ekonomik potansiyeli artırılarak, Sovyet halkları arasındaki birlik ve kardeşlik daha da sağlamlaştırıldı.

Bütün ülkede işçi ve memur ücretleri yüzde 26 artırılarak, asgari 60 Rubleye yükseltildi. Toplumsal ekonomide çalışan kolhozcuların geliri, yüzde 42 oranında arttı.

Toplumsal tüketim fonları, 8. Beş-Yıllık döneminde 64 milyar rubleye ulaştı. Perakende ticarette mal değişim artışı oranı yüzde 48'i buldu.

Rapor, geçen beş yıl içinde yarım milyar metrekareden fazla mesken kurulmuş olduğunu belirterek devamı etmektedir. Bu, ülkede, herbiri 1 milyon nüfuslu 50'den fazla kentin kurulmuş olduğu anlamına gelir.

Bu arada bazı eksiklikler olduğuna işaret eden MK Raporu, bunların, Beş-Yıllık Plan'ın sonuçlarını gölgeleyemediğine dikkati çekmektedir.

Rapor'a göre, (25. Kongre öncesinde tamamlanmış olacak olan) yeni, 9. «Beş-Yıllık Plan'ın ana ödevi, yüksek orandaki sosyalist üretim artışı, bunun etkinliğinin artışı, bilimsel ve teknik ilerleme ve hızlı emek üretkenliği artışı temelinde, halkın yaşam standartında ve kültür düzeyinde önemli bir yükselişi sağlamaktır.»

Bu Beş-Yıllık plan döneminde, tüketim fonunun yüzde 40, birikim fonunun yüzde 37 ve milli gelirin de yüzde 37-40 artırılması öngörülmekteydi. Aynı dönemde sanayi malları üretimi yüzde 42-46, nüfus başına reel gelir yaklaşık üçte-bir oranında artacaktır.

«Dokuzuncu Beş-Yıllık Plan'ın ana ödevi olarak, çalışan halkın yaşam standardlarının esaslı bir yükselmesini alan Merkez Komitesi, bunun yalnızca gelecek beş yıl için faaliyetimizi değil, fakat aynı zamanda, ülkenin ekonomik gelişiminin uzun - erimli genel yönelimini de belirleyeceğine inanıyor.»

Bu beş-yıllık plan döneminde, işçi ve memurların asgari aylık ücretleri 70 rubleye çıkarılacak, orta kategorideki işçilerin maaş ve gündelikleri artırılacak, birçok alanda çalışanların maaşlarına zam yapılacaktır. Bu tedbirler, toplam 90 milyona yakın işçi ve memuru etkileyecektir. Bunun sonucunda işçi ve memurların ortalama aylık ücretleri 146 - 149 rubleyi, kolhozcularınki de 98 rubleyi bulacaktır.

Kamu tüketim fonları artırılacaktır. Bu cümleden olarak :

— fert başına düşen geliri 50 rubleden fazla olmayan ailelerin çocuklarına para yardımı yapılacak;

— hastalanan çocukların bakımı için annelere verilen izin günlerinin artırılması, hizmet sürelerine bakılmaksızın, gebelik ve loğusalık izinleri süresince aylıkların yüzde 100 oranında ödenmesi sağlanacak;

— işçi ve memurların asgari emeklilik maaşları artırılacak;

— bursların ve yüksek ve orta dereceli meslek okullarında burs alan öğrenci sayısının artırılması sağlanacak;

— hastahane ve şehir meslek okullarındaki yemek masrafları artırılacaktır.

Bu dönemde, 60 milyon kişinin

konut koşullarının iyileştirilmesi sağlayacak olan, 565-575 milyon metrekareyi bulacak konutlar kurulacaktır.

Ağır sanayiye verilen önem yerini korumaktadır; çünkü, genişletilmiş sosyalist yeniden üretim ve komünizmin maddi ve teknik temellerinin kurulması bununla bağlanmıştır. Ve çünkü, halkın refahının artırılması, bu sanayi olmaksızın çözümlenemez.

9. Beş-Yıllık dönemde köy ekonomisinin birçok sorunları çözümlenecek, halkın kullandığı sanayi malları üretimi artırılarak, ticaret geliştirilecek ve hizmetler daha da iyileştirilecektir.

SBKP MK Raporu, daha sonra, bilimsel-teknik ilerleme alanındaki başarılara ve görevlere işaret etmektedir. Yalnızca planlama ve ekonomi organlarının değil, aynı zamanda Parti kadrolarının da bu görevler için çaba sarfetmeleri gerekiyordu. Tarihsel önemdeki görevlerden biri, «bilimsel ve teknik devrimin başarılarını sosyalist ekonomi sisteminin avantajları ile organik olarak kaynaştırmak, bilimi üretimle kaynaştırmanın öz olarak sosyalist biçimlerini daha geniş olarak geliştirmek»tir.

Halk ekonomisini geliştirmek için hammadde kaynaklarını geliştirmeye, hammaddelerde ekonomi yapmaya, emek üretkenliğini artırmaya ve üretilen malların kalitesini yükseltmeğe dikkat verilmektedir.

Son yıllardaki kuruculuk çalışmaları, Sovyetler Birliği'nin maddi üretim alanındaki kuruculuk faaliyetlerini yeterince kanıtlamaktadır. Dünyanın en büyük elektrik santrali olan Krasnoyark hidro-elektrik santrali; Konakovsk, Burştinsk ve Krivoroj termo-elektrik santralleri; Batı Sibirya ve Karaganda metalurji kombinaları; Tyumen bölgesi ve Batı Kazakistan rafineri kompleksleri; Volga otomobil ve Pavlodarsk traktör fabrikaları, kimya sanayi kombinaları; Bratsk ve Sıktivkar orman-ürünleri sanayi kompleksleri; son yıllarda hizmete açılan kurulşular arasındadır. Ayrıca Çernogorsk, Kamgor ve Kursk tekstil kombinaları ve birçok hafif ve gıda sanayi işletmesi de üretime geçmiştir.

Ekonomide üzerinde durulması gereken sorunlar iş-zamanı kaybının ortadan kaldırılması, personel kadrosu arasında sık sık atamaların azaltılması, bazı işlerde aksamaların ve makinelerdeki duraklamaların önlenmesi, hammadde, malzeme, yakıt ve enerji tasarrufu, tekniğe, araçlara ve aletlere daha dikkatli davranılmasıdır.

Yapılan çözümlemeler, Sovyetler Birliği'nde, ekonomisinde üretim etkinliğinin artırılması ve gelişmenin hızlandırılması için rezervlerin fazlasıyla var olduğunu göstermektedir.

MK Raporu'nda, sosyalizm koşullarında, planlamanın halk ekonomisi yönetiminin düğüm noktası olduğu belirtildikten ve planlamanın bilimsel düzeyini daha da yükseltmenin önemi üzerinde durulduktan sonra, yönetimin örgütsel yapısının mükemmelleştirilmesi, ekonomik teşvikin güçlendirilmesi ve emekçilerin ekonominin yönetimine daha geniş ölçüde katılmaları ele alınıyor.

Amaç, «Sovyet halkının yaşamını daha iyi, daha çekici, daha mutlu yapmaktır. Bütün yaratıcı enerjimizi vererek, özverili ve esinlendirici emek yıllarına doğru ilerliyoruz.»

24. Kongre'ye sunulan MK Raporu'nun üçüncü bölümü, «Sovyet toplumunun sosyo-politik gelişmesi ve Partinin görevleri»ne ayrılmıştı.

İşçi sınıfı, Sovyet toplumunun en kalabalık sınıfı olarak kalmaktadır. Fakat sosyalist toplumda işçi sınıfının yeri yalnızca sayısıyla değil, üretimdeki ve yönetimdeki yeri ile ölçülebilir. «Onun, sosyalist toplumsal ilişkiler sisteminde yönetici rolünü belirleyen nitelikleri devrimci, disiplinli, örgütlü ve kolektivist oluşudur.»

Şimdi (1971), her 1000 Sovyet işçisinin 550'sinden fazlası orta ve yüksek öğrenimlidir.

Köylülük, sosyalist toplumda, işçi sınıfının temel bağlaşığıdır. Köylülerin işçilerle ortak nitelikleri giderek artmaktadır. 1970 yılı sonlarında köy-

lülerin yarısından fazlası orta ve yüksek öğrenim görmüş durumdaydı. «Sovyet aydınları, sahip oldukları yaratıcı enerjiyi halk davasına, komünist toplum kuruculuğuna adamakla görevli olduklarını görüyorlar.» Sovyet aydınlarının, özellikle bilim-teknik alanındaki aydınların büyük çoğunluğu işçi yada köylü kökenlidir. Örneğin, Pervouralsk Boru Fabrikasındaki mühendis ve teknisyenlerin yüzde 42'si işçi, yüzde 32'si de köylü kökenlidir. Durum, öteki sanayi işletmelerinde de aşağı yukarı böyledir.

Sovyet ülkesindeki bütün sınıf ve sosyal grupların birleşmesi, sosyal birliğin güçlenmesi, işçi sınıfının sosyalist çıkarları ve komünizm idealleri temellerine, Marksizm-Leninizm'e dayanılarak gerçekleştirilmektedir.

Parti'nin ulusal politikasını da aynı temeller belirliyor. Parti, sosyalist ulusların yükselmesi ve birbirlerine daha fazla yaklaşmalarını gözetiyor. Böylelikle, ülkede, «sosyalist kuruculuk yılları sırasında yeni bir tarihsel insan topluluğu, **Sovyet halkı** biçimlendi. Ortak emekte, sosyalizm için mücadelede ve sosyalizmi savunma muharebelerinde, sınıflar ve sosyal gruplar, uluslar ve milliyetler arasında yeni, ahenkli ilişkiler, dostluk ve işbirliği kuruldu.»

Rapor'da, devamla, Sovyetler, devlet cihazı, halk denetim organları, sendikalar, Komsomol, emek kooperatifleri, Silahlı Kuvvetler ve devlet güvenlik organlarının sosyalist devletteki yeri incelenmekte.

«Yeni insanın şekillendirilmesi (de), Parti'nin Komünist kuruculuktaki esas ödevlerinden biridir.»

Parti'nin ideolojik eğitim çalışmalarının özü, geniş kitleler içinde Marksist-Leninist bir dünya görüşü oluşturmaktır. Sovyet insanlarında emeğe karşı yeni tip bir yaklaşım yaratmak, Parti'nin ideolojik çalışmalarının başında yer alıyor. Bu bakımdan eğitim, yeni tekniklerin geliştirilmesi, sanat ve edebiyatın rolünün daha da artırılması, enformasyon araçlarının güçlendirilmesi çok önemlidir. Örneğin, 23. ve 24. kongreler arası dönemde, toplam 6,5 milyar tirajlı kitap basılmıştır ve bunların bir milyardan fazlası sosyo-politik konuludur. Yalnızca 1969-70 yıllarında Lenin'in eserlerinin, Lenin ve Leninizm üzerine kitapların tirajı 76 milyon nüshayı aştı. Ayrıca, kardeş sosyalist ülkelerden çevirilere de ilgi artmıştır. 1966-70 yılları arasında, bu tür 72 milyon kitap basıldı.

MK Raporu'nun son, dördüncü bölümü «Parti'nin gelişmesi ve Parti-içi Yaşamın Bazı Sorunları» üzerinedir. *

SBKP, hem nicel hem de nitel olarak güçlü bir partidir. 24. Kongre sırasında, 14.455.321 toplam üyesi vardı. Kadrolarının yüzde 40.1'i işçi, yüzde 15.1'i kolhozcu, yüzde 44.8'i hizmetlilerden oluşmaktadır. Bununla birlikte, Moskova, Leningrad, Sverdlovsk, Gorki, Donetsk, Karaganda gibi büyük sanayi bölgelerinde Parti aday üyelerinin yüzde 60-70'i işçidir.

Yeni dönemde, Parti, nitel yapısını daha da güçlendirmeye dikkat edecektir. Üyelik sorunu daha titiz olarak ele alınmaya başlamıştır. Parti saflarında disiplin güçlendirildi. Parti-içi demokrasi daha da geliştirildi. Geniş üye yığınlarının katıldığı (yüzde 90'dan fazlası) seçim kampanyası ile ilgili Parti toplantılarında 3 milyondan fazla Komünist söz almıştır.

Bu arada, Parti üyelik kartlarının yenilenmesi de gündeme gelmiştir. Bu yalnızca formel bir sorun değil, örgütsel ve politik bakımdan önemli bir tedbir olacaktır. [4]

Partinin her yönlü ideolojik ve te-

---

* SBKP'nin 24. Kongre'sinde okunan Rapor'un bu bölümü, **«SBKP Parti Yaşamı»** isimli bir derleme içinde, **Ürün Yayınları** tarafından yayınlanacaktır.

[4] Kongre'den sonra yapılan kart-yenilenmesi sonucu, 1 No.lu üyelik kartı, geleneğe uyularak Lenin'e; 2 No.lu üyelik kartı ise, SBKP MK Genel Sekreteri L. Brejnev'e ayrılmıştır.

orik faaliyeti, üyelerin eğitimi de Kongre'de ele alınmıştır.

Günün uluslararası sorunlarının, dünya devrim sürecinin, sosyalizm ve komünizm kuruculuğu sorunlarının MK Plenum kararlarında, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 50. Yıldönümü, V.I. Lenin'in 100. Doğum Yıldönümü dolayısıyla yayınlanan belgelerde geniş olarak çözümlendiği, Rapor'da hatırlatılmaktadır. Aynı zamanda, 1969 Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Toplantısı, K. Marx ve F. Engels'in 150. Doğum Yıldönümleri ve Paris Komünü'nün 100. Yıldönümü gibi dünya komünist hareketinin tarihindeki önemli olaylarla ilgili başarılı teorik çalışmalar da yapılmıştır. «Teorik çalışma ortak enternasyonalist devrimci ödevin büyük bir unsurudur. Dünya sahnesinde kapitalizm ve sosyalizm güçleri arasındaki mücadele ve her tür revizyonistlerin devrimci öğretiyi kısırlaştırmak, sosyalist ve komünist kuruculuk pratiğini çarpıtmak çabaları, bizim, teorinin sorunlarına ve yaratıcı gelişimine aralıksız dikkat vermeye devam etmemizi gerektiriyor.» Zamanını yaşamış eski formüllerin tekrarlanması, yeni sorunlara yeni tutumla yaklaşmanın becerilmemesi yada istenmemesi davaya ancak zarar getirecektir.

Üyelerin ideolojik çelikleşmesi, Parti saflarının militanlığının artması için zorunludur.

SBKP, önündeki görevleri görüyor ve bunların başarıyla çözecektir. Bunun garantisi Sovyet halkının yaratıcı dehası, özveriliği, Leninci çizgide ilerleyen Parti'nin etrafındaki birliğidir.

Böylelikle kısaca özetlemiş oldugumuz (SBKP 24. Kongresi'ne) SBKP MK Raporu, uluslararası komünist ve işçi hareketinin teori hazinesine katılan çok önemli bir katkı olmuştur. MK Raporu, bütün devrimciler için, hem SBKP ve SSCB'nin gelişimi bakımından, hem de uluslararası olayların çözümlenmesi bakımından vazgeçilmez bir kılavuz oluşturmuştur. SBKP 25. Kongresi'ne sunulacak olan MK Raporu'nun da günümüzdeki durumla ilgili birçok soruna ışık tutacağına kuşku yoktur.

* * *

Şimdi, 24. Kongre'nin gelişimine kısaca göz atmaya devam edelim.

31 Mart'ta, SBKP Merkez Denetleme Komisyonu Başkanı Gennadi Sizov, gündemin ikinci maddesi üzerine bir rapor sundu.

Tartışmalar sırasında, SBKP Moskova İl Komitesi Birinci Sekreteri V. Grişin, Ukrayna Komünist örgütü M. K. Birinci Sekreteri P. Şelest, Kazakistan Komünist Partisi M. K. Birinci Sekreteri D. Kunayev, Leningrad Rejyonal Parti örgütü lideri G. Romanov, Yarovslavl Rejyonu'nun küçük bir kasabası olan Privolzhsk'tan bir dokumacı, A. Smirnova, Belorusya Komünist Partisi M. K. Birinci Sekreteri P. Maşherov, Uzbekistan Komünist Partisi M. K. Birinci Sekreteri Ş. Raşidov, Gürcistan Komünist Partisi M. K. Birinci Sekreteri V. Mihavanadze, Krasnodar Bölgesi Parti Komitesi Birinci Sekreteri G. Zolotukhin söz aldılar.

1 Nisan günü, konuşmacılar arasında, Krasnoyarsk Bölgesi Parti Komitesi Birinci Sekreteri V. Dolgih, Sverdlovsk Rejyonu Parti Komitesi Birinci Sekreteri Y. Riabov, SSCB Bilimler Akademisi Başkanı M. Keldiş, SSCB Demir-Çelik Sanayi Bakanı I. Kazanets ve Novosibirsk Rejyonu Parti Komitesi Sekreteri F. Goryaçev bulunuyordu.

2 Nisan'da, Sayım Komisyonu Başkanı I. Kapitanov Kongre'ye bir rapor sundu. Daha sonra, Lithuanya Komünist Partisi M. K. Birinci Sekreteri A. Sinikas, SSCB Savunma Bakanı Mareşal A. Greçko, Altay Bölgesel Parti Komitesi Birinci Sekreteri A. Georgiyev söz aldılar.

3 Nisan günü, Orenburg Rejyonu'ndan A. Kovalenko, Tacikistan'dan D. Rasulov, Kırgızistan'dan T. Usubaliyev, Moskova Rejyonu'ndan V. Konotop konuştu. Yazar M. Şolohov'un konuşması da ilgiyle dinlendi ve hara-

retle alkışlandı. Daha sonra, SSCB Dışişleri Bakanı A. Gromiko konuştu. Aynı gün, Komi Özerk Cumhuriyeti'nden bir öğretmen olan A. Gorskaya da söz aldı.

5 Nisan günü, SBKP MK Raporu'nun tartışılması yapıcı bir atmosfer içinde sürdürüldü. Tartışmaların sonunda L. Brejnev kısa bir konuşma yaptı. Kongre, SBKP MK Raporu'nu oybirliğiyle onayladı.

Kongre'nin her gününde, Kongre'ye katılan yabancı konukların selamlama konuşmaları yapıldı, kutlama mesajları okundu (Biraz ileride, selamlama konuşmalarından çok kısa bir derleme verilecektir.). Örneğin, bu zamana kadar Kongre'ye ulaşan mektup ve telgrafların sayısı 250.000'i aşıyordu.

6 Nisan'da, SSCB Bakanlar Konseyi Başkanı A. Kosigin, gelecek beş-yıllık Plan için hazırlanan Direktifler taslağını Kongre'ye sundu.

A. Kosigin tarafından Kongre'ye sunulan, **1971-1975 Beş-Yıllık Ekonomik Gelişme Planı İçin SBKP 24. Kongresi'nin Direktifleri,** sekizinci beş-yıllık planın sonuçlarını, dokuzuncu beş-yıllık planın temel sosyo-ekonomik görevlerini, maddi üretimin gelişmesini, idare ve planlamanın iyileştirilmesini, Sovyet halkının yaşam standartının ve kültürel düzeyinin daha da yükseltilmesini ve dış ekonomik bağları incelemektedir. Direktifler, hepsi de çok önemli olan, sayılamayacak kadar çok istatistik içerdiği için, burada yer-darlığı nedeniyle bunun üzerinde duramıyoruz. Yalnızca bir-iki istatistik tabloyu aşağıda verebileceğiz.

1970 yılında, 1965'e göre yüzde olarak, sekizinci beş-yıllık plânın hedefleri ve ulaşılan düzeyler şöyle:

	23. Kongre Direktifleri	Gerçek durum
Ulusal gelir	138—141	141
Toplam sanayi çıktısı	147—150	150
(bunun içinde)		
Üretim araçları	149—152	151
Tüketim maddeleri	143—146	149
Sermaye yatırımı (beş-yıllık dönem için, önceki dönemin yüzdesi olarak toplam)	147	142
Her tür nakliyat için navlun gideri (turnover)	137	138
Devlet ve kooperatif perakende ticareti	140'dan az değil	148
İşçi ve büro hizmetlerinin ortalama ücretleri	120'den az değil	126
Kollektif çiftçilerin, çiftliğin sosyal üretimindeki aynî ve nakdi ortalama aylık gelirleri	135—140	142
Sosyal tüketim fonlarından nüfusa yapılan ödeme ve hizmetler	140'dan az değil	153
Nüfus başına gerçek gelir	yaklaşık 130	133

9. Beş-Yıllık Plan Direktifleri'nde ulusal gelirin yüzde 37-40, sanayi çıktısının yüzde 42-46, zirai çıktının yüzde 20-22 artması öngörülüyordu. Üretim araçları üretimi, bu beş yıl içinde yüzde 41-45, tüketim maddeleri üretimi ise yüzde 44-48 artacaktır.

Direktifler'de verilen bilgilere göre, şu tablonun çizilmesi mümkün :

	1965	1970	1975
Elektrik üretimi (milyar Kw/s)	507	740	1030—1070
Petrol (oil) üretimi (milyon ton)	129	200	300—320
Gaz üretimi (milyar metreküp)	243	353	480—500
Çelik üretimi (milyon ton)	91	116	142—150
Hububat (ortalama yıllık üretim; milyon ton)	130.3	167.5	195
Kişi başına reel gelir (Ruble)	182	262	367
Kişi başına reel gelir (yüzde olarak)	100	133	173
Konut yapımı (milyon metrekare)	490.6	518	565—575
Tüketim malları üretimi yıllık büyümesi (yüzde)	100	132	184

Aynı şekilde şu tablo da anılabilir :

			Beş-yıllar'daki artış	
	1970	1975	1960-70	1971-75
Ulusal gelir (karşılaştırmalı fiyatlarla ve milyar ruble olarak)	266.3	365—373	72.2	99—107
(bunun içinde)				
tüketim fonları	197.2	272—278	56.8	75—81
birikim fonları	69.1	93—95	20.4	24—26
Sanayi çıktısı (karşılaştırmalı fiyatlarla ve milyar ruble olarak)	373	528—544	125	155—171
Zirai çıktı (karşılaştırmalı fiyatlarla, beş-yıllık dönem için yıllık ortalama; milyar ruble olarak)	80.3	96—98	14	15.7—17.7
Emek üretkenliğinin büyümesi (yüzde)				
sanayide	—	—	32	36—40
ziraatte (kollektif ve devlet çiftlikleri)	—	—	35	37—40
kuruculukta	—	—	22	36—40

Dokuzuncu Beş-Yıllık Plan'ın uygulanması, ulusal planda olduğu kadar, uluslararası planda da büyük öneme sahiptir. Böylelikle, dünya sosyalist sisteminin gücü artırılmış ve planlı sosyalist ekonominin yararları bir kez daha kanıtlanmış olacaktır. Böylelikle, barış, demokrasi ve sosyalizm için savaşan güçlerin birliğinin sağlamlaşmasına önemli bir katkı yapılacaktır. 9. Beş-Yıllık Plan'ın uygulanmasıyla Sovyetler Birliği'nin savunma gücü artacak ve bu, emperyalist saldırganların hareketlerini dizginlemeye yardım edecektir.

Bu beş-yıllık dönemde Sovyet halkı, komünizme doğru önemli bir adım atmış olacaktı. Bu adımın ekonomik görünümü, kısaca fakat özlü olarak, 1971-1975 dönemi 9. Beş - Yıllık Plan İçin Direktifler'de somutlaşmaktadır.

Şimdi (1975 sonları), Sovyet halkı bu Plan'ın hedeflerini gerçekleştirmiş ve hatta bazı kollarda onları aşmıştır. Bu durum, yukarda anılan kazanımların gerçeklik kazanmasına yardım etmiştir. 25. Kongre'ye sunu-

lan Direktifler taslağının, Sovyet halkının önüne yeni gelişme aşamalarını koyacağı açıktır.

* * *

A. Kosigin'in raporu üzerine birçok delege söz aldı. Ukrayna Bakanlar Konseyi Başkanı V. Şcerbitski, Saratov Rejyonu Parti Komitesi Birinci Sekreteri A. Şibaiyev bilimsel ve teknolojik devrimin yarattığı sorunları tartıştılar.

7 Nisan tarihinde, SSCB Enerji Mühendisliği ve Elektriklendirme Bakanı P. Neporozni ilk sözü aldı. Bunu takiben, Sendikalar Merkez Konseyi Tüm-Birliği'nin bir sekreteri olan U. Prokhorov, Moskova'daki Likhaçev Otomobil Fabrikası müdürü P. Borodin, Hafif Sanayi Bakanı N. Tarasov, Yakut Rejyonu Parti Komitesi Birinci Sekreteri G. Çiryaev konuştular. Öğleden sonraki oturumun ilk konuşmacısı SSCB Eğitim Bakanı M. Prokofiyev oldu. Bakanlar Konseyi B. Aşimov, aynı gün konuşanlar arasındaydılar.

Kongre, A. Kosigin'in başkanlığında 115 üyeli ve 1971-75 Direktifler taslağına yapılacak önerileri ve eleştirileri incelemek için bir komisyon seçti.

8 Nisan günü, A. Kosigin'in özetlediği tartışmaya son verilmesi kararlaştırıldı.

«Hindiçini Halklarına Özgürlük ve Barış» bildirisini, «Ortadoğu'da Adil ve Nihai Bir Barış İçin» çağrıyı Kongre delegeleri oybirliğiyle onayladılar.

Kongre, gündemin öteki maddesine, Parti merkez organları seçimine geçti.

9 Nisan, Kongre'nin son günüydü. SBKP MK Raporu Üzerine Karar ve Parti Tüzüğü'nde Kısmi Değişiklikler Üzerine Karar onaylandı. Kongre, 1971-75 Beş Yıllık Ekonomik Gelişme Planı İçin Direktifleri de onayladı.

L. Brejnev, daha sonra, Kongre'nin seçtiği Merkez Komitesi'nin ilk Genel Toplantısında yapılan görev bölüşümünü Kongre'ye açıkladı. Genel Toplantı, L. Brejnev'i Merkez Komitesi Genel Sekreteri olarak seçmişti. Politbüro üyeleri olarak L. Brejnev, G. Voronov, V. Girişin, A. Kirilenko, A. Kosigin, F. Kulakov, D. Kunayev, K. Mazurov, A. Pelşe, N. Podgorni, D. Polyanski, M. Suslov A. Şelepin, P. Şelest, V. Şçerbitski; yedek üyeler olarak da, Yu. Andropov, P. Demişev, P. Maşerov, V. Mihavanadze, Ş. Raşidov ve D. Ustinov seçilmişlerdi.

Genel Toplantı'da öteki merkez Parti organları (sekretarya, Merkez Denetleme Komisyonu, vb) da belirlenmişti.

Görev bölüşümünün sonuçlarını açıkladıktan sonra, SBKP MK Genel Sekreteri L. Brejnev'in kapanış konuşmasıyla, Kongre, çalışmalarını tamamlamış oluyordu. L. Brejnev, Parti kongrelerinin önemini ve anlamını vurgulayarak, yabancı yoldaşlara ve dostlara, Kongre çalışmalarına katıldıklarından dolayı teşekkür etti.

Parti; ekonomik politika alanında, Sovyet halkının yaşam standardlarını daha da iyileştirmeyi; sosyal politika alanında, Sovyet halkının birliğini daha da güçlendirmeyi, sosyalist demokrasiyi daha da geliştirmeyi, kitleleri daha geniş ölçülerde devlet yönetimine katmayı; Parti gelişimi alanında, Parti'nin işçi sınıfıyla ve tüm Sovyet halkıyla bağlarını güçlendirmeyi ve; dış politika alanında da, sosyalist ülkeler arasındaki kardeşliği ve tüm anti-emperyalist güçlerle bağlaşmayı güçlendirerek, barışı ve uluslararası güvenliği sağlanılaştırmayı amaçlamaya devam edecektir.

L. Brejnev, konuşmasının sonunda, SBKP 24. Kongresi'nin çalışmalarını tamamlayarak kapandığını ilan etti.

L. Brejnev, yaptığı kapanış konuşmasında, Kongre'nin uluslararası önemine işaret ederken şöyle demişti:

«On gündür, tüm dünyanın gözleri bu salona çevrilmiştir, çünkü, tarihsel süreçte ve dünya olaylarında sosyalist ülkelerin ve Komünist Par-

tilerin, sosyalist devletimizin ve Leninci Partimizin oynadığı muazzam rol, dünyanın her yerinde iyice anlaşılmıştır. Dünya işçi sınıfı ve çalışan halkı ve onların komünist öncüsü, kahramanca mücadelesi ve özverili çalışmasıyla, dünya tarihinin sosyalizme ve komünizme aldırmazlık edemeyeceği ve bunlardan ayrı gelişemeyeceği bir dönemi açmıştır.»

L. Brejnev, şunu da ekliyordu :

«Yabancı dostlarımızın ve kardeşlerimizin konuşmalarını dinlerken, dünyayı dönüştürmek için gereken büyük uluslararası hareketin ayrılmaz, bileşik bir parçası olduğumuzu her zamankinden daha güçlü olarak hissediyoruz. Ve Partimizin ve halkımızın yaptığı şeylerin dünya-çapındaki önemini, komünist kuruculuktaki başarılarımızla dünya devrim sürecine yaptığımız ve yapacağımız katkının önemini daha güçlü olarak anladık.»

Gerçekten, L. Brejnev'in de belirttiği gibi, 24. Kongre'ye katılan yabancı konuklar ve onların yaptığı selam konuşmaları, Kongre'nin uluslararası bir forum haline gelmesine katkı yapmıştır. Elbette, bu Kongre, resmi olarak uluslararası bir toplantı değildi. Ancak, Kongre'ye 91 ülkeden 102 Komünist, İşçi, Ulusal-Demokratik ve Sol Sosyalist parti delagasyonunun katılması, 24. Kongre'yi uluslararası bir forum haline getirmiştir. Ayrıca, SBKP'nin kongrelerinin uluslararası forumlar haline dönüşmesinin niteliksel temelleri de vardır. Bu kongrelerde, doğal olarak, uluslararası konuların ve sorunların çözümleneceği; bu sorunların, Kongrelerde ele alınan konularla birinci dereceden bağlı olduğu hatırlanmalıdır. Sosyalist sistem ve başta SSCB gözönüne alınmaksızın, hiçbir uluslararası sorun çözümlenemez. Bu nokta da, SBKP kongrelerinin önemine işaret etmektedir.

Burada, SBKP 24. Kongresi'ne katılan çeşitli delagasyonların selam konuşmalarından bazı alıntılar vererek, Kongre'nin uluslararası arenada yarattığı izlenimleri bir ölçüde belirlemeye çalışacağız. Bu konuşmalarda somutlaşan çoşku ve kardeşçe dayanışmanın, Kongre'nin gelişimini (dışardan) izleyen bütün uluslararası unsurlar tarafından paylaşıldığını söylemek zordur; emperyalist çevreler, onların sözcüleri ve her boydan Sağ ve «Sol» oportünistler Kongre'yi küçümsemeye, Anti-Sovyet propagandaları için bir fırsat şeklinde «değerlendirmeye» çalışmışlardır. Ancak, «barikatın öte yanındakilerin» çabaları gerçek durumu yok edemeyeceği için, bu görüşlerle savaşmakla birlikte, burada bunlar üzerinde duramayacağız. Maocu ve Troçkist unsurlardan «Yeni Sol» çevrelere, anarşistlerden P. Sweezy ve C. Bettelheim'a, Sağ-kanat oportünistlerden goşist grupcuklara kadar her tondan sesler çıkaran bu koroyu karşılayan ve bastıran sesler, halkların ve çalışan sınıfların sözcülerinin gür sesleridir ve biz, burada, bunlardan birkaç örnek verebileceğiz.

Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve Bakanlar Konseyi Başkanı T. Jivkof: «Yoldaşlar, Kongreniz yalnızca Sovyet Komünist Partisi'nin ve Sovyetler Birliği'nin yaşamında önemli bir olay değildir. Bu, görece kısa, fakat önemli politik olaylarla, anti-emperyalist güçlerin kazandığı büyük zaferlerle ve Sovyet halkının yeni başarılarıyla dolu karmaşık ve dinamik bir dönemin sonuçlarını özetliyor. SBKP 24. Kongresi'nin uluslararası komünist ve işçi-sınıfı hareketi, devrimci süreç ve gerçekten dünyadaki tüm politik yaşam üzerinde seçkin olarak elverişli bir etki yapacağından, ve bunun, Sovyet halkı için komünizm yolu boyunca yeni bir ileri adım, yeni bir gelişim aşaması olacağından kuşku duyulamaz.»

Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri J. Kadar : «Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 24. Kongresi; gelecek yılların, Sovyet halkının yeni büyük başarılarını göreceği, bunların, sosyalizmi kuran halkların büyük topluluğunu (dünya sosyalist sistemini -

C.A.) canlı başarılara götüreceği, bu yılların, insanlığın önüne daha da güzel bir barışçıl geleceğin perspektiflerini açacağı inancımızı güçlendiriyor.»

Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi (eski) Birinci Sekreteri ve Devlet Konseyi (eski) Başkanı W. Ulbricht : «Sevgili yoldaşlar, Partimizin Kongresi yalnızca Sovyetler Birliği'nin yaşamında büyük bir tarihsel olay değildir. O, aynı zamanda sosyalist topluluğumuz, tüm komünist ve işçi partileri ve tüm dünya anti-emperyalist güçleri için de temel önemdedir. Bu Kongre, Sovyet halkının SBKP 23. Kongresi'ni izleyen dönemde, kendi deneyimli ve ünlü komünist öncüsünün kılavuzluğu altında kazandığı büyük başarılara işaret etmektedir. Özverili çabalarıyla Sovyet emekçi halkı, sosyalist devletler topluluğunun her-yönlü sağlamlaşmasına ve dünya güçler dengesinde sosyalizm yararına sağlam bir değişikliğe büyük bir katkı yapıyor. İşte, en başta budur ki, dünya ilerici güçlerinin ve özellikle ana gücün —dünya sosyalist sisteminin— taarruzlarını sürdürmesine izin vermektedir.»

Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri E. Gierek : «SBKP, hareketimizin birliğinin güçlenmesinde daima anahtar bir rol oynamıştır. SBKP ile dayanışma olmaksızın, nasıl, farklı koşullarda çalışan fakat aynı temel hedefler için çabalayan komünist ve işçi partilerinin uluslararası birliğini güçlendirmek olanaksızsa, (aynı şekilde), sosyalist sistem devletlerinin birliğini güçlendirmek (de) olanaksızdır. Bir ülkenin yada bir partinin SBKP'ne ve Sovyetler Birliği'ne karşı tutumu, sosyalist ve anti-emperyalist güçlerin birliğine karşı gerçek tutumun eniyi-denenmiş ölçütüdür.»

Guyana İlerici Halk Partisi Yürütme Komitesi Genel Konseyi üyesi R. Chandisingh : «Kongre, hem uluslararası arenada hem de Sovyet ekonomi ve kültürünün geliştirilmesinde Sovyet Komünist Partisi'nin ve halkının gösterişli başarılarını kaydetti. O, yalnızca halihazırda kazanılmış başarıları özetlemekle kalmıyor, aynı zamanda daha güçlü başarılara yönelik yolu da bilimsel olarak çiziyor.

«Biz Komünistler ve Sovyetler Birliği'nin dostları, dışarda, sizin utkularınızdan sevinç duyuyoruz. Sizin başarılarınız, bizim de başarılarımızdır. SBKP 24. Kongresi, yalnızca Sovyetler Birliği halkı için değil, fakat tüm sosyalist topluluk, ulusal - kurtuluş hareketi ve heryerdeki ilericiler için de başka bir seçkin basamaktır.»

Guatemala Emek Partisi Merkez Komitesi Sekretaryası ve Politik Komisyonu üyesi M. Rodriguez : «Yoldaş Leonid Brejnev tarafından sunulan SBKP Merkez Komitesi raporu, hem Sovyet Komünistlerinin teorik ve pratik çalışması bakımından hem de yeni toplumun gelişim perspektifleri bakımından, Marksizm - Leninizm'in Sovyet gerçekliğine uygulanmasının ve yaratıcı gelişiminin canlı bir ifadesidir.»

Almanya Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri M. Reimann : «Büyük Oktobr Devrimi'nin ülkesi, Lenin'in Partisi ve kahraman Sovyet halkı, emperyalizme karşı, barış, sosyal ilerleme ve sosyalizm için tüm devrimci hareketlerin moral ve maddi merkezini oluşturur. Bu sonuç, daima doğru olmuştur ve gelecekte (de) doğru kalacaktır.»

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi Başkanı G. Danelius : «Parti Kongrenizin kararları ve bunların uygulanması, komünist kuruculuğun sosyal, bilimsel, ekonomik, teknik ve kültürel planlarının daha da işlenmesi uluslararası işçi sınıfına ve barış, demokrasi ve sosyalizm için savaşan tüm insanlara canlı bir atılım verecektir.

«SBKP 24. Kongresi yalnızca Sovyetler Birliği için büyük önemde olmakla kalmayıp, sosyalist topluluk, dünya komünist hareketi ve halkçı anti-emperyalist cephe için de bir

kilometre-taşı ve yol-gösterici bir yıldızdır.»

İran Halk Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri I. İskenderi : «23. ve 24. Kongreler arasındaki dönemde dünyadaki gelişimler, bu dönem için, Parti ve Sovyet Hükümeti tarafından hazırlanan görevleri ve onların genel politikasını tümüyle haklı çıkarmıştır. Bu politika; sosyalizm ve komünizm kuruculuğuna elverişli uluslararası koşulları yaratmak, sosyalist ülkelerin birliğini ve onlar arasındaki sıkı dostluğu ve kardeşçe işbirliğini ilerletmek, ulusal-kurtuluş hareketine sağlam destek ve gelişmekte olan ülkelerle mümkün en geniş işbirliği sağlamak, farklı sosyal sistemlere sahip devletlerin barış-içinde yanyana-yaşama ilkesinin tutarlı olarak savunulmasını ve emperyalizmin saldırgan politikasına sağlam bir engeli garantilemek ve insanlığı yeni bir dünya savaşından korumak için tasarlandı.»

Reunion Komünist Partisi Genel Sekreteri P. Verges : «Aynı zamanda, mücadelemizdeki sarsılmaz dayanışma, yaşına ve saflarının gücüne bakmaksızın, partilerimizin herbirinin üzerine, emperyalizme karşı ortak mücadele içinde bulunan kesim için, birbirleriyle ilgili geniş sorumluluk koyuyor. Kardeş partilerin artan gücü mücadelemize yardım ediyor, ancak bu, (uğrunda) savaşmamız gereken mücadele olarak kalıyor. Ortak dava için karşılıklı sorumluluğumuz, herbir partinin bağımsızlığına saygı ve Marksizm - Leninizm ilkelerinin gözetilmesi temelinde, uluslararası dayanışmanın sürekli sağlamlaştırılmasını gerektiriyor.»

Salvador Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekretaryası ve Politik Komisyonu üyesi R. Garcia : «Bu Kongre'de 100'den fazla delegasyonun hazır bulunuşu, sosyalizm düşmanlarına karşı en iyi cevaptır. Devrimci güçlerin dostluk ve dayanışma ilişkilerini sürekli güçlendirme yönünde çalışmak, tüm Komünistlerin tartışılmaz ödevidir.

Uruguay Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri R. Arismendi : «Tüm dünya, Kongrenizden çok umutludur. O (Kongreniz), işçi-sınıfı kitlelerinin ve kurtuluş için savaşan halkların umutlarını canlandırıyor. Sovyetler Birliği'nin, sosyalist kampın, işçi hareketinin ve kurtuluş hareketinin tarihsel faaliyetinin yeni, daha yüksek bir aşamasına girdiğini ve Kongrenizin bu süreç üzerinde güçlü bir etki yapacağını hisseden düşmanlarımızın nefretini ve endişesini uyandırıyor.»

Fransız Komünist Partisi Genel Sekreter Vekili (şimdiki Genel Sekreteri) G. Marchais : «Kongreniz, geleceğe cesur bir bakışla baktığı için de dikkat merkezindedir. Yoldaş Brejnev'in raporu, Komünistlerin aynı yerde kalmadığı ve kalamayacağı; onların daima, öncülük ve yaratıcı girişkenlik ruhuyla yol alarak ileriye doğru hareket etmeleri gerektiği fikrini yaymaktadır.»

Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri L. Corvalan : «Yoldaş Leonid Brejnev'in raporu, yalnızca sizin için değil, fakat aynı zamanda tüm dünya komünistleri için de en büyük önemde (olan) bir belgedir. Onun yönü (tonu-tenor) sağlam ve bileşiktir. Uluslararası durumun derin bir çözümlemesini içermekte ve Lenin'in Partisi'nin yaşamı bildiği, sorunları ve Sovyet halkının isteklerini eksiksiz olarak anladığı olgusunu doğrulamaktadır.»

Angola Halk Kurtuluş Hareketi Başkanı A. Netto : «Biz Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin, kurtuluş hamlemizi geliştirirken dayanacağımız baş (esas) güçlerden biri olduğunu kabul ediyoruz.

Partinizin 24. Kongresine katılmak için davet edilmiş olmaktan ve Sovyetler Birliği'nde —Lenin'in vatanında ve enternasyonalizm ilkelerini etkili olarak uygulamakta başarılı olmuş olan dünyanın ilk sosyalist ülkesinde— bir kez daha bulunmaktan şeref duymamızın nedeni işte budur. (...) Eminiz ki; Kongre

kararları, büyük ve güzel ülkenizin ilerlemesine ve komünizme doğru yürümesine daha büyük bir atılım kazandıracaktır, bu kararlar emperyalistlerin, sömürgecilerin ve ırkçıların canice eylemlerini yalnızca dizginlemeye yardım etmekle kalmayacak, fakat aynı zamanda her yerdeki insanların, barış, özgürlük ve mutluluk dönemine daha da yaklaşmasını mümkün kılacaktır.»

Gine Demokratik Partisi Ulusal Politik Bürosu üyesi L. Diane : «Mücadeleniz, bizim mücadelemizdir. Zaferleriniz, bizim zaferlerimizdir. Bundan dolayı, Kongreniz, sizlerin olduğu kadar bizlerin de (kongresidir).»

Kongo İşçi Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri C. Ndalla : «Dinlediğimiz rapor (SBKP MK raporu — C.A.), işçi sınıfı ve çalışan halkın öteki kesimlerini yönetmede Marksist partinin rolü ile ilgili en önemli sorunun işlenmesine büyük ölçüde katkı yapacaktır. Bu katkı yalnızca Sovyet Komünistleri için değil, fakat aynı zamanda, hala popülist ve anarşist etkinin belirgin olduğu yerlerde, yakınlarda (yeni olarak — C.A.) oluşmuş işçi sınıfı arasında çalışan tüm Afrikalı Marksistler için de önemlidir.»

Mozambik Kurtuluş Cephesi Yürütücü Başkanı M. Samora : «Halkımız, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 24. Kongresi'nin tüm anti - emperyalist güçlerin sağlamlaştırılmasını kesinlikle ilerleteceği ve bunun, emperyalizmin ve sömürgeciliğin tasfiyesini hızlandıracağı (inancını) koruyorlar.»

Şili Sosyalist Partisi Merkez Komitesi Politik Komisyonu üyesi H. Canto : «SBKP 24. Kongresi, tüm devrimcilerin, sosyalizm ve halkların kurtuluşu (selameti) için savaşanların tümünün dikkatini çeken, dünya-çapında bir olaydır. Sovyetler Bilriği'nin çağdaş dönemin gelişimleri üzerindeki muazzam etkisini ve dünya devrimci mücadelesi için onun politikasının önemini düşünürsek, bu anlaşılabilir.»

SBKP 24. Kongresi, yalnızca kardeş ve dost partiler temsilcileri tarafından değil, tüm barışsever ve ilerici insanlık tarafından da sempatiyle karşılanmış, dünyanın sosyal gelişiminde önemli bir aşama olarak değerlendirilmiştir. Özellikle, dünyanın dört-bir yanındaki gençler, Kongre'yi çok olumlu karşılamışlardır. Bununla ilgili birkaç örnek vermek gerekebilir :

Komsomol toplantısı, kısa fakat militan bir kararı onaylayarak, şunları dile getirmişti : «Komsomol'un her üyesi SBKP 24. Kongresi kararlarının yerine getirilmesi için etkin bir savaşçı olacaktır.» Şimdi, 1975 sonlarında gördüğümüz şey, Komsomolcuların bu kararlarını başarıyl uygulamış oldukları ve ilerde de, uygulamaya azimli bulunduklarıdır.

Alman Demokratik Cumhuriyeti işçilerinin duygularını Berlin, Brandenburg-Kircmese Demiryolu Yapım (Engineering) Atölyesinden M. Platz şöyle ifade ediyordu : «Biz, ADC işçileri, Sovyet kardeşlerimizin günlük başarılarında, tüm dünya sosyalist sisteminin, yeryüzünün tüm devrimci güçlerinin geçmiş, şimdiki ve gelecek başarılarının tümünün temelini görüyoruz. SBKP 24. Kongresi'nin, tarihin bir kilometre-taşı haline geldiğine kaniyiz.»

Venezulla'dan G. Ponce şunları söylüyor : «SBKP 24. Kongresi'nde Venezüella Komoünist Partisi delegasyonunun bir üyesiydim. Sovyet halkı tarafından barış, özgürlük ve halkların bağımsızlığı davasına yapılan muazzam katkıda yeni bir inanç buluyoruz. Bugünkü güvenlik ve barış (davasına) esas (ilkesel) güvence, Sovyetler Birliği'nin artan ekonomik ve askeri gücü, dünyadaki gelişmeler üzerinde etkisinin yoğunlaşmasıdır.»

Mısır'dan F. Mitvalli adındaki genç de duygularını şöyle dile getirdi : «Ülkeniz (SSCB), ilerlememiz için bize yardım ediyor. SBKP 24. Kongresi, SBKP'nin, kendine, halkın tüketim düzeyini yükseltmek görevini aldığını gösterdi. (...) Sovyet halkının

yaşam standartlarının büyümesi, sosyalizm lehine mümkün en iyi propagandadır.»

Kongo Sosyalist Gençlik Birliği Başkan-yardımcısı J. Okabande ise : «Sovyet Komünistlerinin kongresi, muazzam uluslararası önemde bir olaydır. Bu, dünya halklarının devrimci mücadelesinin gelişimine büyük bir katkı yapmıştır,» diyordu.

Bulgaristan'dan, Dimitrovcu GKB MK Birinci Sekreteri I. Panev de şunları belirtti :

«Sovyetler Birliği ve uluslararası komünist ve işçi hareketi için bu önemli olay, Bulgar-Sovyet dostluğunu sağlamlaştırmada, Dimitrovcu GKB ile Leninci Komsomol'un kardeşçe bağlarını güçlendirmede önemli bir kilometre-taşı haline gelmiştir.»

Japonya Sosyalist Gençlik Birliği Genel Sekreteri K. Yamadzaki de şunları ifade ediyordu :

«SBKP 24. Kongresi, uluslararası işçi ve demokratik hareketinin yaşamında büyük bir olaydır. Bu olay, aynı zamanda, Japonya'daki demokratik gençlik hareketi üzerine, çağımızın temel sorunları hakkında Leninci GKB'ne çok yakın konumlar tutan ve Sovyet gençlik örgütleri ile işbirliğini etkin olarak geliştiren Sosyalist Gençlik Birliği'nin faaliyetleri üzerine de doğrudan bir etki yapacaktır.

Bütün bu gözlemler, SBKP 24. Kongresi'nin uluslararası önemine işaret etmektedir. Gerçekten de :

1969 Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Toplantısı'na (SBKP dahil) 75 ve Lenin'in Yüzüncü Doğumyıldönümü törenlerine (SBKP ile birlikte) 78 kardeş parti katılmış iken; 24. Kongre'ye, 68'i sosyalist kampın dışından gelen 79 Komünist ve İşçi Partisi delegasyonu katılmıştır. O halde, Kongrenin, geçmiş on yıl içindeki en büyük komünist forum olduğu söylenebilir.

Ayrıca, Kongre'de 19 devrimci - demokratik ve 4 Sol-Sosyalist parti temsilcilerinin de yer aldığı hatırlanmalıdır. «Gelişmekte olan ülkelerdeki devrimci-demokratik partilerle ilişkilerin genişlemesi ve sağlamlaşması ve, kitle örgütleri ve hareketleri ile, Sosyalistlerle ve Sosyal-Demokratlarla emperyalizme karşı ortak mücadelede işbirliğinin kurulması, Kongre tarafından, SBKP'nin büyük uluslararası görevi olarak belirlendi.» [5]

Kongre'ye katılan kardeş partilerin uluslararası devrimci hareketin ilkeli birliği üzerinde birleşmeleri, Maoculuk başta olmak üzere, bütün bölücülere karşı mükemmel bir cevap oldu. Kongre'nin hemen öncesinde Pekin liderliği, komünist harekette «kesinkes bir ayrım çizgisi» çizilmesinden yana olduğunu açıklamıştı; kardeş partilerin cevabı, Marksizm-Leninizm safında yer almak olmuştur.

* * *

Şimdi, SBKP 25. Kongresi arifesinde şu rahatça söylenebilir ki; 24. Kongre tarafından çizilen yolda ilerleyen ve 9. Beş-Yıllık planın direktiflerini yerine getiren ve çoğu hallerde de Plan hedeflerini aşan Sovyet halkı, 25. Kongre'yi gerektiği şekilde, coşkun emek başarıları ile karşılamakta ve ülkede komünizmin maddi-teknik temellerinin kurulmasında daha ileri bir aşamaya geçmeye, uluslararası barış, güvenlik ve devletler arasında karşılıklı yarara dayanan işbirliği ilişkilerini daha da geliştirmeye, dünya sosyalist sisteminin, uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin başarısı için yeni ve daha elverişli olanaklar açmaya hazırlanmaktadır.

SBKP'nin 25. Kongresi, hem Sovyet halkı için, hem de tüm ilerici insanlık için daha parlak bir perspektif açmayı başaracaktır.

22.11.1975

———o———

Bu yazının hazırlanmasında şu kaynaklardan yaralranılmıştır :

SBKP 24. Kongresi

SBKP 24. Kongresi : Kongre'de

---

[5] Zagladin, vd. **Dünya Komünist Hareketi.**

Tartışılan ve Karara-bağlanan Şeyler

Dostlarımız Konuşuyor - SBKP 24. Kongresi'ne Selam Mesajları

SBKP Kısa Tarihi (Ponamarev, vd.)

Anahtarıyla Komünist Enternasyonal Tarihi (Sobolev, vd.)

Dünya Komünist Hareketi (Zagladin, vd.)

Ib (—SSCB Gençlik Örgütleri Komitesi ve SSCB Öğrenci Konseyi—**Enformasyon Bülteni**), s. 5, 1971

ÜRÜN, daha önceki sayılarında da İran konusuna yer vermişti. Ancak, son günlerde basın ve radyonun İran'daki açık terörizmin yeni cinayetlerini ve 9 yurtseverin idama mahkum edilişlerini duyurması, bizi İran konusu üzerinde bir kez daha durmaya iteledi. Özellikle ekonomik, siyasal, tarihsel, etnik v.d birçok bağın ülkemiz ile İran'ı bağladığı dikkate alınırsa ve her iki ülkenin devrimci hareketlerinin her iki ülkenin gerçekliklerini daha iyi tanımaları gerekliliği hesaba katılırsa, bu konunun daha da önem kazanacağı açıktır.

Yıllardır ağır baskılar altında mücadele veren İran halkı ve onun siyasi örgütü, er yada geç faşizmi yenecek ve mücadeleleri dünya devrimci hareketinde saygı ile anılacaktır.

Bu sayımızda bu ülkenin daha değişik yönlerini kapsayan bir yazı yayımlıyoruz.

monarko - faşist diktatörlük, açık terörizm, emperyalizmin Ortadoğu'daki jandarması:

İRAN

S. BAYLAN

FAŞİST ŞAH VE ONUN TERÖRİST ÖRGÜTÜ — SAVAK *

Şahın, boğucu terörist yönetiminin yırtıcı içeriği, her geçen gün dünya kamuoyunda dahi bir açıklık kazanmaktadır. Şahın terörist işkence örgütü (SAVAK), hergün bir devrimcinin ölümüne sebep olurken, yerlerine yüzlercesi ölenlerin kanları üzerinde çiçek açmakta. Her yeni gün, geçen güne nazaran halkla rejim arasındaki çelişkiyi derinleştirmektedir.

Şimdiden şahın zindanlarında, işkence evlerinde kırk elli bin dolayında siyasi suçlu bulunmaktadır. Kızılkale, Kızılahter, Büyük İzzetabad cezaevlerinde; Evin, Şiraz, İsfahan, Burneerd, Meşhed, Abadan, Reşt, Sari v.d. işkence evlerinde binlerce siyasi tutuklu, dar pencereli, az ışıklı soğuk ve rutubetli odalarda yatak ve battaniyenin dahi lüks olduğu hücrelerde, yazın sıcağına kışın soğuğuna direne direne yaşamlarını sürdürüyorlar. Bir siyasi tutuklu şöyle yazmaktadır : **«20 kişilik dördüncü koğuşta 200 kişi bulunmaktadır. Bir günde, ancak iki saat hava almak için dışarı çıkabiliyoruz. Bir saat öğleden önce ve bir saatte öğleden sonra.. Bazı günler çeşitli bahanelerle bundan da yoksun bırakıldığımız oluyor. Siyasi suçlular, normal hak ve hukuki güvenceden dahi yoksunlar. Okumak, spor yapmak, türkü söylemek ve hatta bazan birbirimizle konuşmak hakkından bile mahrum bırakılıyoruz. Verilen yemek az ve yetersiz, duvarlardaki fazla nemden dolayı, çoğumuz ya romatizmaya yada kemik ve eklem hastalıklarına yakalanmaktayız. Bu koğuşlar o kadar dar ve karanlıktır ki, rahat yatma olanağımız bile yok.**

Siyasi suçluların koğuşlarına insan azmanı gardiyanlar konmakta ve bunlar mahkumlarla birlikte yatıp kalkmaktadırlar. Bun-

---

* Bu örgüt ile ilgili geniş bilgi için **ÜRÜN**, sayı 7'ye bakınız.

lar sık sık yırtıcı hayvanlar gibi saldırıp, arbede çıkararak, acaip seslerle karate v.d. hareketler yapmaktalar. Sudan sebeplerle mahkumları dövmektedirler.»

Hatta mahkumlar ceza süreleri bittiği halde hemen tahliye edilmemektedir. **«Siyasi suçluların yüzde doksanı ceza süreleri bittiği halde Şahın emri ile zincir altında, ruhi ve fiziki baskı cenderesinde SAVAK memurlarının işkencesi altındadırlar...**

Şu sıralar, salıverilmesi gereken mahkumların aileleri, demir parmaklıkların arkasında evlatlarını beklerken, mahkumlar SAVAK'ın 'Komite' işkencelerinde özgürlüğe kavuşacakları günleri beklemektedirler.» [1]

Mardom'un kanıt gösterdiği İran Genel Kurmay Başkanlığının demeçlerinde, söylediklerimizi doğrulayan açıklamalar bulunmaktadır. **«Siyasi suçluların genç olanları yaşlanmalı, yaşlı olanlarında ancak cesetleri dışarı çıkabilmeli.»** [2] Açıkça bunu söylemektedirler.

Şahın işkence evlerinde ve cezaevlerinde ruhi ve fiziksel çeşitli işkence yöntemleri uygulanmaktadır. Bu işkenceleri, uluslararası bu konularla ilgili örgütler bizzat gidip yerinde görerek doğrulamaktadırlar. «Hosro Gülsorhi» ve «Danışyan»ın bu örgüt üyeleriyle televizyonda konuşma yaparken, birden elbiselerini çıkarıp işkence yerlerini göstermeleri ve televizyonun derhal yayını kesmesi olayı, bütün dünyanın gözü önünde sergilenmiştir. Bu ve geçen seneler içinde, İrandaki çeşitli gerilla örgütleri, İran Tudeh Partisi, çeşitli demokratik öğrenci kuruluşlarınca faşist şahın işkence yöntemleri su yüzüne çıkmış, açığa vurulmuştur. Bazılarını burada yazacağız. Devrimcilerin ruhsal sağlamlığını zayıflatmak için, arkadaşlarının elbiselerini öldü diye göstererek onları ölümle korkutmak. Sürekli ölüm tehdidi altında tutmak. Örneğin idam mangasının önüne bir gurup mahkumu dizdikten sonra, tam ateş emri sırasında, bu emri durdurarak, diğer bir güne ertelendiğini söyleyerek mahkumlara ve onları demir parmaklıklar arkasında seyreden arkadaşlarına ruhi işkence yapmak gibi değişik ve benzeri olaylar. Ancak kendilerine lâyık olan küfür etmek, sopa ile mahkumların en hassas bölgelerine vurmak, kum torbaları ile dövmek, kendilerinden daha zararsız yılanlarla korkutmak, elektrik akımı vermek gibi yöntemleri Eşref-i Degani'de [3] geniş boyutlarıyla görmek mümkündür. Dünya Dergisinde **«Şahın işkence evlerinde ve hapishanelerinde neler geçiyor»** adlı makalede şöyle yazmaktadır :

«Faşist rejimler ilerici ve demokratik mücadelenin önlenmesi ve halkın siyasi eyleme geçmemesi için, her yerde terör ve zorba örgütlerle işkence uygulamalarında bulunmaktadırlar («GESTAPO» Hitler Almanya'sında, «PİDE» Portekiz'de, «İSA» Yunanistan'da, «FRANKO POLİS ÖRGÜTÜ» İspanya'da, «SAVAK» İran'da, bun-

lara en canlı örnektirler). «Savak» devrimci mukavemeti kırmak için en son faşist yöntemler kullanmaktadır. Tutuklular genel olarak bir takım işkence aşamasından geçmektedir: İlk aşama soruşturma sırasında dövmeyle başlıyor, sonra dağlamak, el ve ayağı kırmak, tavandan başaşağı asılmak, soğuk havuzlara elektrik şoku vermek, kuvvetli projektörlerin karşısına getirmek, hücrelerde sinir bozucu sesler, tırnak sökmek, kırbaçlamak, şişeyle tecavüz etmek v.b. işkence uygulamaları ile SAVAK tutukluları konuşturmaya çalışmaktadır.» [4] Bu işkence evlerinden birinde, Mahmut Ahmetzade'ye yirmi defa ameliyat yapmışlar ve üzerine asit dökmüşlerdir, bir erkek devrimciye tecavüz etmişler, bir devrimcinin ise, dayaktan eli, ayağı burnu kırılmış, kulağı kopmuştur. Behruz Dahani işkence altında ölmüştür.

Mehdi Rezai şöyle yazmaktadır : **«Beni daha önce işkence gördüğümden savcıya sorguya çıkabilmem için bir ay hastahaneye yatırdılar. İşkence esnasında elektrik ocakları ile dağlandım, öyle ki, yürümekten aciz duruma düştüm. Yerde ancak göğsümün üstünde sürünebiliyordum. Memur Sebati ağzıma işedi».** Hamit Sarimi, Evin Hapishanesinden annesine şöyle yazıyordu : **«Bir aydır buradayım ve altı kişi işkence altında öldü. Belki bende bu şekilde hapisten** 'serbest' **bırakılırım. Halkıma söyleyin oturmasınlar. Onlara söyleyin, çocuklarınız en acımasız işkenceleri görüyorlar.. Anne unutma.»**

Şah, bu işkence sınırını da aşmıştır. Tam Faşist Hitler gibi bu mahkumların sayısını azaltarak, diğerlerine yer açmak için öldürme emri vermektedir. Nisan 1975 de tutukluluklarının sona ermesine bir kaç ay kalmışken «kaçarken vuruldular» bahanesiyle bir çok devrimci öldürüldü. Yıllarca hapis yattıktan ve sonuna yaklaşmışken kaçmıyacaklarını dünyada ve İranda herkes biliyordu. 1975 baharında, dünyanın çeşitli ülkelerinde bu yüzden büyük tepkiler olmuştur. Bu yeni cinayetler üzerine demokratik ve tüm barışsever örgütler, çeşitli bildirilerle bu olayı kınamışlar, protesto etmişlerdir. **«Silahsız ve elleri bağlı dokuz kişinin böyle vahşice katli, üstelik bu insanlar güncel siyasetinde dışında oldukları halde, tüm bunların nedeni rejimin vahşiliğinin ötesinde, toplumda iç çelişkinin artmasından doğan temeldeki sarsılmanın, rejimin zayıflığından ileri gelmektedir.»**

Yalnızca bir sene içinde, dünyanın bir kaç yerinde faşizmin ve emperyalizmin temsilcileri yıkılmaktadır. Lon Nol ve Van Tiyö gibi gerici ve kokuşmuş rejimler, bazı yönlerden şahın rejimine çok benzemektedir. Bunlar kısa zamanda ve en rezil 'biçimde, yıkılmışlardır. ABD emperyalizmi —ki İran rejiminde dayanak noktasıdır— onları daha fazla ayakta tutmaktan aciz kalmıştır. İran Rejiminin de akibeti onlarınkinden farklı olmıyacaktır. Kıskaçlar da-

raldıkça, bu tip rejimlerin yıkılışı peşi sıra gelecektir.» [5]

Bijen Cezani, Hasan Ziya, Zarifi, Aziz Sermadi, Abbas Surki, Maşuf Kalantari, Mustafa Cevah Hoşdel, Kazım Zolnur, Menmet Çobanzade, Ahmet Çelil Afşar, bu büyük devrimciler, halkın dürüst çocukları, profesyonel cellatların neo-faşist yöntemlerine kurban gitmişlerdir.

Şahın bütün bu çabaları ve büyük terörist örgütü SAVAK ile, ki (bu örgüte yapılan harcamalar 1973 (1352) de 17 milyar 900 milyon riyaldir, bu senenin açık bütçesi ise 22 milyar 400 milyon riyal'dır) bunların yanı sıra 65-80 bin personel ve onların yandaşları ve dış ülkelerdeki yardımcıları «MOSAD» İsrail örgütü, «CIA» Amerikan örgütüyle işbirliğindedir. Sık sık öldürmelerle (bu seneye kadar idam edilenlerin sayısı 250'dir) faşist «Ulusal Diriliş» (Restahiz Milli) partisiyle ve rengarenk devrimleriyle, (bu devrimlerin sayısı 14'e çıktı) Şah, bu eylemleriyle, tarihi süreci geriye döndüremiyeceği gibi halkın mücadelesini de önleyemiyecektir.

Tahran'da Azımayış Fabrikası işçilerinin 1975'de yaptıkları greve, Savak bütün çabalarına rağmen (Endonezya Cumhurbaşkanı o sırada İran'da olduğu halde) işçilerin kendi davalarını halka anlatmalarına mani olamamıştır. Diğer bir grevde, önemli bir Tekstil Merkezi olan Şahi'de yapıldı. Azımayış grevinden birgün sonra başlıyan grevde 1500 işçinin gençlerle birlikte yaptıkları mücadeleyi ne SAVAK ne de onlara yardım eden diğer faşist örgütler önliyememişlerdir. Elektrik Şirketinde 900 kişinin yaptığı grevi de, ne şahın polisi ne terörist örgütü SAVAK ve ne de onların yardımcıları önliyebilmişlerdir. Bütün bunların gösterdiği gibi halkın BİLİNÇLENMESİNİN önüne geçilemiyecektir.

İran'da gittikçe yoğunlaşan tek faşist parti diktatörlüğü «halkın darağacı» (Daraviz millet) 25 mayıs 1975 de ilan edilmiştir. Şahın ülkesinde tek partili hükümetle sadece gölge bir muhalefetin bulunduğu eski durum arasında bir fark yoktur. İktidardaki Yeni İran Partisi zaten 12 yıldan beri iktidarda idi. Hem bu parti hem de muhalefetteki Halk Partisi 1960 da Şahın kendisi tarafından kurulmuştu. Ulusal Diriliş Partisini ilan ettiği gün, muhalefette bulunan parlamenterler bile **«Biz senelerce bu partiyi bekliyoruz»** diye ilan etmişlerdir. Huveyda, gene bu partinin genel sekreteri olmuş ve kendi İran Novin Partisini lağvetmiştir.

Tek partinin çizgisi de tamamen İran egemen sınıflarının çıkarlarını savunan Şah tarafından çizilmektedir. Bu diktatörlük rejiminde kitlelere hiç bir demokratik ve politik hak tanınmamakta ve her türlü direniş baskı ile ezilmektedir. Şahın konuşmasında ve Partinin beyannamesinde şöyle denmektedir **«Bu parti İran Beyaz Devrim ilkelerine bağlı bir partidir. Şahın istediğine ve halkın isteğine bağlıdır. Şaha ve Beyaz Devrim ilkelerine karşı çıkanlar**

İran halkına karşı demektir. Halkımız bunları istemiyor. İsteyenler kalsınlar istemeyenler pasaportlarını alıp gitsinler.»

«The Times» Gazetesi de aşağıdaki cevabı vermiştir. **«Gerçekte 1953 de Musaddıkın yenilgiye uğradığından beri şah bütün iktidarı kendi elinde toplamaya dikkat etmiş ve yalnız parti ve hükümet yolu ile değil ordu, mahkemeler, kudretli istihbarat ve emniyet Teşkilatı SAVAK aracılığıyla da ülkeyi yönetmiştir.»**

Şah geçici iktidarını sürdürmek, bir kaç gün daha fazla yaşamak için en gerici yöntemleri kullanmakta ve Hitlerin düşüncelerini benimsemektedir. Partisinin dünyada en büyük Parti olduğunu iddia ediyor. «İran Ulusal Diriliş Partisi» bir iki sene civarında 15 milyon üyeyi aşacak ve yüzbinden fazla aktif kadrolar yetiştirecek. Dolayısıyle İran'ın birleşik Partisi sayı bakımından dünyanın en büyük partilerinin yanına gelecektir(!) [6] Int. Herald Tribune gazetesi de şöyle yazmaktadır: **«Bu korkutucu eğilimin görünüşteki nedeni, demokrasinin en zor yönetim tarzlarından biri olması ve insanların daha kolay yolları tercih etmeleridir. İran da bu görünüşte kolay yollardan birini seçmiştir».**

Evet, faşist diktatörlük; halka terörle, dünya kapitalist-emperyalist sistemin istihbarat örgütleriyle, içli dışlı anlaşma ve bağlılıkla, dünya sosyalist sistemine, Ortadoğu halklarının bağımsızlığına karşı çıkmakla, egemen sınıfın geçici iktidarını ancak bu yollarla biraz daha yaşatabilir. Washington Post yazarı, Jack Anderson, «İran Şahı ile ABD dışişleri bakanı Henry Kissinger arasında yakın bir ilişki bulunduğunu, İran Şahı'nın CIA'nın faaliyetinin bir kısmını finanse ettiğini, ayrıca İran'ın SSCB'yi çok güçlü elektronik aygıtlarla kontrol altında bulundurduğunu, İran Şahı ile Kissinger arasındaki bağlantının ABD'nin Tahran büyükelçisi olan CIA örgütünün eski başkanı Richard Helms aracılığıyla sağladığını da yazısında belirtmektedir».

«İran'da, elektronik aygıtlar en modern şekilde donatılmış olup; telefon konuşmaları kontrolü ve radyo, telefon, hava, kara, deniz kontrolü denetim altına alınmış ve bu bölgede elektronik casusluk mekanizması oluşturulmuştur.» [7]

Şahın dış politikası, iç politikasının bir uzantısıdır. Halkın mücadelesini önlemek, Ortadoğuda liderliği elde etmek amacı ile Basra körfezinin güvenliği ve stratejik Hürmüz boğazının durumu nedeniyle; oldukça önemli bir noktada bulunan Dofar ile Umman Sultanlığı arasındaki yıllardır süren savaşta, Umman'ın sultanı Kabusu desteklemesi ile bu şekilde diğer halklara da karşı çıkmaktadır.

Geçen hafta İran radyosu şöyle yorum yapmıştır **«Emperyalist-komünizm Basra Körfezine göz dikmekte ve Dofar asilerine yardım**

etmektedir. Biz Sultan Kabusun isteği üzerine bu asileri susturacağız.»

Şahın binlerce asker ve çeşitli silah yardımı aldığı ve Emperyalist devletlerde subaylar yetiştirdiği ile ilgili «Daily Express» gazetesinin bu konudaki yazısında, İranlı Subayların eğitimleri sırasında helikopter ve saldırı amacıyla kullanılan ve hava yastığı üzerinde büyük hızla hareket eden, kayar teknelerin kullanılmasının öğretileceğini geniş olarak açıklamaktadır. Gazete, İngiliz Deniz Kuvvetlerinden bazı uzmanların da yakın bir gelecekte İran'a giderek, İran deniz kuvvetleri personelinin eğitimine yardımcı olacaklarını kayıt etmiştir. Şah, Dofar'ın zengin petrolüne göz diken ABD ve İngiltere'nin en sadık bekçilerinden biri olmaktadır. Geçtiğimiz yıldan beri giderek artan petrol fiatlarının, Umman Sultanına savunma için daha çok harcama yapabilme fırsatını sağlaması, bir yandan da İngiltere ve İran'ın kendi emelleri için Sultanlığını desteklemesiyle yıllardır süren Dofar çatışmasında, Sultan Kabusu da şimdilik üstün duruma getirmektedir. Libya devlet başkanı Kaddafi şöyle diyordu : **«İran birlikleri, İngiliz Subayları, ayrıca Ürdünlü ve Pakistanlı danışmanlar, Umman Sultanı Kabusun istemi üzerine, Dofar eyaletindeki gerillaları etkisiz kılmak amacıyla Umman'da bulunmaktadırlar.»** Kaddafi mesajında İran Şahı Arapları «Arkadan vurmak» İsrail'den başka bir de İran'a karşı cephe oluşturmak yolunda Arap devletlerine çağrıda bulunmuştur.

İran, Ortadoğuda Basra körfezi çevresinde yeni bir askeri bloklaşmanın çalışmaları içindedir. Şah Centoyu «Arada bir üyelerinin gidip oturarak sohbet ettikleri bir kulüp» şeklinde nitelendirmektedir. Centonun kalkınmasına bir gerek olmadığını söylemesi, Cento'dan hoşnut olduğu anlamına gelmez. Ayrıca Centoyu; Cento iyi çalışsa dahi, bugün için yine de emperyalizm ve yerli Jandarması olan İran için yeterli olamıyacağını savunmakta ve bölgede gün geçtikçe ilerleyen anti-emperyalist hareketi bastırmak ve arada Hint Okyanusunu da denetim altına alabilmek için yeni bir bloklaşmaya muhtaç olduğunu vurgulamaktadır.

Petrolün bir silah olarak kullanılmaya başlanılmasıyla, ABD'nin Araplar arasında yeni müttefikler aramasına ve bölgedeki gerici Arap rejimlerinden oluşan bir birlik kurmaya yöneltmektedir. Bunun içinde Kuveyt, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve Umman gibi en gerici rejimlerin arasından gerek siyasi, gerekse politik yönüyle daha uygun olan İran'ı kurulacak olan birliğin başına ve jandarmacılığına kendi rızasıyla atamıştır. Zaten de Şahın diktatoryasını devam ettirebilmesi için bundan daha güzel ve daha başka yol da bulamazdı.

ŞAHIN YENİ AKTÖRLÜĞÜ

İran ekonomik durumundan dolayı çok eskiden beri emperyalist devletlerin sık sık ilişkilerde bulunduğu ve göz diktikleri bir ülkedir. Emperyalist devletlerin başında olan ABD ise, ikinci dünya savaşından sonra «CIA»nın Musaddık'ı devirmesiyle ülkede egemenlik sürecini başlatmıştır. Bugün artık tamamen ülkeye egemen olan ABD, İran'ın bütün kilit noktalarını eline almıştır. Şahın, 15 Mayıs'ta Washington'a yaptığı gezinin önemli sorunlarından biri de yeni silah alış verişleridir. Silahlanmanın hedefi içerdeki diktatörlüğünü kendisi ve emperyalistler için yaşatmaktır. Dışarda ise Basra körfezinin, Hint Okyanusunun, Arap Ülkelerinin iplerini elinde tutup, ABD emperyalizminin emrine vermektir.

Şah ve Enver Sedat arasındaki ilişki; Le Monde gazetesinin 1975 Ocak aynda, Şahın Mısır'ı ziyareti sırasında şöyle bir yorumunu buluyoruz : «Zaman çok şey değiştirdi. Bir zamanlar Nasır'ın emperyalizmin jandarması olarak İran Şahını tanımasına karşılık, şimdi Enver Sedat, aynı kişiyi bağrına basıyor ve 'sen benim kardeşimsin' diyor. Enver Sedat, Nasır'ın eski hasmını Kahire saraylarında bütün görkemiyle ağırlamaktadır. Çünkü, İran Şahı sayesinde Orta doğu ve dünyanın sayılı kişileri arasına girmiştir. 'Mısır'ı Enerji Krizinden ben kurtardım' diyen Şah, elbetteki 650.000 ton petrol vererek Mısır'ı içine düşmekte olduğu enerji bunalımından kurtaracaktır.»

İngiltere'nin çekilmesinden sonra Basra körfezinin jandarmalığını üstlenen İRAN, şimdi de Mısır, Ürdün ve Suudi Arabistan aracılığıyla ve gerek doğrudan doğruya, gerekse Kızıl Denizi ve Süveyş kanalı yoluyla Akdenize açılmak ve bu bölgelerde, emperyalistler için üstlenmek istemektedir. Silah alma yarışında da yılda 17 milyar doları aşan muazzam petrol gelirinde en büyük pay emperyalist silah tekellerine düşmektedir. Son 4 yıl içinde İran tam 13 milyar dolarlık silah satın almış, bunların arasında Fantom uçakları, tanklar, çok sayıda helikopter, gemiler, haberleşme araç ve merkezleri vardır. Yalnız son iki yıl içinde sekiz milyon dolar ABD, İngiltere, Batı Almanya ile silah satınalma anlaşmaları yapmıştır. Ayrıca, geçen ay ABD kökenli «Belhelikopten İnt.» ile 169,3 milyon dolarlık bir protokol imzalanmıştır. 700 adet helikopter İran ordusuna verilecektir. Bunların arasında 202 adet helikopter, 2 motorlu ve deniz kara tipindedir ki bunlar, ABD'nin en modern savaş helikopterlerinden biridir. Bu protokolde, 1500 çeşitli rütbedeki subayın orduda kontr-gerilla için vazifelendirilmeleri ve bunlara ödenecek ücretlerin önemli meblağlar tutacağı, bu ücretlerin de İran tarafından karşılanması gerektiği belirtilmiştir. 1975 Genel bütçesi harcamalarının % 28'i Savunma harcamaları

olup, orduda bulunan 350.000 bin kişinin en modern silahlarla donatılması demektir.

TÜRKİYE - İRAN İLİŞKİLERİ

Türkiye'nin faşist bir rejim ile ittifak kurmak istemesi, Türkiye burjuvazisinin elbetteki işine gelir. Örneğin, bu gerçeği, TÜSİAD'ın 23 Şubat - 2 Mart 1975 tarihleri arasında İran'a yaptıkları gezide Rahmi Koç, İran Maliye ve Ekonomik İşler Bakanı Houshang Ansari'ye şöyle belirtmektedir : **«İran'da hükümetler daha uzun süreli, İran, uzun dönemde Türk - İran ilişiklerine önderlik etmeli.»** Ayrıca, bu durum bölgede, hem faşist İran rejiminin ve hem de Türkiye burjuvazisinin güvenliğini sağlar. Bu gerçeği de, İran Başbakanı H. E. Amin Abbas Huveyda, yine TÜSİAD'ın aynı gezisinde, Türkiye burjuvazisinin temsilcilerine şöyle açıklamaktadır : **«Biz aksırırsak siz grip olursunuz (if we sneeze you catch a cold) ve bunun tersi de aynı.»** [8] Fakat Türkiye burjuvazisinin böyle bir ittifaka girmek istemesi güçsüzlüğünün kanıtıdır. Şahın durumu ise farklıdır. Şahın Türkiye ile sürekli bir itifaka girmesinde özel bir yarar görmesi için neden de yoktur. Ekim 1975 de İran Şahının Türkiye'ye gelmesiyle yeni anlaşmalar yapıldı. Bir bildiri yayınlandı, bu bildirinin Ekonomik İlişkiler bölümünde şöyle denilmektedir: **«İki taraf, İran'ın katılmasıyla Türkiye'deki Transit deniz nakliyatı ve kara yolları ile liman tesislerinin genişletilmesine ve iki ülkede ortak yatırımlar yanında Turizm alanında işbirliği ve ticaretin geliştirilmesine dair anlaşmalar ile karşılıklı yarar sağlıyan projelerin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla İran tarafından Türkiye'ye 1.200.000.000 dolar kredi sağlamasının iki devlet arasındaki ilişkilerde mevcut olan kardeşçe anlayış ruhunu temsil ettiği görülmektedir.»** Bütün bunlar, Şahın aktörlüğünün yeni boyutlarıdır. Açıkça görülen şudur; Şah bir taraftan kendisi için dünya kamuoyu önünde siyasi bir yandaş olarak Türkiye'nin desteğini sağlarken, diğer taraftan Avrupayı, Ortadoğu ve Afrika'ya bağlayan pazar yolunun önemli halkası olan Türkiye'yi Transit bir ülke yapmak gibi kendi ekonomik doğrultusunda kullanmak istemektedir. Yardım ve kredinin iç yüzü burada yatmaktadır. Daha geniş bir açıdan bakıldığında: gerici rejimler ile ittifak yapmak ve bunlarla içli dışlı anlaşmalara girmek, krediler paktlar v.s. kapitalist-emperyalist sistemle bütünleşmek. Bunlara karşı, dünya sosyalist sisteminin ulusal kurtuluş hareketlerine, işçi sınıfı mücadelesine demokratik ve barışçı güçlere karşı durmak olan burjuva dar kafalılığını görmek mümkündür.

İRAN VE ULUSLARARASI TEKELCİ SERMAYE

İran ötedenberi dünyada ilk sırayı teşkil eden petrol üretici-

lerinden biridir. Bu yüzden de emperyalizmin ilgisini çeken bir ülkedir. 1973 sayılarına göre; dünya petrol üretiminin % 11,4'ü, Ortadoğu üretiminin % 18,5'i, bunun yanısıra petrol rezervleri bakımından sekiz milyar sekiz milyon tonu bulur. Dünya doğal gaz rezervlerinin % 13'ünü teşkil eden 330.000 milyon feet küp bir rezerve de sahiptir. Ve kapitalist dünyada 2'nci sırayı almaktadır. Son yılların getirdiği önemli değişikliklerle petrol fiatlarındaki önemli artış son üç yıl içinde şöyle bir gelişme göstermektedir; 1972 de 2.5 milyar dolar, 1973 de 3.7 milyar dolar ve 1974 de 23 milyar dolar. Böylece, bu fiat artışı, İran'ın gelirlerinde büyük bir sıçramaya neden oldu. İran'ın, bu büyük mali kaynağı elde etmesi sonucu, bunu nasıl kullanacağı sorunu ortaya çıkarmaktadır.

1 — Bu büyük mali serveti ülke içi sanayii geliştirmek ve temel sanayi kurmakla mı?

2 — Bu kaynakları uluslararası sermaye piyasasına sokmakla mı olacaktır?

Birinci için rejim şöyle söylemektedir; «İç piyasa, petrol gelirini hazım edememekten ve piyasanın darlığından, —rejim teşhis koyarsa— ayrıca yeteri kadar alt-yapı ve teknik eleman olmadığından dolayı ekonomik enflasyon olacaktır.»

Tudeh partisinin teorik yayın organı olan Dünya'da buna şöyle bir yanıt vardır: **«Gerçekten eğer rejim bunu düşünseydi, fazla üretim yapmaz, hergün yeni bir tekele kapı açmaz, emperyalist sermayeyi ülkeye sokmazdı.»** [9] Rejim gerici olduğundan, diktatörlüğünü sürdürmenin, ancak uluslararası tekelci sermayenin aracılığı ile devam ettirebileceğinden, elbette birinci yol rejimin işine gelmez. Böylece rejimin, uluslararası tekelci sermaye ile bütünleşmeyi, diktatörlüğünü sürdürmek için tek emin yol olarak görmektedir.

Çok uluslu tekellerin İran'daki faaliyetleri yeni değildir. İran rejiminin çokuluslu şirketlerle petrol dolayısıyle, ABD, İngiltere, Hollanda, Japonya, Almanya, İtalya ile ilişkileri vardır. Bu petrolün sayesinde hakim sınıfın durumu da değişmiştir. Bir zamanın en büyük feodali, şimdi de en büyük **KAPİTALİSTİ** olan Şah, Krupp hisselerinin % 25'ni, Pan Am'ın % 15'ni satın aldığı, British Petrol'ün % 20 hissesine de talip olduğunu da belirtmek lazım. Le Monde gazetesinde, Krupp hisselerinin alınması konusundaki yazı şöyledir : **«Krupp hisselerinin % 25'ni satın almasının, petrol dolarlarının kapitalist dünya sanayisinde direkt yararları olmuş, bu sermaye yatırımları Krupp'un metalurji üretimini % 50 artıracaktır. Bu, ünlü ve eski Alman Kumpanyasını da iki sene için iflastan kurtardığı için İran'ın bu yardımı da müsbet karşılanmıştır.»** [10]

İran'ın dış ülkelere yardımı ve yatırımları :

1 — Emperyalist ülkelere yardım, onların mali ve iktisadi bunalımlarını petrol geliriyle endirekt yoldan karşılama;

2 — Emperyalist ekonomi ile İran Ekonomisi arasında entegrasyonu, hakim rejimin çıkarları ve büyük feodallerin emperyalist tekellerle bütünleşmesi;

3 — Bu şekilde emperyalist ülkelerin —ona bağlı tekellerin— rejimi himaye etmesi.» [11]

İran'ın petrol gelirleri dünya kapitalist-emperyalist sistemin yararına, tekellerin sermayesine yönelmektedir. Örneğin : **Amerika'da**; George Washington Üniversitesine 14 milyar liralık yardımda bulunması, Pan American havacılık şirketine milyarlarca liralık yatırım yapılması, Grumman şirketine 2 milyar kredi verilmesi ve Dünya Bankasına gelişmekte olan ülkelere yardım için, 14 milyar lira yatırılması ve sonra da ABD ile 300 milyar liralık ticaret anlaşması imzalanmıştır. **İngiltere**'de; endüstri malzemeleri şirketlerine 17 milyar lira borç verilmiştir. **Fransa**'da; Paris bankasına, İran'da kurulmakta olan 5 nükleer reaktör için önceden 14 milyar ödenmiştir.

Batı Almanya'da : Krupp Çelik Endüstrisinin % 25 hissesinin, 1,5 milyar liraya satın alınması,

İtalya'ya : Müşterek yatırımlar için 42 milyon lira ayrılması,

Senegal'e : 150 milyon liralık yardım yapılması,

Mısır'a : Süveyş kanalının yeniden açılması çalışmaları için 15 milyar lira verilmesi,

Suriye'ye : 700 milyonluk yardım yapılması,

Hindistan'a : Maden Endüstrisinin geliştirilmesi için 3 milyarı aşkın yardımın yapılması,

Türkiye'ye : Transit deniz nakliyatı ve kara yolları, liman tesisleri v.s. için 1 milyar 200 milyon dolar kredi verilmesi,

Bengaldeş için, Pakistan ve Afganistan'a toplam 5 milyarı aşkın yardımlar göze çarpmaktadır.

İran burjuvazisinin başında bulunan Şah, petrol gelirinin yurt içinde de finansman amacı ile kullanma alternatifine bırakmış da değil.

Uluslararası tekelci sermayeyi, iç piyasayı da geliştirerek ülkeye çekmek ve bu yolla yerli sermaye ile uluslararası tekeller arasında işbirliğini kurmak, rejimin bekası için İran sermayedarları ve feodal aristokrasisinin bundan daha garantili yolu ne olabilirdi? İran ekonomisinde yabancı sermaye ihracı ülkelere göre şöyledir :

İranda yabancı sermaye yatırımlarının Dağılımı (milyar Rilay)

	Ülkeler	1968	1969	1970	1971	1972	Toplam
1	ABD	855	2.696	560	205	349	4.962
2	B. Almanya	178	125	720	295	131	1.449
3	İngiltere	242	118	331	268	29	998
4	İtalya	6	3	122	2	5	136
5	Belçika	60	4	32	11	59	166
6	Pakistan	—	16	28	—	—	44
7	Danimarka	24	2	1	8	3	38
8	Japonya	—	10	129	55	221	415
9	İsveç	25	25	23	24	32	129
10	Fransa	67	99	117	127	102	512
11	Filipin	—	6	6	9	—	21
12	Hollanda	23	29	41	18	—	126
13	Diğerleri	93	131	208	153	400	985
	Toplam	1.583	3.264	2.318	1.472	1.336	9.973

Kaynak: Cumhuriyet 28.2.1975

1972-73 mali yılında İran'a 17,5 milyon dolarlık yabancı sermaye yatırımı yapılmışken, bu miktar 1973-1974 yılında 140 milyon dolara çıkmıştır. Geçen aylarda büyük uluslararası şirketlerin elçilerinin Tahran'da, böyle bal etrafına üşüşen arılar gibi dolaşması boşuna değildir. Huveyda, Gazetecilere şunları söylemiştir : «**Bizim kalkınma oranımız 1973 yılında % 34, 1974 de % 41 olmuştur. 1990 yılında batılı sanayileşmiş ülkelerin refah düzeyine ulaşmaya amaçlamaktayız. Ancak bir tehdid ile karşı karşıyayız. İran kalkınmasını sanayileşmiş ülkeler ile çatışarak değil onlarla içten bir işbirliği yolu ile başarmayı düşünmektedir.**» Başbakan Emir Abbas Huveyda, Alman basınına yaptığı açıklamaya göre, İran ile Fed. Almanya arasındaki ekonomik işbirliği hızla büyüme göstermektedir. «Ülkemiz beş yıl içinde 10 milyar marklık yatırım planladığını» söylemiştir. Alman yardımı ile yapılan tesis ve kuruluşlar şöyle sıralanmıştır: 3 milyar 250 milyon mark'a İran Körfezinde petrol rafinerisi; Alman Klöckner Werke, Korf Stahl, Mannesmann ve Salzitter firmaları tarafından Bender Abbas'da 2 milyar mark'a çıkacak olan Çelik tesisleri; Fed. Alm. Bayer Hoechst Kimya fabrikalarının yardımı ile İran Körfezinde 1,5 milyar mark'a kurulmakta olan Petro-kimya kuruluşu; Hüveyda «İran'ın ekonomik durumunun çok iyi olduğunu» da sözlerine eklemiştir.

İran'da iç piyasadaki gelişmeyi de bazı rakamlarla izlemek mümkün : 1973-74 arasında imalat sanayinin gelişme hızı % 18, sanayi ve madencilik yatırımlarında bu yılsa % 20 lik artış bekleniyor. Bunların dışında çelik üretimi 600 bin tondan 11 milyon

tona, alüminyum üretiminin 1 milyon tona çıkması bekleniyor. Üç yeni rafineri, iki yeni nükleer santral, özel bir çelik kompleksi kurulacak. ABD, Fransa, Almanya ve İngiltere ile çok önemli anlaşmalar yapılmıştır. Dış yardım yolu ile İran renkli televizyona ve Tahran'da bir metroya sahip olacaktır. Ayrıca 1985 yılında 3 milyon üretim kapasiteli bir otomobil fabrikası nükleer santralda tasarılar arasındadır. Rafinerilere Batı Alman ve Japon firmalar talip, Çelik Kompleksinin ihalesi, Schneider-Le Creusot-Loir şirketi üstünde, Nükleer Santral ABD ile ortaklaşa gerçekleştiriliyor. Yeni bir otomobil fabrikasının kurulmasını Renault ve Citroen üzerine almış. ABD ile imzalanan 15 milyar dolarlık ticaret anlaşması içinde gübre, petrokimya, elektronik endüstrisi ve konut yapımı, 200 bin ev yapmak için Fransızlarla anlaşma ve ünlü ITT nin kolu CGTC ve diğerleri gibi işler, uluslararası tekeller ile birlikte yapılmasının «açık hiyanetten başka birşey olmayacak ve kandırmacılık bunları saklıyamıyacaktır. Eğer rejim, bu büyük meblağı ve milli geliri yabancı tekellerin kucağına atmasaydı, ordu ve diğerleri gibi üretici olmıyan şeyler için harcamasaydı, tekellerin yerine kendisi faaliyete geçseydi, hem halka daha fazla gelir sağlanır, hem de halkın emeği boşuna dışarı akmazdı.» [12] Ne var ki, uluslararası tekelci sermaye ile işbirliği içindeki İran rejimi geçici mahiyetinden dolayı bunu yapamazdı. Ekonomik yapı tamamen değiştirilmeden de bunlar asla gerçekleşemez.

İRAN DEVRİMCİ EYLEMİNİN İÇİNDEKİ SAPMALAR ÜZERİNE

Genel olarak bütün dünyada gün geçtikçe tecrit olan Maoist ideoloji ve politika, özel olarak, İran'da da tam bir bunalım içindedir. Faşist Şah ile, aynı «emperyalist-komünist» teranelerini sayıklıyanlar, küçük-burjuva örgütlerinde kendilerini «sol-üstü»(!) olarak tanıtanlar, diğer devrimcileri sürekli olarak ihanetle suçlamaktadırlar. Bu arada kendi aralarında da çelişkiye düşmektedirler. Örneğin: Şahın Türkiye'ye gelmesini eleştirmeyen Aydınlık Maoist grubunu bu yönden eleştiren diğer Maoist grup, «İran'ın ve Çin'in Üçüncü Dünya ülkeleri arasında olması Şahın eleştirilmemesini gerektirmez» demektedirler. Şahın Fransa'ya gitmesi, Fransız Maoistlerince olumlu karşılanırken, buna karşı çıkan demokratik kuruluşlara da revizyonist damgası vurulmakta ve demokratik kuruluşların geniş çaplı protestosuna da katılmamaktadırlar. Fransa'daki İranlı Maoistler **«İran'ın bir müstakil politikası var. Bu müstakil politika, bölgede ve dünyada barışı sağlayacak»** [13] diyen Fransız Maoistlerini bu hatalarını düzeltmeleri için eleştirdiler. Çin Başbakan Yardımcısı Li Hsın Tin, İran'ı ziyaretinde **«iki ülke emperyaliz-**

min, saldırı, zulüm ve baskısı altındaydılar» [14] diye beyanat verdiği zamanda sızlanmaya başladılar.

«Dünyada bazı sol revizyonist, nasyonalist, troçkistler canlanırken» [15] İranlı küçük-burjuva gençlik içinde de, bu sol oportünizm yayılmaktadır. İranlı revizyonistler, kendi sapmalarını gizlemek için, diğer gençliğe revizyonist, oportünist, pasifist gibi suçlamalarda bulunmaktalar. Anti-emperyalist ve anti-faşist nitelikli küçükburjuva kökenli gençliği Ulusal ve Demokratik Devrimden bile saptırıp, faşizmin kucağına atmaktadırlar. Faşizmi ve emperyalizmi belli ölçülerde kavrayan gençliği, kavram kargaşalığı yaratarak ve olaylara en soyut biçimde idealist yaklaşımlarla Sovyetler Birliğini «halka karşı» ve «emperyalisttir» diye tanıtmaya çalışmaktadırlar. **Bu tür sapmaları Tufan, Kızıl Yıldız, Komünist, Danişcu, Peyvend vs. gibi yayın organlarında görmek mümkündür.** [16] Aydın gençliğin gerçek görevini zora koşmakta birbirleriyle yarış etmektedirler. Maoist klik ve yandaşları, uluslararası alanda sürdürdükleri ihanet çizgilerinin aynını, İran'daki bazı gençlik kesiminde de sürdürmektedirler. İranlı Maoistler, Çin Devrim stratejisini aynen kopye ederek, İran'ın ekonomik, sosyal, siyasal yapısına bakmaksızın, olduğu gibi adapte etmeye çalışmaktadırlar. Silahlı mücadele ile şehirlerin kırlardan sarılması, Kızıl Ordu merkezinin köyde kurulması, demokratik halk cumhuriyeti gibi kavramları, zaman ve mekandan soyutlayarak katı bir dogmatizmle kabullenme, dünyadaki politik çizgilerini ülke içinde de sürdürme; bu iki sapma, Maoizmin en belirgin ifadesi olarak ülke içinde ve dışında kendini göstermektedir.

İranlı öğrenciler, gerek yabancı ülkelerde gerekse ülke içinde çelişkiyi, İranlı Maoistlerle, Tudeh Partisi arasında görüyorlar. Halbuki Tudeh Partisine bağlı olmayan aydın gençlik, bu ihanet çizgisi ile kökten çelişmektedir. Maoistler; troçkist anarşist ve revizyonistlerle beraber bu görüşte olanlara saldırmaktadırlar. Mücadele içinde bölücülük yaparak devrimcileri bir araya toplamak yerine, provokasyonlarla demokratik öğrenci kuruluşlarında bile parçalanmaya önayak olmaktadırlar. Maoist klik, dünya sosyalist sistemini ihanetle suçlarken, İranlı yandaşları da aynı borazana üflemektedirler. «Çekoslovokya karşı-devrimci hareketini» [17] savunan Maoistlerde bunu savunmaktadırlar. Maoist klikler «sosyal-emperyalist» diye dünya sosyalist sistemini suçlarlarken, İranlı Maoistlerde aynı ihanet çizgisini sürdürmektedirler.

Musaddık'ı deviren CIA ajanı olan Şahın kızkardeşi Eşref'in, Pekin'e gitmesini doğal, sessiz, bazan da nazik protestolarla karşılarlarken, dünya sosyalist sistemiyle olan ekonomik ilişkileri ise, sömürü mahiyetinde nitelendirmektedirler. İran ve Çin arasındaki ekonomik ilişki içinde, paya pay bir değişim ve sömürü mahiyetinde

olmadığı, sosyalist bir ülkenin sömürüsü olamıyacağı yollu şeyler gevelemektedirler.

Farah Diba'nın, Pekin'de Çu En Lay tarafından ziyafetlerle karşılanmasını normal karşılıyorlar. Karşılaştırılınca; Pekin'in, Şahı, Basra Körfezinde desteklediğini, Şahın petrol davasını övmesini sessiz karşılayanlar, SSCB'ni böyle bir tutum içinde görselerdi «revizyonist», «sosyal-emperyalist» çığlıklarını ayyuka çıkarırlardı. Çin ve Arnavutluğu dünyanın tepesine koymaktadırlar; kendi düşüncelerine göre, dünya sosyalist sistemi saptığı için çelişki; dünya sosyalist sistemi ile emperyalist sistemi arasında değildir. O halde; «Yaşasın Çin Halk Cumhuriyetinin Dünya Kızıl üssü»(!). [18]

Maoist klik, Nato gibi saldırgan örgütleri desteklerken, ülkedeki Maoist yandaşları susmaktadırlar. Bu klik, faşist Pinochet'nin Şili'sine para yardımı yaparken ülkedeki yandaşları da küfürlerini Allende'ye etmektedirler. Faşist Franko'yu ve hatta öldükten sonraki veraset rejimini tanıyanların, ülkedeki yandaşları buna ses çıkarmamaktadırlar. Angola'da gerici güçlerle ittifaka girerek Güney bölgesine silah yardımı yaparak, Kuzey Halk Kurtuluş rejimine karşı duran Maoist kliğin bu ihanetine de susmaktalar. Şah; «emperyalist-komünistler, Dofar gerillalarına Sam 7 vd. gibi silah ve mühimmat yardımı» yaptıklarını savını ileri sürünce, ülkedeki Maoistler de «sosyal-emperyalist» gibi suçlamalarla SSCB'nin Basra Körfezine hakim olmak arzusunda olduğu kelamını buyurdular.

İran'da küçük-burjuva zihniyetin temsilcisi bazı aydın ve gençlerden oluşan çeşitli örgütler, devrimci sınıfsal bilinci yeterince özümlemeden ve ülkenin objektif gerçekliğini dikkate almadan doğrudan silahlı mücadele propagandası ve eylemine geçmektedirler. Lenin **«Üç Rus Devriminin de doğruladığı gibi, devrimin temel ve genel anlamı şudur: yalnız sömürülen ve zulüm görenlerin, kendi durumlarını anlamaları yeterli değildir, aynı zamanda hem sömürülen hem sömüren eskisi gibi yaşayamaz durumda olmalıdırlar. 'Aşağıdakilerin' eski düzeni istemedikleri, 'yukarıdakilerin' eski düzeni sürdüremedikleri zaman devrim başarılabilir.»** [19] demektedir. Yine Lenin, **«ayaklanmayı başlatmak için parti ayaklanma ile oynamamalı, en ilerici unsurlara dayanmalı, bu da önce ayaklanma sırasında halkın içten heyecanına dayanmalı, sonra ilerici örgütlerin çoğunluğu sağladığı, düşman saflarının sarsıldığı, kararsızların eskiye göre daha zayıfladığı dönüm noktasında ayaklanma patlak vermelidir. Bu üç koşul, Marksistleri Blankistlerden ayırmaktadır»** [20] der. Maoistler, Lenin'in bu sözlerini gözden kaçırmaktadırlar. Ülke dışındaki Maoistler sıcak kaloriferlerin yanında **«siyasal iktidar namlunun ucundadır»** [21] diye küçük-burjuva öğrenci kesiminde çığırtkanlık ederek, İran'da her olay ve baskıdan doğmuş her çeşit tepkiye «silahlı mücadelenin dönüm noktası» narasını atmaktadır-

lar. Dünya sosyalist sistemine, dünya işçi sınıfına ve onun bir parçası olan gençliğe, sağ revizyonist, parlamenterist, barışçı gibi suçlamalar yöneltmekteler.

Dofar, Angola, Güney Yemen [22], Vietnam vd. ülkeler SSCB'den yardım görünce, onların anladığı gibi sosyalist sistemin «yumuşak» olmadığı anlaşılınca **«emperyalistler, sosyal-emperyalistler, bu iki büyük kuvvet dünyayı bölüyorlar»** [23] diye yayın organlarında yazılar yazıp, karikatürler çizmekteler. [24]

İranlı Maoistlerin yıllardan beri sürdürdükleri bu ihanet çizgisini, yalan ve tahrif propagandasını köklü olarak kavrayabilmek için, Çin Devrimini ve onun tarihi gelişimini, Maoist klik tarafından uğratılan ihanet çizgisini; «Maoculuk; maddeci diyalektiğin yerine, sofistik düşünceye ve maddeci tarih anlayşı yerine iradeciliği, sınıf mücadelesi ve devrim teorisinin yerine devrimci sürecin özde minyatürist bir yorumunu geçirmeye» [25] yönelik gerçeğinden hareketle anlamak mümkündür.

Bütün bunların bir yazıya sığmayacağı göz önüne alınarak, biz sadece İranlı Maoistlerin organlarından alıntılarla kısaca bu konuya değinmeye çalışacağız. Çoğunlukla İranlı Maoistler, dış ülkelerde Tudeh Partisi'ni pasifistlikle suçlayarak, sözde aktif gerçekte maceracı tutumlarıyla, gençliğin bu konudaki duygusallığını kullanarak onları kendi saflarına çekme çabası içindeler.

Ürün Dergi'sinin 6. ve 7. sayılarında İran toplumu ve siyasal rejimi hakkında kısa bir araştırma ve bilimsel çalışma ile derli toplu bir değerlendirme yapıldığından, İran'ın sosyo-ekonomik yapısına girmiyor, ancak şimdilik İranlı Maoistlerin, İran için yarı-feodal, yarı-bağımlı deyimlerini kullanmalarındaki küçük-burjuva zihniyeti vurgulayalım. Devrimci Tudeh Örgütü adını taşıyan Maoist yayın organı şöyle yazmaktadır: **«İran'ın şimdiki aşamada toplum yapısı yarı-feodal, yarı-bağımlıdır. Devrim aşaması, Yeni Demokratik Devrim yahut Milli Demokratik Devrimdir.»** [26] İranlı bir Maoistin Ant Dergisinde yazdıkları da şöyle : **«İkinci Dünya Savaşından sonra modern revizyonizmin doğmasından sonra iki kuvvet Ortadoğu'ya girmiş oldu. Bunlardan biri emperyalizm, diğeri sosyal-emperyalizmdir. Bize göre Ortadoğu ülkeleri Milli Demokratik Devrim safhasındadır. Bu ülkeler yarı-bağımlı, yarı-feodal haldedirler. Buna göre en önemli mesele emperyalizmin kovulması ve Toprak Devrimidir.»** [27] **«... İran'da toprak reformunda üretim ilişkisi değiştiği halde hala İran yarı-feodaldir ve demokratik devrim bunu sona erdirir.»** [28] Komünist adını taşıyan diğer bir organda «güncel bir temel saptırma» [29] yazısında diğer yayın organları gibi, İran'ı yarı-feodal olarak niteliyor. Görülüyor ki, Maoistler hep işçi sınıfı öncülüğünü teori ve pratikte inkar edip, küçük-burjuva çizgilerle ilerlemeye çalıştılar. **«Proletarya, bir öncü sınıf olduğu halde, nicelik bakımından**

da köylüden az olduğundan ve bugünkü aşamada zaten proletarya ve burjuvazinin arasındaki çelişkinin tayin edici olmaması, kapitalizmin gelişmemiş olması nedeniyle tayin edici güç köylü olacaktır.» [30]

Mao Che Tung'un bir yazısıyla bir benzerlik kurulduğunda, apaçık bir dogmatizmi görmek mümkündür. **«Bugünkü aşamada görevimiz sosyalizmi gerçekleştirmek değil, emperyalizmi ve feodalizmi yenmektir. Bugünkü yarı-sömürge yarı-feodal durumu değiştirmektir ve halk demokrasisini kurmaktır. Bütün ülke gençliği bu hedefe ulaşmaya çabalamalı.»** [31]

İran'ın hakim sınıfıyla uluslararası sermayenin bütünleşme olgusuna birinci bölümde bilimsel bir yaklaşımla bakmaya çalıştık. Genel olarak, II. Dünya Savaşı sonrası yarı-sömürgelerin, «yeni sömürgelerin» tekelci sermaye açısından bu artık-değer kaynaklarının ne ifade ettiğini gözden kaçıran Maoistler, küçük-burjuva önderliğinden başka ne düşünebilirlerdi? Eski feodal, yeni kapitalist Şah cenapları, petrol gelirlerindeki artıştan, uluslararası finans-kapitalle birleşmekte, bütünleşmekte hızlı adımlar atarken hala «feodal»se, Maoistlerimiz de Marksistir. Tüm İktisatcılar Birliği'nin yayınlarında [32] İran hakkında uluslararası planda bazı örnekler vardır. Emperyalistlerle bütünleşen yerli çıkarcı azınlık, emperyalist ekonomilerin uzantısı çarpık sanayileşme, sermayenin kozmopolitleşmesi doğrultusunda çokuluslu şirketlerle içli-dışlılık, bütün bu olgular ülkede neyi vurgulamaktadır? Bunun yanısıra, emperyalist ülkelerdeki tekelci sermaye ile az gelişmiş ülkelerdeki sanayi sermayesi haline dönüştürülen iş birlikçi ticaret ve belli bir ölçüye kadar da tarım sermayesinin geçmişe oranla daha üst düzeyde bütünleşme, çıkar birliği içinde olduğunu da görmek gerekir. İran toplumunda güngeçtikçe gelişen emperyalizme bağımlı kapitalizmi, kesin olarak İran'ın en uzak noktalarında kapitalizmin yerleşmesini inkar eden Maoistlerin, az gelişmiş ülkelerde kapitalizmin kurulamıyacağı tezine, Lenin ve Stalin'den aktarmalar yaparak yanıtlıyalım : **«Emperyalizmin en büyük özelliklerinden biri, kapitalizmi en geri kalmış ülkelerde yaygınlaştırıp böylece sömürgeciliğini en geniş alanlara yayarak, sömürgeciliği sonucu milli kurtuluş hareketlerini de şiddetlendirir.»** [33] **«Emperyalizmin, sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin yüz milyonlarca insanı en utanmazca sömürmesi, onlara en insanlık dışı zulüm etmesidir. Bu sömürünün ve zulmün amacı daha fazla kâr sızdırmaktır. Ama emperyalizmin bu ülkeleri sömürürken buralarda demiryolları, fabrikalar ve yapım evleri sınai ve ticaret merkezleri kurmak zorundadır. Bu politikanın kaçınılmaz sonuçları, bir proletarya sınıfının ortaya çıkması, yerli aydınların yetişmesi, ulusal bilincin uyanması, kurtuluş hareketinin güçlenmesidir. İstisnasız bütün sömürgelerde ve bütün bağımlı ülkelerde devrimci**

hareketin güçlenmesi bu gelişmenin belirgin bir kanıtıdır. Sömürgeleri ve bağımlı ülkeleri, emperyalizmin yedek gücü olmaktan çıkarıp, proletarya devriminin yedek gücü haline getirerek, kapitalizmin mevzilerini temelden yıkmak, proletarya için önemlidir.» [34]

İran toplumunda gün geçtikce gelişen emperyalizme bağımlı bir kapitalizm söz konusudur. Aydın-köylü önderliğindeki bir MDD ile değil, bu devrim, ancak işçi sınıfının önderliğinde nihai amacı sosyalizm olan bir ulusal demokratik devrim olacaktır. Böylece yerli finans-kapital sömürüsü, emperyalizmin en geniş biçimde köye girmesiyle ve ona bağımlı kapitalistleşme ile 'köyden şehire akış' sonucu (1345'teki genel sayımda, şehir nüfusu daha öncesi sayıma göre % 80'lik bir artış gösterirken, kırsal kesimde nüfus % 18'lik bir artış göstermiş. Bu % 18'in bir kısmı şehire akmış, bir kısmı da köylerin kentleşmesini doğurmuştu.) [35] proletarya gün geçtikçe ekonomik, siyasi ve sosyal alanda nicel ve nitel olarak güçlenmektedir. Köylülerin durumunda da tarım proletaryası hüviyetine doğru hızlı bir kayış görülmektedir. Bu durumun ortaya çıkması sonucu, geniş halk yığınları aşamalı bir mücadele içinde sosyalizm doğrultusunda ilerleyebilmesi ve bu noktaya varması için en tutarlı, en devrimci hangi sınıfın öncülüğü olmalıdır? Bu sorunun yanıtı, İranlı Maoistlerin devrim sloganlarından hangisini ayakta tutabilecektir bilinmez? **«Yaşasın şehirlerin köyler tarafından kuşatılması»** [36] **«Silahlı mücadeleyi (!) Marksist-Leninist-Mao Che Tung düşüncesiyle örgütleyelim»** [37] **«Kahrolsun Pehlevi feodaller (altını biz çizdik) ve emperyalizmin dellâl rejimi».** [38] Laf kalabalığının oluşturduğu duman perdesinin ardında gizlenen Çinli hiddet teoricileri, bütün toplumsal çelişkileri çözmede başlıca aracın savaş olduğunu savunan İranlı Maoistlerin palavracı ustalarından Nikh ve Lâşani'leri de [39] gördük.

Savaş önerisi Maocu tarih kavrayışının özünü, aşağıdaki satırlar açıklığa kavuşturmaktadır: **«Sınıflar, uluslar, devletler yada politik gruplar arasındaki gelişmelerin belli bir evresinde ortaya çıkan çelişkiyi çözmede** savaş, **özel mülkiyetin ve toplumsal sınıfların doğuşundan buyana varolan** en yüksek mücadele biçimidir.» [40]

İranlı Maoistler Çinli liderlerin ağzından doğru yanlış bütün sözleri kopye edip durmaktadırlar. Örneğin, «detant» [41] politikasını sınıflar arasında barış olarak değerlendirmektedirler. Pravda'nın yanıtı şudur: **«Sosyalizmin ve emperyalizmin ideolojik amaçları birbiriyle çelişmektedir ve bu çelişki antagonisttir. Sınıf mücadelesi toplumsal sahnede sosyalizm ve emperyalizmin objektif bir kanunudur. SBKP ve diğer dost partiler şu çabadadırlar: bu mücadeleyi dünya savaşının önlenmesiyle başarabilsinler. SBKP kapitalist ülkelerde sınıfsal mücadeleye ve ulusal kurtuluş hareketlerine yardım ediyor ve edecektir.»** [42]

İranlı Maoistler, savaş teorilerini mutlaklaştırarak, hem diya-

lektik materyalizme zıt bir metafizik tavır alırlarken, hem de Marx'ın Kapital'de İngiltere hakkındaki araştırmasında, devrimin kaçınılmazlığının ve bunun da barışçı yoldan gerçekleşebileceğinin mümkün olduğu, dolayısıyla devrime barışçıl geçiş için açık yol bıraktığı görüşüne de ters düşmektedirler.

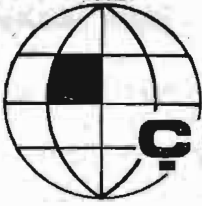
Kısacası, İranlı genç devrimciler, bilimsel sosyalizmden hareket ederek, dünya ilerici unsurlarının bir parçası olarak, bu ihanet çizgisine gerekli cevabı vermektedirler.

Bugün ülkenin aydın gençliğinin görevlerinden biri, ihanet ve sapma içinde olan sol revizyonist çizgiyi diğer sapmalarla birlikte, mücadele ederek devrimci hareketten ayıklamaktır.

---

1 **Mardom.** sayı: 138, Joen 1975.
2 **Age.**
3 **Eşrej-i Degani:** Halk Fedaileri Örgütü yayın Organı.
4 **Dünya Şehrivar:** 1353 sayı 3.
5 **Mardom:** Sayı 134 Mayıs 1975.
6 **Keyhan Gazetesi:** 2/Farvardin 1354 (1975)
7 **Mardom:** Sayı 138 Juan 1975
8 **TÜSİAD - İRAN RAPORU:** Yayın no: TÜSİAD - T/75.3.21.
9 **Dünya Şehrivar:** 1353, Sayı: 3, s. 11
10 **Le Monde:** 19 Juan 1974
11 **Dünya:** Mehr 1953, Sayı: 4, s. 25
12 **Dünya:** Mehr, Sayı: 4, 1353.
13 **Humanité Rouge:** (Fransız Maoist gazete) Haziran 1974, sayı: 27
14 **Itlâat:** 17 Ferverdin 1354; **Pekin Ronşa:** 15 Nisan 1975, sayı: 15
15 Leonid Brejnev: **24. Kongre Tasarısı,** Moscow, 30 Mart 1971, sayfa: 26
16 İran'daki Maoist gruplar başlıca üç ana grupta toplanmaktadır: a) Tufancı, b) (Maoist) Devrimci Tudeh, c) Komünist (yarı Troçkist, yarı Maoist bir grup olup, doğrudan doğruya CIA'nın yönetimindedir ve diğer Maoist gruplardan niteliksel bir farkı yoktur. S.B)
17 Bu konu için bakınız: «**Çekoslovakya - Ağustos 1968**» Ürün Yayınları, No: 5.
18 **Kızıl Yıldız:** 1974 Oct. Sayı: 39, Yıl: 5
19 **Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı:** Moscow 1957, s. 495 - 496, Seçme Eserler.
20 **Seçme Eserler: Marksizm ve Ayaklanma,** s. 187
21 **Seçme Eserler: (Mao Che Tung),** c. 2, s. 172
22 Güney Yemen konusu için bakınız: **Ürün,** Şubat 1975, sayı: 8, s. 30
23 **Tufan:** Sovyet Emperyalizmi ve Dünya İş Bölümü Pazarı, 1975 Mars, sayı: 91
24 **Kızıl Yıldız:** 1974 Oct, sayı: 39
25 **Marksizm ve Maoizm:** Bilim Yayınları, 1975.
26 **Tudeh (Maoist):** Mars 1972 (1350 İsvend) sayı: 22, s. 17.
27 **Ant:** 1 Mayıs 1970, s. 72.
28 **Tufan:** Mars 1975, sayı: 91.
29 **Komünist:** 1972 Mars, sayı: 9.
30 **Tudeh (Maoist):** Mars 1972 (1350 İsvend), sayı: 22, s. 20.
31 **Mao Che Tung: Gençlik Hareketinin Yönü:** Eylem Yayınları, 1975, s. 8.
32 **Tüm İktisatçılar Birliği (TİB):** 1975, sayı: 6.

[33] **Lenin: Seçme Eserler,** s. 684 Moscow 1952
[34] **J. Stalin: Leninizmin İlkeleri,** Sol Yayınları, II. baskı, s. 11
[35] **İran Genel Sayım Raporu:** 1345 Dey, sayı: 1
[36] **Tudeh (Maoist):** 1972 Mars, sayı: 22
[37] **Age.**
[38] **Komünist (Maoist):** 1972 Mars, sayı: 22
[39] Döneklerden bu ikisi, bugün Şahın rejiminde şahı övenlerdendir. (S.B)
[40] **Mao Che Tung: Seçme Eserler,** c. I, London 1954, s. 176
Mao Che Tung: Devrimde Stratejik Meseleler, s. 2, 40
Savaşa Hazırmıymış: (Baztabı Maoist İran - 1352, s. 58
[41] **Baztabı Maoist İran:** 1353, s. 67
[42] **Pravda:** 21 Juan 1974

demokratik birlik için mücadele (*)

Komünist Enternasyonal'in 7 nci Kongresinin 40 ncı yıldönümü nedeniyle, **Dergi** ** tarafından, «Demokratik ve anti-emperyalist güçlerin birliği için mücadelede komünistler» konusunda, uluslararası bir kollokyum düzenlenmiştir. Komünist ve işçi partilerinin temsilcileri ve 49 ülkenin bilim adamları bu kollokyumun çalışmalarında yer almışlardır. **Dergi**'nin önceki sayısında, uluslararası komünist hareketinin eski savaşçılarının, Komünist Enternasyonal'in 7 nci Kongresine katılanların konuşmalarını yayınladık. Bu sayıda, tartışamaya katılan diğerlerinin konuşmalarının bir özetini yayınlıyoruz.

Tartışmanın merkezi sorunu, işçi sınıfının, bütün demokratik güçlerin, halkların ortak düşmanı emperyalizme karşı ortak eylemleri olmuştur. Kollokyuma katılanlar, geniş bir işçi sınıfı ve demokratik güçler birliğinin yaratılması için mücadelenin bugünkü olanaklarının değerlendirilmesini, kardeş partilerin deneyimi üzerinde, Leninist düşünceler üzerinde, Komünist Enternasyonal'in 7 nci Kongresinin ve komünist ve işçi partilerinin 1969 yılındaki Uluslararası Konferansının kararları üzerinde temellendirdiler.

Tartışma boyunca ortaya çıkan temel çizgiler şunlar olmuştur :

— Komünist Enternasyonalin Leninist gelenekleri, anti - faşist mücadelenin, halk devrimlerinin ve çağımız devrimlerinin dersleri;

— anti - emperyalist ve demokratik güçlerin birliğinin bugünkü biçimleri —anti - tekel koalisyon; anti - emper-

* Bu yazı, **La Nouvelle Revue Internationale** dergisinin Ağustos 1975 sayısında yayınlanmış bir kollokyumun çevirisidir.

** **La Nouvelle Revue Internationale** dergisi.

yalist, anti - oligarşik ve anti - faşist yurtsever ulusal cepheler—;
— demokratik birlik ve ideolojik mücadele.

İTTİFAKLAR STRATEJİSİNİN TARİHSEL AŞAMALARI

Kollokyuma katılanlar; komünist ittifaklar (Alliance) politikasının, işçi sınıfı yönetiminde sosyal ve siyasal güçlerin geniş bir anti - emperyalist ve anti - tekel cephesinin oluşturulması politikasının, Marksizm - Leninizmin ilkelerinden doğduğunu kaydettiler. **A. Haba** (Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi yedek üyesi), **Ts. Namsarai** (Mongol Devrimci Halk Partisi Merkez Komitesi yedek üyesi), **J. Pittman** (A.B.D. Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Büro üyesi), **H. Safari** (İran Tudeh Partisi Merkez Komitesi Yürütme Bürosu yedek üyesi), ve **J. Janicki** (Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi nezdinde Sosyal Bilimler Yüksek Okulunda öğretim görevlisi) bu politikanın, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının çelişkilerinin, somut tarihsel koşullarda sosyal sınıf ve tabakaların objektif durumunun ve rolünün analizi üzerine dayandığına, işaret ettiler. Lenin, bu politikanın teorik ve pratik temellerinin yaratıcısı olmuştur.

A. Sobolev (S.B.K.P. Merkez Komitesi nezdinde Marksizm - Leninizm Enstitüsünde Bölüm Başkanı), Kongre kararlarının, devrimci bilim ve pratiğin diyalektik bağlantıları hesaba katılarak mantıksal - tarihsel süreklilik sistemi içindeki gelişimi incelendiğinde, Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin yenileştirici rolünün, devrimci teori ve pratiğin geliştirilmesine katkısının bütün değeri ile ortaya çıktığını, belirtmiştir.

Komünist hareket, 7 nci Kongreden önceki yıllarda, işçi sınıfının çevresinde geniş sınıfsal ve siyasal ittifaklar yaratmak amacıyla yoğun bir teorik ve pratik çalışma sürdürmüştü. Lenin ve Enternasyonalin 2 nci, 3 ncü ve 4 ncü Kongreleri geçişsel aşamalar problemini, demokrasi için mücadele ile sosyalizm için mücadeleyi birleştiren devrimin yaklaşım biçimlerini, birleşik proletarya cephesi sorununu, geçici iktidar biçimleri —işçi yönetimi ve işçi - köylü yönetimi— sorununu incelemişler ve aynı zamanda, sömürge ve yarı - sömürge ülkeler için anti - emperyalist birleşik cephe konsepsiyonunu formüle etmişlerdir.

Lenin'in düşüncelerini geliştiren, Komünist Enternasyonal'in devrimci geleneklerini takip eden 7 nci Kongre; 30 yıllarında ve 40 yıllarının başlangıcında ulusal özgürlük, bağımsızlık, demokrasi ve sosyal ilerleme için faşizme karşı mücadelenin bir numaralı görev olduğunda ortaya çıkan koşullara uygun olarak, komünist hareketin bir stratejik doğrultusunu (yön tayinini, ç) oluşturmuştur.

Bütün bunlar, **S. Sardesai**'nin (Hindistan Komünist Partisi Ulusal Konseyi Merkez Yürütme Komitesi üyesi), **L. Padilla**'nın (Bolivya Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **Ib Nörlund**'un (Danimarka Komünist Partisi Merkez Komitesi Yürütme Komitesi ve Sekretaryası üyesi), **F. Ferri**'nin (İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **S. Zapirain**'in (İspanya Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **N. Asshab**'ın (Ürdün Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **E. Zücker - Schilling**'in (Avusturya Komünist Partisinin temsilcisi), **L. Batista**'nın (Brezilya Komünist Partisi temsilcisi) ve diğerlerinin konuşmalarında kaydedilmiştir.

Ib Nörlund, 7 nci Kongrenin, faşizmin saldırısına karşı, karşı - saldırı için çağrıda bulunduğunu, ve işçi sınıfının, bütün demokratik güçlerin bu karşı - saldırının güçlü bir faktörü durumuna dönüştürülmesinin yollarını gösterdiğini, söyledi. 7 nci Kongre, işçi hareketinin bünyesi içinde olduğu kadar işçi sınıfının potansiyel müttefikleri hakkında da komünist birlik politikasını, pratik deneyimler temeli üzerinde bir senteze kavuşturmuş ve geliştirmiş; Leninist geleneklere uygun olarak, daha önceki kongrelerde başlatılan geçiş süreci yada proletarya devriminin yaklaşımı süreci içindeki devlet iktidarı biçimleri ile ilgili tartışmayı sürdürmüştür.

Kongrenin bugünkü değeri; bu politikanın bugün de komünist hareket için birçok noktalarda daha hala güncelliğini bütünüyle koruması ile açıklanabilir. Kongre tarafından oluşturulan hareket çizgisi, faşizme karşı mücadelede kesin bir dönemece yol açmıştır. Kongrenin kararlarından hareket eden komünistler, Hitler faşizminin kesin yıkılışında büyük bir rol oynayan Direnme hareketlerine İkinci Dünya Savaşı süresince önemli bir katkıda bulunmuşlardır. Hitler Almanya'sının bozgununu takiben halk demokrasisi rejimini, sonra da sosyalizmi kurmaya (inşa etmeye, ç.) geçebilen ülkeler için Kongrenin siyasal kararlarının çok büyük bir önemi olmuştur.

F. Ferri ve **A. Dansoko** (Senegal'ın Bağımsızlığı İçin Afrikalı Partisi Siyasi Büro üyesi), 7 nci Kongrenin, o günden günümüze kadar Komünist hareketin ideolojik birikiminin bütünleyici parçası olan bir çok teorik sorunun çözümlenmesine temel bir katkıda bulunduğuna, işaret ettiler. Bu sorunların bazıları şunlardır: kapitalizmin genel krizinin yapısı; işçi cephesinin, anti-faşist geniş halk cephesinin, anti-emperyalist cephenin problemleri; Marksist-Leninist partinin fonksiyonları, ittifaklar politikasında ideolojik ve örgütsel bağımsızlığı; «sol» ve sağ oportünistlere karşı mücadelenin somut yöntemleri; komünistlerin proletarya diktatörlüğünden farklı bir yönetime muhtemel bir katılışları ile ilgili problemler, v.d.

Konuşmacılar, 7 nci Kongrenin düşüncelerinin gerçekleştiril-

mesinde ileriye doğru ciddi bir adımın, faşizmin yıkılması döneminde atıldığını, kaydettiler. Birleşik proletarya cephesi Leninist düşüncesinin ve Kongrenin anti-faşist geniş halk cephesi ile ilgili kararlarının zaferi olan Orta ve Güney-Doğu Avrupa ülkelerinde demokratik halk devrimlerinin başarısı, demokratik birlik stratejisini yeni bir deneyim ile zenginleştirmiştir.

Profesör **J. Blaskovits** (Macar Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesi nezdinde Parti Yüksek Okulundan), **H. Schumacher** (Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi nezdinde Marksizm-Leninizm Enstitüsünde bölüm başkanı), **I. Popescu-Puturi** (Romen Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **M. Musat** (Romen Komünist Partisi Merkez Komitesi yardımcısı), **L. Novotny** (Çekoslovakya Komünist Partisi Merkez Komitesi nezdinde Marksizm-Leninizm Enstitüsü Yöneticisi) ve **R. Wettengel** (Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Bölüm Başkanı) konuşmalarını, bu tezlerin doğruluğunu göstermeye ayırdılar.

J. Blaskovits, İkinci Dünya Savaşı döneminde uygulanan halk cephesi politikasının, ulusal bağımsızlık ve faşist rejimin tasfiyesi için olduğu gibi, aynı zamanda proletarya diktatörlüğü mücadelesi için de etkili bir mücadele aleti olduğunu, belirtti. Sermaye iktidarının devrilmesinden sosyalist toplumun kuruluşuna giden yolu aşan Macaristan'ın ve diğer ülkelerin deneyimi kanıtlamıştır ki, işçi sınıfının yönetici rolü, köylülükle ve diğer emekçi tabakalarıyla ittifakı, halk iktidarı için mücadelenin ve iktidarın fethinden sonra sosyalizmin temellerinin yaratılması ve gelişmiş sosyalist toplumun kurulması için mücadelenin genel bir yasasını oluşturmaktadır.

L. Novotny, işçi sınıfının diğer emekçilerle ittifak politikasını tutarlı bir biçimde uygulamaksızın sosyalist devrimi gerçekleştirmenin (Çekoslovakya'da olduğu gibi sayısal gücü fazla ve deneyli bir işçi sınıfının bulunmasına rağmen, iç ve dış uygun koşullara rağmen) olanaksız olduğu olgusunu gösteren Çekoslovak devrimini önemli bir ders olarak kavramak gerektiğini, söyledi. Bu politikayı ne kadar iyi uygularsak, burjuvaziye karşı mücadelemizdeki, sosyalizm için mücadelemizdeki görevleri o kadar kolay yerine getiriyorduk. Partimiz, çeşitli sosyal güçlerin geniş bir ittifakına dayanan ulusal kurtuluş mücadelesine devrimci bir karakter vermeyi bilmişti. Bu, Komünist Partisinin devrimci çizgisinin zaferi ve Çekoslovakya'da kapitalist düzenin tekrardan kurulması ile ilgili burjuva görüşlerin iflası anlamına geliyordu.

Bu durum da, ulusal ve demokratik devrimin tutarlı bir biçimde sona erdirilmesi ve sosyalizmin kuruluşu koşullarının yaratılması için sonraki mücadelenin kesin öncüllerinden biri idi. Çekoslovakya'daki sosyalist dönüşümler deneyimi, bütün özgüllüğüne rağmen, sosyalizmi gerçekleştiren diğer ülkelerin deneyimine temel

benzer nitelikte dir ve Marksist-Leninist sosyalist devrim doktrininin temel tezlerini bütünüyle doğrular.

I. Popescu-Puturi, Romen Komünist Partisinin Dünya savaşı dönemindeki —savaştan önce, savaş esnasında ve savaştan sonra— tarihsel deneyiminden çıkardığı bazı sonuçları sergiledi. Bu sonuçlardan bir tanesi, ülkeyi Hitlerci savaştan kurtarmak olan ortak amaç yönünde birleşen —ülkenin daha sonraki sosyo-politik gelişiminde çıkarları ve görüşleri çatışmakla beraber— iç siyasal güçlerin, silahlı ayaklanma ile askeri-faşist diktatörlüğün devrilmesinde ve Romanya'nın anti-hitlerci koalisyona katılmasında tâyin edici bir faktör oluşturmuş olmasıdır. Bu siyasal güçlerin birlikte eylemlerinin ürünü, Sovyet ordusunun Iasi-Kichinev operasyonunda kazandığı zaferlerin yarattığı elverişli koşullarda gerçekleşen 1944 Ağustosundaki anti-faşist ve anti-emperyalist silahlı ayaklanma olmuştu.

Ayaklanmanın başarısından sonra da, işçi sınıfının bu birlik politikasını, diğer partilerle ittifaklar politikasını sürdüren Parti, ülkenin demokratikleştirilmesi ve toplumun devrimci dönüşümü için mücadele eden anti-faşist ve anti-emperyalist güçlerin koalisyonunun korunması ve genişletilmesi yolunda sebatla çalışmıştır. Parti tarafından önerilen platform temeli üzerinde, Eylül 1944'te oluşturulan Ulusal Demokratik Cephe, bütün ilerici güçlerin eylem birliği ilkesinin, olaylarla somut bir ifade biçimi olmuştur. Devrimci işçi sınıfının yönetiminde kitlelerin eylemleri sayesinde devrimci demokratik bir rejim kurulmuştur. Şubat 1948'te tek bir Marksist-Leninist parti çerçevesi içinde Romanya işçi sınıfının birliğinin gerçekleşmesi, iki işçi partisinin —Komünist Partisi ve Sosyal-Demokrat Parti— deneyiminin ve de her iki partinin de ülkenin sosyo-ekonomik ve siyasal gerçeklerine uygun bir siyasal çizgi oluşturma kaygılarının ifadesi olmuştur.

Kollokyuma katılanlar, tarihsel deneyimden hareket ederek, komünist partilerinin bugünkü politikaları ile Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin ideolojik ve siyasal mirası arasında varolan ilişkiyi gösterdiler. Bu deneyim göstermektedir ki, demokratik birlik politikası tesadüfi ve konjonktürel bir politika değil, fakat tersine, bilimsel sosyalizmin temel tezlerinin tutarlı bir biçimde gerçekleşmesinin ifadesidir, komünist hareketin siyasal doktrininin bileşkenlerinden biridir. **J. Janicki**'nin konuşması, bu tezin analizi üzerinde oldu.

Komünistlerin demokratik birlik için mücadelelerinin yeni bir aşamaya girdiği, tartışmaya katılanların tümü tarafından saptandı. Bugünkü durum, Komünist Enternasyonalin etkinliği dönemindeki sosyal ve siyasal durumdan farklıdır. Güçlü bir sosyalist devletler topluluğu, ulusal kurtuluş hareketinin başarıları, uluslararası işçi

sınıfının artan gücü, kapitalist sistemin krizinin derinleşmesi, anti-emperyalist güçlerin birliği için yeni olanaklar yaratmaktadır. Uluslararası ilişkilerde ortaya çıkan olumlu değişikliklerin, içsel ilişkilere paralel olarak demokratik birliğin gelişmesine etkin biçimde katkıda bulunduğu düşüncesi, tartışma boyunca belirginleşmiştir. Fakat, bizzat bu yeni koşullarda bile, 7 nci Kongrenin kararları tüm güncelliklerini korumaktadır.

P. Vasquez (Paraguay Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Komisyonu üyesi), **M. Doig** (Kanada Komünist Partisi Merkez Komitesi Merkez Yürütme Komitesi üyesi), **J. Schmirgeld** (Arjantin Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **F. Malaya** (Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **A. Leppänen** (Finlandiya Komünist Partisi temsilcisi) ve diğer birçokları, 1969 Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Konferansının, Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresi tarafından formüle edilen düşünceler ile tarihsel bir devamlılığı oluşturduğuna, işaret ettiler.

Konuşmacılar, farklı sosyal sistemdeki devletler arasında barış içinde bir arada yaşama için verilen mücadelenin, halkların anti-emperyalist mücadelelerinin bir bileşkenini temsil ettiğini gösterdiler. Detant'ın gitgide daha çok geri-çevrilemez bir karakter kazanması olgusu ile, dünya sosyalist sistemi uluslararası ilişkilerde ortaya çıkan dönemeçte temel rol oynamaktadır. Sovyetler Birliği ve sosyalist topluluğun diğer ülkeleri tarafından uygulanan barış politikası, detant sürecini devrimci mücadeleye karşı gibi çıkarmaya çalışan oportünistlerin iddialarına rağmen, uluslararası arenadaki sınıf mücadelesini tâyin edici bir tarzda etkilemektedir.

P. Courtieu (Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), emperyalizmin, hiç kesintisiz demokrasi ve sosyalizm lehine evrimleşen yeni güçler dengesi sonucu, demokrasi ve sosyalizm güçleri ile barışçıl bir çatışmaya zorlandığını; bu çatışmanın, gerçekte, amansız bir mücadele olup, bu mücadele boyunca sosyalizmin üstünlüğünü hiç kesintisiz gösterirken; kapitalizmin savaşa başvurmasının engellendiğini; bu engellemenin, barış içinde bir arada yaşamaya doğru başlatılmış dönemece geri-dönülemezlik kazandırmak için durmaksızın büyüyen mücadele sayesinde olduğuna, işaret etti.

Barış içinde bir arada yaşama koşullarında, kurtuluş güçlerinin mücadelesi aynı zamanda hem daha lehte ve hemde daha karmaşık (coplexe) olur. Barış içinde bir arada yaşama, kapitalist dünyadaki sosyal ve siyasal «statüko»nun korunması anlamına kuşkusuz gelmez. Bizzat hayat kanıtlamaktadır ki, barış içinde bir arada yaşama, hangi emperyalist yönetimin olursa olsun, herhangi bir kararı ile işçi sınıfının ve halkların emperyalist hakimiyetine karşı mücadelesini sona erdirmez.

G. Batal (Lübnan Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi) ba-

rış içinde bir arada yaşama ve detant politikasının, gelişmekte olan ülkelerin işçilerine emperyalistlerin karışmaları karşısında ciddi engeller diktiğine, gelişmekte olan ülkelerin anti-emperyalist cephe çerçevesi içinde bağımsız gelişim çizgilerinin savunmasını kolaylaştırdığına, dikkati çekti. Barış içinde bir arada yaşama ve detant politikası, ulusal egemenliği güçlendirmeyi ve yeni-sömürgecilik karşısında ekonomik bağımsızlığı gerçekleştirmeyi arzulayan güçlerin birliğinin pekişmesine yardım eder, ekonomik ve sosyal ilerleme için gericiliğe karşı verilen mücadelenin çıkarlarına cevap verir.

Deneyimler, komünistler ile diğer anti-emperyalist güçlerin uluslararası ölçüde ortak eylemlerinin çeşitli biçimlerini doğurmuştur (Barış Hareketi, Dünya Sendikalar Federasyonu, Kadınlar Federasyonu, Gençler ve Öğrenciler Federasyonu, Asya-Afrika Dayanışma Hareketi, v.d.). Bu, içinde üç temel birliğin kaynaştığı, emperyalizme karşı mücadelenin yeni tarihsel düzeyinin ifadesidir. Bu üç temel birlik şunlardır : sosyalizm dünyası, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş mücadelesi.

F. Ferri, işçi sınıfı hegemonyasını uygularken kapitalizmin bugünkü krizinin özelliklerini, hareket noktası Ekim Sosyalist Devrimi ile kapitalist ve emperyalist sistemde bir halkanın kopuşu olan çağımızdaki tarihsel çalkantıların eğilimlerini ve bilkuvve (tasarımsal) olanaklarını açıkça anlamak zorundadır, dedi. Ekim Sosyalist Devrimi, güçlenen ve genişliyen komünist harekete güçlü bir itkide bulunarak yeni siyasal ve sosyal güçler önünde anti-kapitalist ve anti-emperyalist yolu takip etmek olanağını açtı.

Tekelci kapitalizmin mantığı ve emperyalizmin mantığı ulusal mirası ve şu yada bu ülkenin değil, fakat bütünüyle uygarlıkların gelişimini de tehlikeye sokar. Bu koşullarda, işçi sınıfı, sonucu bizzat uygarlığın varlığını ve gelişimini koşullandıracak olan bu mücadelenin her ülkede ve dünya ölçüsünde kaçınılmaz yönetici gücü olur. Bunun sonucu olarak, işçi sınıfına ve bütün ilerici güçlere düşen görevler, içsel ve uluslararası yapıdadır ve bu içsel ve uluslararası görevler dar bir karşılıklı bağıntı (correlation) içindedirler. Her ülkede, hem sosyal, ekonomik ve siyasal hayatın yeni bir örgütlenişi için mücadele etmek ve hemde aynı zamanda barışçıl, âdil ve kalımlı bir uluslararası ilişkiler sisteminin yaratılması için mücadeleyi sürdürmek zorunludur. Ortak Pazarı demokratik bir yöne doğru yönlendirmek için, bir barış ve güvenlik unsuru olarak Avrupa'nın olumlu rolünü kesinlemek için İtalyan işçi sınıfı tarafından yönetilen demokratik güçlerin birlikçi eylemini işte bu açıdan kavramak gerekir. İşte bu nedenle «ne anti-sovyetik ne anti-amerikan» bir Avrupa şiarı, geniş sosyal tabakaların hem bilincini dile getirmekte hem bu bilinci yönlendirmekte ve bu geniş sosyal tabaka-

ları işçi sınıfının mücadelelerine, komünistlerin, işçi partilerinin, büyük sendikal güçlerin eylemine bağlamaktadır.

S. Sudiman (Endonezya Komünist Partisi Yönetimi üyesi), başta S.S.C.B. olmak üzere sosyalist ülkeler tarafından elde edilen başarıların, sosyalist topluluk tarafından uygulanan barışçıl dış politikanın, gelişmekte olan ülkelerin devrimci ve ulusal kurtuluş süreçlerine geri-çevrilemez bir karakter kazandırmada temel bir garanti sağladığına, işaret etti. S.B.K.P. 24 ncü Kongresi tarafından hazırlanan Barış Programı, barış ve güvenlik hareketi önünde yetkin perspektifler açtı; bu program, anti-emperyalist güçlerin zafere doğru giden yolunu bugün daha hala aydınlatmaktadır. Fakat emperyalizmin ve gericiliğin davranışlarına karşı uyanık kalmak gerekmektedir. Çökmekte olan güçler, varoluş sürelerini uzatmak için bütün olanaklara dört elle sarılmaktadırlar.

Kollokyuma katılanlar, çeşitli ülkelerde ve bölgelerdeki devrimci sürecin gelişiminin özgül koşullarını hesaba katarak bugünkü aşamada ittifaklar politikasının özelliklerinin tayin edici faktörlerinin ve Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin düşüncelerinin bugünkü öneminin bir analizini gerçekleştirdiler.

ANTİ-TEKELCİ KOALİSYON

Kollokyuma katılanlar, anti-emperyalist ve demokratik güçleri işçi sınıfının çevresinde biraraya getirmek düşüncesinin, dünya devrimci hareketinin bütün müfrezeleri için ortak bir düşünce olduğuna, işaret ettiler. Bununla beraber, birleşik cephe biçimleri ve bunu oluşturma yolları farklıdır. Bir çok gelişmiş kapitalist ülkenin komünist partileri, bugünkü merkezi görevin, anti-tekelci demokrasi mücadelesi olduğunu belirlemektedirler. Toplantıya katılanlar, kendi partilerinin deneyiminden hareket ederek anti-tekelci demokrasi şiarının içeriği ve bunun gerçekleşmesinin koşulları üzerinde görüş değiş-tokuşunda bulundular.

Ib Nörlund, gelişmiş kapitalist ülkelerde yönetici sınıfın egemen çekirdeği tekeller ve büyük sermaye tarafından oluşturulur, bu egemenlik çok çeşitli yönetim yöntemlerinin dolambaçlı yolu ile sadece işçi sınıfı üzerinde değil, fakat halkın ezici çoğunluğu üzerinde de gerçekleştirilir, dedi. Tekeller, uluslararası planda, yeni savaşların, gerici, faşist darbelerin başlıca kaynağı olan dünya emperyalist sisteminin temelini oluştururlar. O halde tekellere karşı mücadele emredici bir zorunluluk olmuştur ve demokratik hareketler anti-tekelci ve anti-emperyalist bir karakter kazanmışlardır.

Bugün, büyük sermayenin egemenliğinin dibine kazma vuran ve gelişmiş yada anti-tekelci bir demokrasiye yol açan sosyal dönüşümleri gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu demokrasi biçimleri daha henüz sosyalizm değildir, fakat bunlar artık kapitalist sınıfın

egemenliğinin basit birer varyantı da değildir. Aynı zamanda, bunları, sınıfsal güçlerin dengede bulundukları bir tür «ara durak» biçiminde değil, fakat, kapitalizmden sosyalizme geçiş yolu üzerinde daha henüz iyi tanımlanmamış, ancak zorunlu bir aşama olarak kavramak gerekir.

Alman Komünist Partisinin temsilcisi G. **Kwiatowski**, anti-tekelci demokrasinin daha henüz ayrıntılarıyla belirlenememesine rağmen —anti-tekelci demokrasi konsepsiyonu sınıf savaşlarının somut oluşumu ile belirlenecek ve gelişecektir— genel ilkelerin bilindiğine, işaret etti: anti-tekelci demokrasi, siyasal arenadaki güçler dengesinde köklü bir değişikliği, işçi sınıfının bütün anti-tekelci güçlerle ortaklaşa devlet gücünü fethini ve kullanmasını, üretimin kilit branşlarında sosyal mülkiyete geçişi varsayar. Devletin ve toplumun demokratik yenileştirilmesi egemen sınıflarla bir uzlaşım yolu ile değil, fakat ancak çetin sınıf savaşları sonucu gerçekleştirilecektir.

Federal Alman Cumhuriyetinde sosyalizmin maddi koşulları uzun zamandan beri vardır. Bununla beraber, işçilerin ve memurların çoğunluğu sosyal-demokrasiye yönelik olduklarından yada C.D.U./C.S.U.'nun demagojik politikasına güven duyduklarından dolayı, Federal Alman Cumhuriyeti toplumunun çoğunluğu için bilinçli sosyalist yada anti-emperyalist pozisyonlardan söz etmek olanaksızdır. Bize düşen görev, işçi sınıfının bilincini, savaşçılığını yükseltmek, sömürü rejimini tasfiye etmek, sonra da sosyalizmi kurmak (inşa etmek) için zorunlu olarak işçi sınıfının toplumun diğer tabakaları ile ittifaklarını oluşturmaktır.

P. Courtieu, bizim ülkemizde de gündemdeki görev, tekellerin tüm-güçlülüğüne ilk darbeyi indirmek ve devleti tekellerin etkisinden koparmaktır, dedi. Bu görevin gerçekleştirilmesi, halk kitlelerini toplumun sosyalist dönüşümü düşüncesine ve uygulamasına kazanmak için mücadelemizde zorunlu bir aşama oluşturmaktadır. Fransa'daki işçi ve demokrasi hareketi için seçim, 1935'te olduğu gibi faşizm ve demokrasi arasında değil, fakat büyük sermayenin iktidarı ile sosyalizme yolu açabilecek ileri demokrasi arasındadır. İleri demokrasinin ikili avantajı, gerçekte, hem tekelci devlet kapitalizmine çekirdeğinde hücum edebilmeyi sağlaması ve hem de tekellerin ve tekellerin devletinin büyük gücünü başarısızlığa uğratmaya yetenekli bütün sosyal güçleri biraraya toplamayı sağlamasıdır.

İçinde bulunulan duruma uygun cevap vermek için Fransız Komünist Partisi, «Fransa Halkının Birliği» şiarını ileri sürerek bu ittifakı, toplumun çeşitli tabakalarını biraraya getiren büyük bir halk hareketi ve ulusal hareket olarak, tanımladı. Bu birliğin

merkezinde, demokratik değişiklikler için mücadelenin motor gücü ve seçkin müfrezesi olarak işçi sınıfı bulunmaktadır.

Demokratik partilerle kalımlı bir ortaklaşa çalışma (coopération) çerçevesi içinde sosyalizme doğru yürümek konsepsiyonu, gerçekte, hiçbir şekilde, Komünist Partisi için, sosyalizm için savaşta işçi sınıfının öncü-gücü rolünü oynaması gerekliliği düşüncesinin terkedilmesi anlamına gelmez. Ortak Hükümet Programının imzalanması ve Sosyalist Parti ve diğer sol güçlerle bu Program temeli üzerinde ittifak kurulması, Parti tarafından tanımlanan gerçekçi ve tutarlı stratejinin gerçekleştirilmesinin başlangıcını oluşturmaktadır.

İsteğimiz, ülkemize özgü biçimlerde ve özellikle de Fransa'da sosyalizme barışçıl geçiş koşullarını sağlamaktır. Önerdiğimiz barışçıl yolu, demokratik yolu, sosyalizm yolu üzerindeki kilometre taşlarını oluşturacak kısmi niteliksel dönüşümlerle belirlenen göreceli olarak uzun ve karmaşık bir devrimci süreç olarak kavrıyoruz. Bu, kapitalizmle işimizi bir darbede bitirecek keskin bir değişiklik stratejisi değildir. Bütün tarihsel deneyim —özellikle de Şili'nin son acılı deneyimi— göstermektedir ki, büyük burjuvazi, egemenliğinden ve ayrıcalıklarından kendi isteği ile vazgeçememektedir ve hiçbir zaman vazgeçmeyecektir. O halde, şu sorunla ilgili olarak düşüncemizi derinleştirmek —son deneyimin ışığında— zorundayız: önce halkın çoğunluğunu nasıl kazanmalı ve sonra demokrasi lehine bir saygı gösterilmesini nasıl sağlamalı?

F. Ferri, yönetici sınıfların başarısızlığı karşısında İtalya Komünist Partisinin, sosyal hayatın baştan başa yeniden düzenlenmesini, iktidardaki blokun, moral ve ideolojik değerlerin dönüştürülmesini istediğini ve bunun kapitalist sistemin mantığından dereceli bir biçimde çıkışa objektif olarak yol açacağına, işaret etti. Başka türlü söylenirse, öne sürülen acil görev, bizzat toplumun gelişim tipini değiştirmek olmaktadır. Ekonomik ve siyasal grupların oligarşik iktidarını gitgide sınırlamak ve bütün halk tabakalarının ve bütün vatandaşların siyasete bilinçli katkısını geliştirmek olanağı ve yeteneği, demokrasinin ilerleyen genişlemesinin pekişmesine temel hizmeti görecektir.

Sadece bütün İtalyan halk bileşkenlerinin —komünistler, sosyalistler, katolikler— birlikte bir çabası, ağır problemlere acil bir çözüm bulunmasını sağlayacak gücü doğurabilir. İşte özellikle ülkenin önüne çıkan problemlerin bu ağırlığıdır ki, Partiyi, ülkede yeni bir siyasal yönetimin (demokratik yönelimli bir yönetim) yaratılması ve «tarihsel uzlaşım» denilen politika için çağrıda bulunmaya itelemiştir.

«Tarihsel uzlaşım» stratejisinin temelinde çok basit bir kavram bulunmaktadır: demokrasiyi korumak ve İtalyan toplumunun ve

kamu hayatının genel bir yenileştirilmesini gerçekleştirmek için, ulusun çeşitli güçlerini seferber etmek gerekmektedir. Saldırgan ekonomik ve siyasal grupları tecrit etmek ve bu grupların kitle tabanına sahip olmalarını engellemek zorunludur. İşte bu nedenle, bütün halk güçlerini ve demokratik güçleri kapsamı içine alan geniş bir çoğunluğun yaratılmasını onaylarken, aynı zamanda, bu güçlere özgü ideolojik görüşlerin ve siyasal geleneklerin çeşitliliğini de dikkate alıyoruz. «Tarihsel uzlaşım», sadece stratejik bir doğrultu vermemekte, fakat ülkenin karşısına çıkan problemleri çözümlemek amacıyla partiler ve sosyal güçler arasında en geniş bir ortaklaşa çalışmanın (coopération) kurulması için yeni bir yöntem de vermektedir.

J. Pittman, A.B.D.'de birleşik halk cephesi ilkesinin gerekliliğinin ve pratik gerçekleştirilmesinin olanaklılığının açık açık olduğunu, belirtti. İşte bu nedenle belli bir zamandan beri Partimiz, diğer gelişmiş kapitalist ülkelerin komünist partileri gibi, anti-tekelci güçlerin koalisyonunu, kapitalizmin bu aşamadaki gelişimine en uygun bir halk cephesi biçimi olarak kavramaktadır.

Anti-tekelci koalisyonun stratejisini, yeni durumun gereksinimlerine cevap verebilmesi için özenle oluşturmak zorunludur. Deneyimler kanıtlamıştır ki, kitlelerin tekelci sermayeye karşı mücadelesini yönetecek işçi sınıfının birliği yolundaki belli başlı engeller, sendika liderleri tarafından uygulanan sınıf işbirliği (collaboration) politikası ve toplum hayatımızın her alanında derin kökleri olan ırkçılıktır.

Bu engelleri süpürmek için, Parti, sendikal örgütlerde uzlaşımcılara karşı olan sendika militanlarını ve onların bağımsız müdahelelerini desteklemekte, Amerikalı-Afrikalıları ve diğer ulusal azınlıkların işçilerini, emekçi kadınları, işsizleri birleştirmeye her şekilde katkıda bulunmaktadır. Barış taraftarlarının hareketinin güçlenmesine ve genişlemesine de aynı şekilde büyük bir önem vermekteyiz. Bizim düşüncemize göre, A.B.D.'deki barış lehine hareketin gelişiminde birleşik cephe stratejisinin başarıları, ülkenin demokratik çevreleri tarafından tehlikeli biçimde küçümsenmektedir.

R. Öhman (İsveç Sol-Komünist Partisi temsilcisi), biz, İsveç'te, tekellerin devletini, halkın gerçek çıkarlarını temsil edebilmeye yetenekli bir siyasal kuruma dönüştürme olanağının bulunduğuna güvenmiyoruz, dedi. 1972'deki 23 ncü Kongremiz tarafından kabul edilen ilkeler programımız, devrimci işçi hareketinin, çabalarını, sosyalist devrimin siyasal koşullarının yaratılması yönünde toplamasının zorunlu olduğunu göstermektedir.

Bu doğrultunun temel hedefi, kitleler içinde siyasal bir desteğin kazanılması, halkın etkin ve bilinçli çoğunluğunun desteğini, bu çoğunluğun iktidar aleti olacak olan devrimci bir hükümetin

yaratılması perspektifine bağlamaktır. Bu hükümetin temel görevi, eski devlet aygıtının yıkılması, yeni bir yönetim sisteminin yaratılması, finans devlerinin mülkiyetine el konulması olacaktır. Bu dönüşümler boyunca sosyalist bir sosyal yapının temelleri atılacaktır.

Partimiz, eski devlet sisteminin çalışanların çoğunluğunun çıkarlarını temsil etmeye yeteneksiz olduğunu ve bu nedenle de yeni bir devlet aygıtı ile değiştirilmesi gerektiğini kabul etmektedir. Bununla beraber, Partinin, örneğin işçi sınıfının kazanımlarının korunması ve ulusal bağımsızlık gibi daha sınırlı amaçlarla herhangi bir hükümete katılabilme durumunu da safdışı etmiyoruz. Hangi durumda olursa olsun, işçi sınıfının birliği için mücadele, Partimizin stratejisinde kesin bir yer işgal etmektedir. İşçi hareketi ile bilimsel sosyalizmin kaynaşması bizim için çok güncel bir görev olarak kalmaktadır.

A. Petterson (Norveç Komünist Partisi temsilcisi), Norveç komünistlerinin temel görevi olarak, işçi sınıfının birliğine engel olan ve olayların da gösterdiği gibi, tekelci kapitalizmin ekonomik krizin ve kapitalist sistemin giderek derinleşen genel krizinin siyasal sonuçlarının üstesinden gelmesine yardımcı olan, sağ sosyal-demokrasinin olumsuz etkisini yenmeyi sağlayacak bir politika çevresinde solun bütün güçlerini işçi hareketi içinde birleştirmek olduğuna, dikkati çekti.

Bugünkü kriz, kapitalizmin zayıflığını, çağımızın nazik problemlerine cevap vermekteki yeteneksizliğini, İkinci Dünya Savaşından beri her zamankinden daha net bir biçimde belirginleştirmiştir. Gelişmiş kapitalist devletlerdeki sınıfsal güç dengelerinde tarihsel bir dönemeci gerçekleştirebilecek geniş bir siyasal cephenin yaratılması gerekliliğini daha da keskin bir tarzda ortaya koymuştur. Bu görevin yerine getirilmesi için mücadele ederken, uyanık olmanın gerektiği kadar işçi hareketinin ve demokratik hareketin komünist olmıyan unsurları karşısında sektarizmi de reddetmek zorundayız. Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresi tarafından komünist harekete gösterilen yola dört elle sarılmalıyız.

M. Doig, Kanada'da işçi sınıfının kendi hayati çıkarları için mücadelesinin keskinleşmesi ile aynı zamanda, halkın çoğunluğu daha henüz bilimsel sosyalizm için seçimlerini yapmaya hazır olmamakla beraber, anti-tekelci mücadelenin hiç kesintisiz yeni alanlara yayılan bir atılım kazandığını, söyledi. Çalışanlar enflasyon ve işsizliğe, ekonomik durgunluk tehlikesine karşı aktif biçimde karşı çıkmakta gitgide daha büyük bir kararlılık göstermektedirler. Daha henüz eksiğimiz, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin eylem birliğini gerçekleştirememiş olmamızdır. İşçi sınıfı ile demokratik güçlerin birliği için mücadelenin önemine işaret etmekle beraber, bugünkü durumda, sol güçlerin ortak eylemlerinin demokratik, an-

ti-tekelci ve anti-emperyalist bir ittifakın yaratılmasında tayin edici bir halkayı temsil ettiğini de kabul etmiyoruz.

Bizim düşüncemize göre, sol güçlerin ve daha da öteye sol sosyalist güçlerin birliğini birinci plana çıkarmak, birleşik cephe çerçevesini sınırlandırmak olacaktır, çünkü, Kanada'da zaten Komünist Partisi dışında açıkça belirgin hiçbir sosyalist güç bulunmamaktadır. Partimizin 1974'te toplanan 22 nci Kongresi, Kanada'nın bugünkü gereksinimlerine uygun olarak, işçi sınıfı ile demokratik güçlerin birliği çağrısında bulunmuştur. Bu elbette ki, sol güçlerin birliğine özlem duymadığımız anlamına gelmez; ancak, biz, bu sorunu, işçi sınıfı ile demokratik güçlerin birliği için mücadelenin bir bileşkeni olarak kavrıyoruz.

A. Sobolev, tarihsel deneyimin, tekelci-olmayan tabakalarla geniş bir ittifak yaratmanın temelli olanaklı olduğunu gösterdiğine, işaret etti. Bununla beraber, demokratik bir koalisyonun iktidara gelmesinden sonra, çeşitli sosyal sınıf ve tabakaların çıkarlarının sadece ortaklığının değil, fakat farklılığının da ortaya çıktığı görülmektedir. Bu problemin karmaşıklığı, devrimin hızlı gelişimi ile devrimin ritimlerinin yavaşlatılmasının bu farklılıkları ortaya çıkarmasında, demokratik koalisyon içinde karmaşık bir kümelenmeyi doğurmasında olup, gericilik, ittifakları zayıf düşürmek için bundan hiçbir zaman yararlanmamazlık etmeyecektir.

Bu güç durumdan çıkışın yolu, aynı zamanda hem devrimin ritimlerinin her türlü tehlikeli yavaşlatılmasını ve hem de devrimin evrelerini ve zorunlu aşamalarını atlamayı engelleyen bilimsel bir biçimde inşa edilmiş bir devrimin gelişimi programından geçmektedir. Sorun, aynı zamanda hem mücadelenin her belli aşamasındaki farklı müteffik tabakaları karşısında sıkı sıkıya değişen ve hem de uzun vadeli bir perspektifi olan programların oluşturulması olarak ortaya çıkmaktadır.

Tekelci burjuvazi, yıkılması hiç te kolay olmayan değişken ve esnek, güçlü bir kendi-kendini savunma mekanizmasına sahip bulunmaktadır. Yıkılma noktasına gelince, tekelci burjuvazi gaddarlığını, egemenliğini korumak yada tekrar kurmak için mücadelesindeki araç ve yöntemlerin seçiminde her türlü ilkeden yoksunluğunu kanıtlamaktadır.

Anti-tekelci mücadelenin önemli bir görevi de, faşizmi ve köklerini tasfiye etmek, sağa doğru bir kayışın önüne geçmektir. Kollokyuma katılanlar, Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin faşizmin yapısı üzerine, anti-emperyalist ve anti-faşist mücadelenin bölünemez karakteri üzerine olan kararlarının güncelliğine dikkati çektiler. Faşizm, tekeller tarafından, emperyalizme özgü siyasal gericilik eğilimleri tarafından doğurulmuştur. **B. Sinclair** (İrlanda Komünist Partisi Ulusal Yürütme Komitesi üyesi), **C. Mendes**

(Portekiz Komünist Partisinin temsilcisi), **V. Venetsanopoulos** (Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **S. Zapirain** ve **F. Ferri,** konuşmalarında, faşizmin ocaklarının tasfiyesinin, sağ tehlikeye karşı mücadelenin, emperyalizme ve tekellere karşı demokratik özgürlükler için eylemlerin bugün de daha hala temel bir unsuru ifade ettiğini, kaydettiler.

F. Ferri, bu konu ile ilgili olarak, İtalya'nın kurtuluşu ve yeniden doğuşu problemi, ülkemizin yakın geçmişteki şanlı ulusal kurtuluş mücadelesine, demokratik ve anti-faşist bir devrim karakteri kazanmış olan mücadelesine bağlıdır, dedi. Bu devrimin temeli olmuş olan birlik politikası, demokratik rejim üzerinde ağırlaşan tehlikeli tehdit karşısında, demokratik ve anti-faşist devrimin yeni bir aşaması hedef olarak saptanarak yeniden önerilmiştir. Faşizmin yeniden dirilişi girişimlerine ve gericiliğin hareketlerine karşı mücadelede genş birlikçi siyasal seferberlik ile ülkenin problemlerini çözümlemek için, devlet örgütünü demokratikleştirmek için, kamu hayatını sağlığa kavuşturmak için mücadele böylece dar bir biçimde birbirlerine bağlanmış olmaktadırlar.

B. Sinclair, Kuzey İrlanda'daki bugünkü en acil sorunlar, Büyük-Britanya'nın doğrudan yönetimine karşı, yargısız tutuklamaya karşı, «olağanüstü yetkiler» yasasına karşı, Britanya askeri birliklerinin demokratik güçleri yıldırmayı amaçlayan işçi mahallelerindeki keyfi hareketlerine karşı direnme olmaktadır.

Westminster Parlamento'sunun, toplumun bütününün demokratik haklarını garanti eden bir «bill» (yasa, ç.) kabul etmesi, Kuzey İrlanda için acil bir sorundur. İngiliz hükümeti sadece problemin demokratik çözümü yönünde hiçbir girişimde bulunmamakla kalmamakta, fakat, aynı zamanda aşırı sağı her tarzda cesaretlendirmektedir de. Bu politikanın sonucu, Ulster'in aşırı-muhafazakarları tarafından 1974 Mayısında düzenlenen neo-faşist darbe girişimi ve Britanya İşçi Hükümetinin bu güçler karşısında tam teslimiyeti olmuştur.

Partimiz, Kuzey İrlanda'da faşist yada neo-faşist bir rejimin kurulması ihtimalini hiçbir zaman gözden uzak tutmamaktadır. Sendikal hareketin, siyasal haklar için mücadele eden yerel örgütlerin ve diğer benzer örgütlerin dikkatini, ulusal soruna çözüm bulmanın yanısıra, tekelci sermayeye karşı sınıf mücadelesinin gelişmesi sorununun gerekliliği üzerine de çekmeye çalışmaktadır.

Britanya tekelci sermayesinin aynı şekilde egemen olarak hükmünü sürdürdüğü İrlanda Cumhuriyetinde de, Komünist Partisi, çalışanların acil ekonomik ve siyasal hak taleplerini birinci plana çıkararak işçileri yeni mücadele biçimlerine girişmeye çağırmaktadır. Ülkede, çıkış yolu bulunması gereken karmaşık bir oluşum yaratılmıştır. İrlanda'daki mücadelemiz tecrit olmuş bir olgu olarak

kavranılamaz. Karşımızda deneyli ve kurnaz eski bir düşman, Britanya emperyalizmi bulunmaktadır. Bu nedenle, bu düşmana galebe çalabilmek için ortak çabalarımızla bütün olanaklarımızı kullanmak zorundayız.

S. Zapirain, İspanya'nın somut koşullarına cevap veren bir strateji ve taktiğin oluşturulmasında İspanyolların ulusal barışması politikası, özgürlük ve demokrasinin yeniden kurulması için birlik politikası, frankist diktatörlüğe karşı mücadelemizin kilit noktalarını oluşturmuştur ve oluşturmaktadır, dedi. İç savaş olmaksızın rejimin tasfiyesini arzulayan bütün güçleri biraraya getirmek için özgürlük için birlik politikası zorunludur.

Birçok yıllar boyunca geniş bir birlik gerçekleştirmek için sabırla ve sebatla çalıştık ve bugün bir İspanya Demokratik Cumtası gerçek olarak vardır. Bu Cunta, işçi hareketinin ve neo-kapitalist çevrelerin, Katalonya ve Galisya ulusal hareketlerinin yöneticilerini ve Endülüs ve Kanarya Adaları hareketlerinin, Komünist ve Sosyalist Partilerin, monarşistlerin ve cumhuriyetçilerin temsilcilerini vede bağımsız bazı kişileri kapsamaktadır.

Frankist diktatörlüğe karşı mücadelede uygulanan ulusal barışma ve özgürlük için birlik politikasındaki önemli ve tayin edici faktör, Partimizin bu birlik içindeki varlığı ve kitlelerin seferberliğinde işçi sınıfı tarafından oynanan öncü-güç rolüdür. Bu birlikçi hareketin ruhu kesinlikle işçi sınıfıdır. Birlik yolu kolay değildir, fakat içinde bulunulan somut durumda bugün bulmaya çalıştığımız çözüm, faşist diktatörlüğün «liberalizasyon» örtüsü altında uzaması lehinde olan siyasal düşmanlarımızın, gericiliğin manevralarını başarısızlığa uğratmamızda bize yardımcı olabilir. Halk rejimin tasfiyesini ve demokrasinin kurulmasını istemektedir; İspanya Demokratik Cuntası da bu isteği desteklemektedir.

V. Venetsanopoulos, askeri faşist diktatörlüğün 1974'teki çöküşünden itibaren Yunanistan Komünist Partisi, geniş bir demokratik halk hareketinin gelişmesinin temel gücü, motor gücü olmak zorunda olan Parti örgütleri ağının yaratılması ve geliştirilmesi üzerinde durarak, sol ve demokratik güçlerin birliğini, halkın ve ordu içindeki yurtseverlerin birliğini gerçekleştirmek için bütün çabasını harcamaktadır, dedi. Yunanistan, sosyalizme, iki dönüşüm aşamasını kapsayacak tek bir devrimci süreci takip ederek ulaşacaktır: birincisi, demokratik, anti-tekelci ve anti-emperyalist aşama, ikincisi ise, sosyalist aşama olacaktır. Tekelci oligarşiye ve emperyalizme karşı yeni bir demokrasinin kurulması birinci aşamanın gerçekleşmesinde önemli bir adım oluşturacaktır.

Yeni demokrasi, ulusal bağımsızlığı garanti edecek, halklara siyasal özgürlüklerini verecek, faşizmin tekrardan dirilişine karşı, Amerikanokrasiye karşı, yabancı ve yerli tekellerin keyfi yöneti-

me karşı tedbirler ön-görecektir. Bu, haksız ve halka rağmen yukarıdan aşağıya gerçekleştirilecek siyasal kombinezonların sonucu değil, fakat bizzat devrimci mücadeleyi yürüten halkın eseri olacaktır.

C. Mendes, *Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin temel* bir düşüncesine işaret etti: işçi sınıfı, anti-faşist mücadeleden siyasal özgürlükler için mücadeleye, sosyalist dönüşümler için gerekli koşulları yaratan yeni bir demokrasi için mücadeleye geçmek zorundadır. Portekizli komünistler, Ülkedeki temel düşmanın, siyasal planda faşizm ve gericilik, ekonomik ve sosyal planda tekeller ve latifundistler olduğunu kabul etmektedirler. İşte bu nedenle, bu acil problemleri çözecek ve demokratik yeni bir Portekiz inşa edecek geniş bir sosyal ve siyasal güçler koalisyonunun yaratılmasını istiyoruz.

Portekiz devriminin motor gücü bugün iki bileşkenden oluşmaktadır: demokratik halk hareketi ve silahlı güçler hareketi. Bizim düşüncemize göre, bu iki bileşken, demokratik yeni Portekiz'in kuruluşunda bir bütünlük oluşturmak zorundadırlar, zira içlerinden hiçbiri demokratik sürecin gelişimini tek başına garanti edemez. Devrimin her aşamasına, proletaryanın toplumun diğer sınıf ve tabakalarıyla belli bir ittifakları sistemi, vede her evreye uygun olarak evrimleşen çeşitli partilerle ve siyasal güçlerle ortaklaşa çalışma (coopération) biçimleri, somut hedefler ve mücadele biçimleri, şu yada bu partinin yada gruplaşmanın pozisyonları tekabül eder. Partimiz, örneğin Demokratik Halk Partisinin bugünkü koalisyona katılmasının onaylanması sorununda karar verirken yada eylemleri açıkça provokatör bir karakter taşıyan Demokrat-Hristiyanlar denilen Partinin ve diğer iki gruplaşmanın çalışmalarının geçici olarak durdurulması kararını onaylarken, işte kesinlikle bu ilkelerin kılavuzluğunda hareket etmiştir.

Demokratik partilerin ortaklaşa çalışması (coopération) ve eylem birliği, halk hareketinin başarısının temel koşullarından biridir. Bu konu ile ilgili olarak, mücadelenin belli başlı ilkeleri ve amaçlarında ortaklık üzerine, komünistlerin inananların dinsel duyguları karşısında birçok kez kanıtladıkları saygı üzerine temellenen, komünistlerle katolikler arasında varolan karşılıklı anlayışı, kaydetmek önemlidir. Sosyalist Parti ile ilişkilerimizde son zamanlarda ortaya çıkan güçlükler, sosyalist liderlerin, sağ güçlerin, muhafazakar güçlerin pozisyonlarına doğru bir kayışının, keskin bir anti-komünist kampanyanın, ittifaklar politikasının sosyalistler tarafından revizyonunun bir sonucudur.

Toplantıya katılanlar, demokratik güçlerin tekelci sermayeye karşı yönelen ittifakının, halk kitlelerinin barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadeledeki seferberliğinin temel doğrultusunu tem-

sil ettiğini, saptadılar. Dünyadaki bugünkü sosyal ve siyasal durum, birlik politikasının hayatiyeti, bu yolda kazanılmış deneyimler ve ulaşılan başarılar, anti-tekelci mücadeleyi daha yüksek bir düzeye çıkarmayı sağlamakta, tekellere ve emperyalizme karşı mücadelelerinde demokratik güçlülerin birliğinin güçlenmesi için yeni perspektifler açmaktadır.

ANTİ-EMPERYALİST ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ

Kollokyuma katılanlar, Asya, Afrika ve Latin-Amerika'nın gelişmekte olan ülkelerindeki demokratik birlik için mücadele problemlerine büyük bir dikkatle eğildiler. Bu ülkelerin koşullarına cevap veren anti-emperyalist halk cepheleri ile ilgili modern konsepsiyonlar, Leninist ittifaklar stratejisinin, Komünist Enternasyonal-in 7 nci Kongresi kararlarının geliştirilmiş biçimleridir ve bu ülkelerin sosyal ve siyasal durumunun özgürlüğünü ifade etmektedir.

Birçok Asya ve Afrika ülkesinde ulusal demokratik devrim yeni bir aşamaya girmiştir. Yeni bir siyasal temel üzerinde sürdürülen anti-emperyalist mücadelenin sonucu olarak sınıfsal ve sosyal güçlerin karmaşık kümelenmeleri süreçlerine tanık olmaktayız. Toplantıya katılanlar, bu mücadelenin en önemli sorunlarının, emperyalizm karşısında ekonomik bağımsızlık, halk kitlelerinin çıkarlarına cevap veren bir sosyal gelişim yolu, ulusal demokratik devrimin sona erdirilmesi olduğunu, kaydettiler.

Ulusal kurtuluş cepheleri ve yurtseverler ulusal cepheleri, Asya ve Afrika'nın gelişmekte olan ülkelerinde sosyal hayatın sosyal bir yenileştirilmesi için emperyalizme karşı mücadele eden bütün ilerici ve demokratik güçlerin bir birliği biçimidir. Gelişmekte olan bazı ülkelerde, sömürgeci boyunduruğundan kurtuluş mücadelesi boyunca yaratılmış olan anti-emperyalist cepheden temelli farklı-amaçları ve katılanların sosyal bileşimi ile farklı-bir yeni tip ilerici güçlerin ulusal tek cephesi oluşturulmuştur.

G. Batal, bu son yirmi yılda, Arap ulusal kurtuluş hareketi, toprak reformlarının uygulanması ile anti-feodal, ekonomik bağımsızlığın temellerinin kurulması ve sosyal ilerleme yolunda yol alışla anti-kapitalist ve Arap birliği için mücadele ile ve özellikle de Filistin probleminin çözümü için mücadele ile ulusal ve anti-emperyalist olmuştur, dedi. Arap ulusal kurtuluş hareketinin yeni ilerici içeriği, küçük-burjuvazinin bünyesi içindeki çatlakları (ayrılıkları, ç.) hızlandırmıştır.

Böylece demokratik devrimciler tabakaları, büyük burjuvaziye, küçük ve orta burjuvazinin muhafazakar ve gerici kanadına açıkça ve etkin bir biçimde karşı çıkarak kendini engelleyen engellerden kurtulmuştur. Demokratik devrimciler çeşitli ülkelerde önemli bir rol oynamışlar yada demokratik devrimcilerin yönetimi al-

tında önemli görevler yerine getirilmiştir. Bununla beraber, demokratik devrimcilerin önerdikleri çözümler, çoğu kez küçük-burjuva konsepsiyonlara dayanmıştır. Bunun sonucu olarak, bazı ülkelerde kapitalist gelişim çerçevesi içinde yeni ekonomik, sosyal ve siyasal çatışmalar ortaya çıkmıştır.

Bu olgunun sonucu olarak, demokrat devrimcilerin saflarında da aynı şekilde bir farklılaşma oluşmaktadır. Bunlardan bazıları, burjuvazinin pozisyonlarını, muhafazakar ve hatta gerici pozisyonları benimsemektedirler. İktidar ve ideolojik çalışma tekelleştirildiğinden, bu süreçler içinde bazen diğer ilerici sosyal ve siyasal güçlerin eylem özgürlüğünün kısmen yada bütünüyle yasaklandığı, halk kitlelerinin, özellikle de işçi sınıfının siyasal etkinliğinin kısıtlandığı görülmektedir.

Devrimci demokratların ilerici rolü daha henüz sona ermekten uzaktır. **A. Haba**, Komünistlerin ağır ve ciddi bir görevi yükümlenmek zorunda olduklarına, işaret etti. Komünistler, ulusal kurtuluş için emperyalizme ve yeni-sömürgeciliğe karşı, toplumun ilerici gelişimi için gericiliğe karşı çıkan bütün güçlerin yakınlaşmasını, ortaklaşa çalışmasını (coopération) ve bağlılığını kazanmak zorundadırlar.

Sözleşmesi 1973'te imzalanan Irak İleri Yurtsever Ulusal Cephesi, Partimizin eskiden katıldığı diğer cephelerden ve ulusal bloklardan farklıdır. Burada herşeyden önce söz konusu olan, yönetici parti ile ittifaktır. Daha önceki cephelerin sosyal tabanı işçilerin, köylülerin ve ulusal burjuvazinin ittifakından oluşmaktaydı ve bu cephelerin mücadeleleri ulusal kurtuluş şiarları ile sınırlanmaktaydı. Bugünkü cephenin sosyal tabanı ise, temelde işçiler, köylüler, kent ve kırların küçük-burjuvazisinden oluşmakta ve cephenin hedefleri ulusal kurtuluştan daha öteye gitmekte; bugünkü durumda, toplumun ilerici gelişimine bağlanmaktadır.

Marksistler, küçük-burjuvazinin devrimci rolünün sınırlı olduğuna haklı olarak işaret ederler. Bununla beraber, gelişmiş kapitalist ülkelerin küçük-burjuvazisinin tavrı ile gelişmekte olan devletlerin küçük-burjuvazisinin tavrı arasındaki farklılığı görmek gerekir. Gelişmekte olan ülkelerin küçük-burjuvazisi, yönelimi ve şiarları ile daha devrimci, daha radikaldir. Bu, yabancı sermayenin baskısı ile, komprador burjuvazinin ve feodallerin güçlü pozisyonları ile, sanayi burjuvazisinin zayıflığı ile açıklanabilir. Bununla beraber, işçi mücadelelerinin ve devrimci hareketin yükselmesinden korkan küçük-burjuvazinin emperyalizmin ve feodal gericiliğin kıyısına sığındığı da olabilir. Mücadele eden iki taraf arasında bocalayan küçük-burjuvazi, işçi sınıfını ve partisini, küçük-burjuvaziyi kendi yanına çekmesi için bütün ağırlığını kullanmaya mecbur eder.

O. Taiebi (Cezayir Sosyalist Avangard Partisi temsilcisi), Cezayirli komünistler, anti-emperyalist bir ulusal cephenin yaratılması ve ülkemizin bugünkü koşullarına uygun bir ulusal kuruluş (inşa) için mücadele etmektedirler, dedi. Son zamanlarda bu yolda önemli ilerleyişler gerçekleştirildi. Eylemin gereksinimlerine adapte olmuş bir yapıda ve kitlelere bağlı, kitlelerden doğan (çıkan) güçler olumlu bir rol oynamaktadırlar. Eylem birliğini gerçekleştirme ve bazen de daha demokratik yapıların yaratılması olanakları bu temel üzerinde olgunlaşmış ve yeni biçimlerde ortaya çıkmıştır.

Bu, hedefi, ulusal kuruluşun ve ekonomik bağımsızlığın gerçekleştirilmesi olan bir anti-emperyalist ulusal cephenin oluşturulması sürecinin başlatılmasıdır. Çalışanlar demokrasiyi ve sosyal ilerlemeyi ne kadar kendi lehlerinde gerçekleştirirlerse, sosyalizme geçiş koşullarının biraraya gelmesi için kapitalist-olmayan gelişmeyi ne kadar pekiştirirlerse, bu hedefe o kadar iyi varılacaktır.

H. Safari, ulusal demokratik devrimin gelişiminin; emperyalist egemenliğin temellerini yıkmayı, ulusal ekonominin gelişimini, bağımsızlığın pekişmesini, halkın iktidarını, demokratik hak ve özgürlükleri sağlamayı, temel demokratik reformları gerçekleştirmeyi objektif olarak gerektirdiğine, işaret etti. İran devleti büyük bir mâli gücü elinde bulundurmaktadır. Yabancı tekellerin yardımıyla, kapitalist yolda sosyal ve ekonomik dönüşümleri enerjik biçimde gerçekleştirmektedir. Bunu «beyaz devrim» olarak adlandırmaktadır. İran rejiminin taraftarları, yukarıdan aşağıya gerçekleştirilen «sürekli devrim»in İran'da hızla bir «büyük uygarlık» yaratacağını iddia etmektedirler. Bu, sınıf mücadelelerini ve toplumun radikal devrimci dönüşümlerinin gerekliliğini inkar etmek için bir bahanedir. Komünistler, «beyaz devrim»in karşısına çalışanların devrimini çıkarmaktadırlar.

Bugünkü rejimin geniş sosyal yada siyasal tabanı yoktur. Sahip olduğu tek destek, burjuvazinin gerici tabakalarının, büyük toprak sahiplerinin ve yabancı tekelci sermayenin saldırgan gruplarının desteğidir. Derinliğine anti-demokratik ve baskıcı olan gerici üst-yapı, burjuvazinin bir bölümü de dahil hemen hemen bütün sosyal güçlerin çıkarlarına karşıdır.

Emperyalizme ve rejime muhalif olanların bütünü ilerici değişiklikler istediklerini belirtmekten uzaktırlar. Örneğin bizzat sömürücü sınıf içinde bile rejimin muhalifleri bulunmaktadır, zira bunlar, İran'da kapitalizmin hızlı gelişiminin kitlelerin geleneksel psikolojisini yıkacağından ve bunun sonucu olarak kendi egemenliklerinin temellerini yıkacağından endişe etmektedirler. Bu «anti-kapitalizm»in içerdiği tehlikeyi hesaba katarak, bizim mücadelemizle rejime düşman gerici unsurların eylemleri arasında bir ayırım yapıyoruz.

A. Dansoko, Senegal'in bütün yurtsever ve demokratik güçlerinin görevlerini sergiledi. Partimiz, ekonomide egemen olan emperyalizmin pozisyonlarını tasfiye etmek için mücadele etmektedir. Hiçbir durumda kapitalist gelişme mantığına bağlanmamız söz konusu değildir. Parti tek yolun, kapitalist-olmıyan gelişme yolu olduğuna, kararlı biçimde sosyalizm seçeneği olduğuna inanmaktadır.

Programımızın temeli, kol ve kafa emekçilerinin çıkarlarının boyun eğmez biçimde savunulması, köylülüğün yeni-sömürgeci devletin sömürüsüne karşı savunulmasıdır. Yurtsever bir demokrasi için mücadele, emperyalizme karşı mücadelenin temel bir bileşkenidir. Bu mücadele, sosyalizm için mücadeleye bir engel oluşturmaktan uzak olup, tam tersine anti-ulusal azınlığı tecrit etmeyi sağlar.

Senegal'de demokrasinin boğulması, herşeyden önce yeni-sömürgeci güçlerin serbestçe gelişmesi için gerekli koşulların yaratılması adına gerçekleştirildi. Eğer ilk dağıtılan (yasaklanan, ç.) parti bizim Partimiz olduysa ve eğer aynı şey bir yıl sonra sendikal merkezin başına geldiyse, bu bir rastlantı değildir. Yurtsever ve demokratik güçlerin birliği için sürekli mücadele, yeni-sömürgeciliğe karşı etkili ve kitlesel tek mücadele yoludur.

S. Sudiman, Endonezya'nın demokratik güçlerinin en acil görevi, emperyalistlerin ülkeyi yeni-sömürgesel bir uzantı durumuna dönüştürmeyi hedefleyen planlarını başarısızlığa uğratmaktır. Mücadele günümüzde, yurtsever ulusal hareketin ve bu hareketin öncüsü komünistlerin 60 yıllarının ortalarında zincirinden boşanan karşı-devrimci terörle ağır biçimde zayıflamasından sonra daha henüz güçlerini tekrardan toplayamadığı bir ortamda gelişmektedir.

Acil hedefin, proletarya diktatörlüğünün kurulması olduğunu öne süren goşistlerin görüşünü vede sağcı askeri rejimi sağcı bir sivil rejimle değiştirmeyi isteyen sağcı unsurların görüşünü reddediyoruz. Bugünkü aşamada tek doğru yol, anti-emperyalist ve bağımsız etkin bir çizgi takip edecek, ilerici, demokratik ve barışçıl bir politika güdecek bir ulusal hükümetin yaratılmasıdır.

Goşistler, işçi sınıfının partisinin, bugünkü durumda, işçi hareketi içindeki öncü-güç rolünü daha ancak yeniden inşa etmek durumunda olduğunu hesaba katmaksızın, yurtsever ulusal cephe içinde yönetici rolün hemen ve şartsız olarak proletarya tarafından yerine getirilmesini istemektedirler. Bizim düşüncemize göre, ulusal cephe içinde işçi sınıfının yönetici rolünü kabul etmek, bu cepheye katılmak için öncül bir koşul değildir. Yurtsever güçlerin birliği içinde goşistlerin ve sağcı unsurların etkilerinin tehlikesi hesaba katılırsa, komünistlerin bu birlik içinde yer almaları kuşkusuz önemlidir. Komünistler, bu cephe içinde en aktif unsurlar ol-

mak, ilerici eylemlerin başını çekmek, Parti çizgisini tutarlı biçimde uygulamak zorundadırlar.

F. Malaya, Filipinler Komünist Partisi için bugünkü durumda en acil görevin, aşırı-gerici unsurların bir diktatörlüğünün kurulmasını engellemek için rejimin içinde olduğu kadar dışında da bulunan en gerici ve pro-emperyalist güçleri tecrit etmek amacıyla, diğer bütün sol, demokratik ve yurtsever güçlerle (bunlar rejimin ister lehinde ister aleyhinde olsunlar) ortak eylemlere girişmek olduğuna, işaret etti. Partimiz, egemen rejime karşı mücadele etmekte fakat aynı zamanda rejimin ilerici reformlarını da desteklemektedir.

Filipinli komünistler, sosyalist ülkelerin ulusal burjuvazi üzerinde giderek büyüyen etkisini dikkate almaktadırlar. Ulusal burjuvazinin gitgide daha geniş tabakaları, kapitalizmin ekonomik krizinin ülke üzerindeki kötü etkisini hafifletmek ve ulusal olanaklara uygun bir politika uygulamak için sosyalist ülkelerle ve bloksuz ilerici ülkelerle karşılıklı olarak yararlı ortaklaşa çalışmanın genişletmenin arzu edilir bir şey olduğunu anlamaya başlamaktadırlar.

Büyük toprak sahipleri, ulusal burjuvazinin kendi çıkarla ı doğrultusunda gerçekleştirdiği tarımsal dönüşümlere azgınca m ıhalefet etmektedirler. Bu nedenle, ulusal burjuvazi örgütlü köy lülüğün desteğini aramak zorunda kalmıştır. Bütün bu faktörler sonucu, ulusal burjuvazi, anti-emperyalist güçlerin bir müttefiki olmaktadır.

Bununla beraber, ulusal burjuvazinin, demokratik devrimci h ıreketin gelişimini engellemeye devam edeceği, anti-emperyalist mücadelede hegemonyasını koruma iddiasını terketmeyeceği açıktır.

S. Sardesai, Hindistan komünistlerinin demokratik güçlerin birliği için mücadele deneyimini sergilerken, anti-emperyalist mücadelenin, bağımsızlığın kazanılmasından beri bilinmiyen yeni bir yönünü ayrıntılarıyla analiz etti. Burada söz konusu olan, ulusal çıkarları savunduklarını doğal olarak iddia eden karşı-devrimci, faşist güçlerin kitlesel bir saldırı tehdididir. Faşist örgütler, ülkede uzun zamandan beri bulunmaktadır. Bununla beraber, bu faşist örgütlerin açıkça şoven, halk düşmanı, içine kapalı karakterleri, bunların biçimde ulusal, içerikte karşı-devrimci, bütün Hindistan'ı kapsayan bir hareket geliştirmelerine müsaade etmemekteydi.

Bugün, gerici partiler ve güçler yeni bir lider buldular: J. Narayan. Narayanien hareketin birinci amacı, Hint Ulusal Kongresini mümkün olduğu kadar sağa kaydırmak, Hindistan'da gerici bir rejim kurmaktır. Paralel Komünist Partisi, Sosyalist Parti, diğer bazı «sol» partiler vede Maoist kümelenmeler de geleceklerini Narayan hareketine bağlamışlardır.

Narayanien hareketin merkezi olan Bihar devletinde, çekirdeğini Partimizin örgütlerinin oluşturduğu ilerici güçlerle Narayan taraftarları arasında geçen yıldan beri kızgın bir mücadele gelişmektedir. Yasama Meclisinde bulunan önemli temsilciliğimize dayandığımız kadar Meclis dışındaki kitle hareketine de dayanarak kitlelere, sözde-demokratik bir demagoji ile maskelenen Narayan hareketinin yapısını ve gerçek içeriğini sabırla açıklıyoruz.

Partinin şu temel şiarı üzerinde mücadele ediyoruz: ulusal problemleri çözümlemek için Kongre'ye karşı mücadeledeki bütün muhalefet partilerinin birliğini değil, fakat, Kongre içinde ve dışında bütün gerici güçlere karşı mücadelede Kongre içindeki ve dışındaki bütün sol ve demokratik güçlerin birliğini gerçekleştirmek gerekir.

A. Ashur (İsrail Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), **N. Ashab,** ve **A. Stavrou** (A.K.E.L. temsilcisi), aynı sosyal ve ekonomik gelişim aşamasında bulunan ülkelerin temel problemlerinin aynı olmakla beraber, ittifaklar stratejisi ve taktiğinin birçok somut sorununun, özellikle de demokratik güçlerin birliği politikası biçimlerinin seçiminin, hedeflerinin, çeşitli ülkelerdeki ittifakların oluşturulma yöntemlerinin kendine özgü özellikle olduğuna ve birçok noktada somut tarihsel durumla belirlendiğine (tayin edildiğine, ç.) işaret ettiler.

İsrail tarafından işgal edilmiş Arap topraklarında oturanlar, 1967 ve 1968 yıllarında kitleler halinde göç etmekteydiler. Bu göç, İsrail terörü tarafından yaratılmıştı ve bu toprakları İsrail topraklarına ilhak etmeyi amaçlıyan İsrailli işgalcilerin amaçlarına uygundu. **N. Ashhab,** Sionist planları başarısızlığa uğratmaya çalışan Partimiz işte bu anda yurtsever yönlendirme (orientation) komitelerinin, durumun ortaya çıkardığı görevlere cevap veren bir biçim olduğunu değerlendirdi, dedi. Bu komiteler, işgalden önce gerici Ürdün rejimi ile işbirliği yapmış muhafazakar unsurlara bile açıktı ve hedefleri çok sınırlıydı. Bu ittifak biçimi, insanlara güven vermesi ve göçü önlemesi anlamında bir başarı olmuştu. Fakat sonraki dönemde ortaya çıkan yeni koşullar ve işgalcilere karşı mücadelenin yeni görevleri bu ittifak çerçevesinin ve bileşiminin artık duruma uygun olmadığını gösterdi.

Parti, belli başlıları partizan örgütleri olan diğer yurtsever güçlerle ortaklaşa çalışarak (coopération) 1973 yılında, geniş bir Filistin Ulusal Cephesi genel formülüne vardı, ki bugünkü durumda bu formül, işgal edilmiş bölgelerdeki yurtsever mücadelenin gerçek temelidir. Bu ittifakın siyasal programı, İsrail işgaline son vermek için eylemler önermekte ve ulusal bir bağımsız devlet yaratmak ta dahil olmak üzere Filistin'in Arap halkına ulusal haklarını garanti etmektedir.

Ürdün'de Komünist Partisi, 1970 Eylülündeki kanlı olayların ve polis terörünün hayatın bütün alanlarında zincirinden boşanmasının yol açtığı son derece karmaşık bir durumda mücadele ettiği halde, az önemli de olsa bir etkisi olan başka hiçbir parti bulunmamaktadır. Bu koşullarda, komünistler, Ürdün'ün emperyalizmle bağlarını koparacak olan bir yurtsever yönetimi kurmaya yönelik bütün çalışmayı yükümlenen ulusal cephenin güçlendirilmesi için çaba harcamaktadırlar.

A. Ashur, İsrail Komünist Partisi için acil görev, İsrail'in emperyalizmle yabancı tekellerle bağlarını kesmesini sağlıyacak biçimde politikasında radikal bir değişiklik için hükümetin işgal ve ilhak politikasına karşı mücadeleyi geliştirmeyi sağlıyacak bütün güçleri biraraya getirmektir, dedi. Partimizin 17 nci Kongresi, İsrail'in bütün barışçı güçlerini, bir barış cephesi yaratmaya, İsrail ile Arap ülkeleri arasında barışçıl, adil ve kalımlı bir anlaşmanın sağlanması için mücadelede birleşmeye, çağırdı. Parti, barış cephesinin yaratılmasının temel görevi olduğunu değerlendirmektedir. Güç bir iç duruma-şiddetli bir şovenizm, militan bir siyonizm, azgın bir anti-sovyetik ve anti-komünist kampanyaya rağmen, komünistler, son zamanlarda ilk büyük başarılarını, barış cephesinin çekirdeğinin yaratılması ile elde ettiler.

A. Stavrou, Ülkemizde, birleşik cephe, ülkenin yeniden doğuşu, bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün korunması problemleri çevresinde inşa edilmek zorundadır, dedi. Kıbrıs halkının mücadelesi anti-emperyalist ve ulusal kurtuluş mücadelesi olmaya devam etmekle beraber, Temmuz 1974'teki trajik olaylar Parti'nin önüne yeni görevler, özellikle de birleşik cephenin sosyal çerçevesinin genişlemesi görevini çıkardı.

Bizim koşullarımızda, sadece sol ve demokrat güçlerden oluşmuş bir sınıf cephesinin yaratılması devrimci bir taktik olarak kabul edilemez. Gerçek devrimci zihniyet, sadece solu safına çekebilmeye yetenekli aşırı şiarlar ilân etmek değildir. Gerçek devrimci taktik, bütün halk güçlerinin, işçi sınıfından Kıbrıs burjuvazisine kadar bütün sol unsurların ve yurtsever düşüncelere sahip bütün sağ unsurların ittifakını genişletmektir. Bu ittifak, acil sınıf çıkarlarının üstünde olmak ve Kıbrıs'ın kurtuluşu amacını taşımak zorundadır. Bu taktiğin anti-emperyalist birliği güçlendireceğini düşünüyoruz.

Goşist taktik ise, bunun tam tersine, harekete büyük zarar verecek, anti-emperyalist mücadeleye ve Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs problemi konusundaki kararının tam ve acilen uygulanması için mücadeleye olumsuz bir etkide bulunacak, Cumhuriyetin, askeri darbe ve Türk saldırısı ile ortadan kaldırılan egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün tekrardan kazanılmasını engelleyecektir.

B. Gonzales (Panama Halk Partisi Merkez Komitesi yedek üyesi), **O. Sanchez** (Guatemala Emek Partisi Merkez Komitesi yedek üyesi) ve **H. Fazio** (Şili Komünist Partisinin temsilcisi), konuşmalarında, Latin-Amerika ülkelerindeki demokratik birlik için mücadelenin özgüllüğünün, anti-emperyalist hareket çerçevesi içinde Kuzey-Amerika emperyalizmine karşı mücadele ile latifundistlere ve burjuvaziye karşı mücadelenin birbirleri ile dar bir biçimde birleşmesi olduğunu, belirttiler. İşte bu nedenle, işçi sınıfı ve demokratik güçler saldırılarını A.B.D. emperyalizmi ve A.B.D. emperyalizminin uşakları olan oligarşi ve faşist rejimler üzerinde yoğunlaştırmaktadırlar. Onlara göre, anti-emperyalist, anti-oligarşik cepheler, demokratik güçlerin bir siyasal ittifakı biçimidir. Kıta ülkelerindeki demokratik birlik için mücadele, objektif koşulların olgunlaşmışlığı, devrimci gelişimin yüksek düzeyi ile ve demokratik güçlerin dinamizmi ile belirlenen bir ortamda gelişmektedir.

J. Schmirgeld, Arjantin Komünist Partisinin programı, ülkenin geçmek zorunda olduğu önündeki aşamanın, anti-emperyalist, tarımsal bir demokratik devrim olarak tanımlamaktadır, dedi. Parti, hedefi emperyalist bağımlılığa ve latifundizme son vererek gerçekten demokratik, egemen, mutlu ve barışçıl bir Arjantin'in inşa edilmesini başlatacak, askerler de dahil bütün sosyal ve siyasal güçleri birleştirecek bir demokratik, anti-emperyalist ve anti-oligarşik cephenin yaratılması için halka çağrıda bulunmaktadır. Çeşitli troçkist gruplar, Arjantin'deki kapitalist gelişim sürecinin sosyalizm için mücadeleyi acil hedef olarak ortaya çıkardığını kanıtlamaya çabalamaktadırlar. Bu durumda da, görüleceği gibi, sadece kapitalizmin tasfiyesi için mücadeleye hazır güçleri içeren bir ittifak yaratmak gerekmektedir.

Oysa biz deneyimlerimizle biliyoruz ki, örneğin anti-faşist cephe sadece sosyalizm için mücadele edenleri birleştiren sınırlı bir sınıf cephesi değildir. Demokratik cephenin yaratılması, halkın geniş tabakalarını, işçileri, köylüleri, aydınları, küçük ve orta burjuvaziyi kümelendiren siyasal partiler arasında her düzeyde birlik anlaşmalarını içeren karmaşık bir süreçtir. Çalışanların sendikal ve sınıfsal siyasal birliği, bu cephenin yaratılmasının temel koşuludur. Parti, sanayi merkezleri, işçi sınıfının bütününü birliğinin ve cephenin yaratılışının temeli olması için, çabalarını büyük işletmeler üzerinde yoğunlaştırmaktadır.

L. Padilla, demokratik güçlerin birliği için mücadelenin strateji ve taktiği hazırlanırken, birlikçi eğilimin yanısıra aynı zamanda gelişme ritimleri her yerde aynı olmayan sosyal farklılaşma sürecinin de dikkate alınması gerektiğine, işaret etti. Bolivya, Uruguay ve Şili'deki karşı-devrimci hükümet darbeleri kanıtlamıştır ki, orta tabakaların nötralizmi ve hatta geçici de olsa bazen gerici ve

faşist pozisyonları desteklemesi ihtimali saf dışı bırakılamaz.

Söz konusu olan olgular analiz edilirse, bu sosyal tabakaların devrimci potansiyelinin, kesinlikle işçi sınıfının örgütlenmesi, birlik ve siyasal olgunluk derecesi ile tayin edildiği sonucu çıkarılabilir. Marksist-Leninist partilerin eylemlerinin tayin edici bir önem kazandığı alan da işte kesinlikle bu alandır. Demokratik birlik için anti-faşist ve anti-emperyalist eğilimi geliştirmek için ülkemiz ve belki de kıtanın bütün ülkeleri için şu temel sorunu çözümlemek gerekmektedir: ordunun yurtsever çevrelerinin işçi ve halk hareketine katılışlarını gerçekleştirmek. Latin-Amerika'daki devrimci sürecin gelişimi büyük ölçüde bu sorunun çözümüne bağlıdır.

M. Paredes (Honduras Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), Honduras'ın siyasal gerçekliği, bir siyasal partiler cephesinin yaratılmasına bugünkü durumda olanak tanımamaktadır. Sendikalar, köylü örgütleri, öğretmenlerin, öğrencilerin örgütleri gibi ulusal örgütlerle vede Yenilik ve Ulusal Birlik Partisi ile, geleneksel partilerden kopmuş ve ilerici dönüşümlerden çıkarları olan diğer siyasal gruplarla, daha henüz önemsiz bir parti olan Hristiyan-Demokratlarla, Amerikan emperyalizmine ve oligarşik rejimlere karşı mücadelede ortak çıkarlar temeli üzerinde bir ittifak biçiminde bir birlik gerçekleştirmek daha gerçekçi olacaktır. Eğer bu yolu reddedersek, daha devrimci gibi gözüken, fakat bir azınlık tarafından, halk hareketinin en bilinçli kesimi tarafından kabul edilebilecek bir diğer program oluşturmak zorunda kalacağız.

A. Mosquera (Kolombiya Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi), işçi sınıfı, ülkenin siyasal ve ekonomik hayatının tayin gücüdür, dedi. İşçi sınıfı —pro-emperyalist hükümetlerin ve gerici diktatörlüklerin, A.B.D. büyük elçiliğinin ve bunların işçi hareketi içindeki uşaklarının dolaplarına rağmen— bizzat kendi örgütsel ve siyasal birliğini gerçekleştirmeksizin birleşik cephenin liderliği fonksiyonunu tamı tamına yükümlenemiyecektir. Sendikal hareketi bölmek ve çürütmek isteyen burjuva hükümetler aynı zamanda işçi sınıfına karşı da bir saldırı geliştirmektedirler. Partimiz, toplumun proleter olmayan tabakaları ile bir ittifak politikası uygulamakta, onları emperyalizme, oligarşiye ve büyük toprak burjuvazisine karşı mücadelede, ortak bir program temeli üzerinde demokratik bir cepheye çekmeye gayret etmektedir.

O. Sanchez, Guatemala Emek Partisinin taktiğinin, ülkede 1973 yılından beri gözlemlenen demokratik atılımı hızlandırmayı hedef aldığını belirtti. Mücadeleye itkide bulunmak için halkın birliği zorunludur. Bu en önemli sorundur. Kanlı baskı koşullarında çalışan Partimiz için birlikçi bir politikanın uygulanması, karmaşık fakat gerçekleşebilir bir görevdir.

Deneyimler kanıtlamıştır ki, çeşitli demokratik ve ilerici akım-

ları temsil eden partiler ve örgütler ortak çıkarlarını somut olarak dile getiren geniş bir program temeli üzerinde birleşik bir cepheye girebilirler. Doğru bir siyasal çizgi takip ederek, büyük bir çalışmayı gerçekleştirerek, bütün yetenekleri seferber ederek ve kitlelerin desteğini, müttefiklerimizin dayanağını kazanarak birleşik cepheyi yönetme hakkını kazanacağız.

Proletaryanın hegemonyasını, işçilerle köylülerin ittifakını en yüksek derecede pekiştirerek, işte kesinlikle bu temel üzerinde sağlamaya çalışıyoruz. İttifaklar politikası, halk güçlerinin çoğunluğunu devrim safında toplamayı, karşı-devrimin sosyal ve siyasal tabanını daraltmayı, karşı-devrimi tecrit etmeyi, karşı-devrim safındaki çelişkileri keskinleştirmeyi hedef alır.

B. Gonzalez, 1968 yılında oligarşiye bağlı olmıyan ulusal muhafızlar birliklerinin bir kısım genç subayları tarafından gerçekleştirilen askeri darbeden sonraki koşullarda, Panama krizinden halkçı demokratik bir çıkış yolu yavaş yavaş ortaya çıktı. Yeni hükümet, resmi politika olarak «kanal bölge»sinde sömürgeciliğe son vermek isteğini önerdi, gerici güçlerin ekonomik gücünü sınırlamak için tedbirler aldı. Üretimde bir kamu sektörü ve bir sosyal mülkiyet alanı yaratılmakta, köylülerin çıkarları yönünde bir toprak reformu gerçekleştirilme yolunda olup, köylü örgütleri de bundan dolayı güçlenmektedirler. Bizim düşüncemize göre, kitlelerin yeni iktidarın organlarına katılışının gelişimi doğrultusunda tedbirler alınmıştır.

Sınıf mücadelesinin sona ermediği, fakat tam tersine daha karmaşıklaştığı ve yeni biçimler kazandığı kolaylıkla anlaşılır. Stratejik perspektif içinde devrimci sürecin derinleşmesi, yönetimin, küçük-burjuvazinin demokratik tabakalarına dayanan işçi ve köylülerin ittifakına geçeceği bir güçler dengesi değişikliğini gerektirmektedir. Bu güçler, aynı zamanda, oligarşiyi ve emperyalizmi kesin başarısızlığa uğratarak daha şimdiden olgunlaşmış yapısal değişiklikleri gerçekleştireceklerdir.

Kıtanın demokratik güçlerinin en başta gelen hedeflerinden biri, faşist diktatörlükleri tecrit etmek ve devirmektir. **H. Fazio, L. Batista, M. Paredes, O. Sanchez** ve Latin-Amerika ülkelerinin diğer temsilcileri, Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin, faşizmin yapısı ve anti-faşist geniş bir halk cephesi yaratmak gerekliliği üzerindeki kararlarının değerlerinden hiçbir şey yitirmediğini, belirttiler.

L. Batista, faşizmin anti-demokratik ve anti-ulusal karakteri, Brezilya'nın bütün muhalefet güçlerinin geniş bir cephe içinde biraraya gelmesinin temelidir, dedi. Bu cephe, tekellerin ve oligarşinin temsilcileri hariç bütün Brezilyalıları kapsamı içine alabilir ve

almak zorundadır. Halkımızın en temel ve en emredici gereksinimi, demokratik bir rejimin kurulmasıdır. Fakat, biz kendimizi bununla sınırlandıramayız, zira faşizmin ancak ekonomik temelinin yıkılması koşuluyla imha edilebileceğini unutmuyoruz.

Anti-faşist güçler zaferi kazanacaklardır, fakat zaferi pekiştirmek için, tiksinç baskı sistemine geri dönüşü engellemek için yeni tip bir demokrasi (biz bunu «yeni demokrasi» olarak adlandırıyoruz) kurmak gerekmektedir. Bu yeni tip demokrasi, yurtsever anti-faşist bir cephe içinde birleşmiş güçlerin çıkarlarını temsil edecek ve ulusal demokratik devrimci bir iktidara doğru bir geçiş biçimi olacaktır. Anti-faşist mücadele, bizim için, son tahlilde, sosyalizm için mücadeleden ayrılamaz. Faşizmi imha etmenin gerçek olanağı işçi sınıfının yeteneğine ve işçi sınıfının öncü-gücünün anti-faşist mücadelede yönetici rolünü yükümlenmesine bağlıdır.

H. Fazio, Şili'deki faşist darbe ve sonrası, daha birçok yönlerden olduğu kadar proletaryanın ittifaklar politikası açısından da devrimcilere bir çok dersler vermiştir. Şili'nin tarihsel deneyimi, işçi sınıfı yönetiminde mümkün olduğu kadar geniş bir güçler koalisyonu yaratmanın gerekliliğini göstermektedir. İşçi sınıfı, aynı zamanda hem emperyalizmi ve hem de en gerici güçleri tecrit ederek bu hedefe ulaştığı her zaman önemli başarılar kazanmıştır.

Faşist darbe, Halk Birliği içindeki anlaşmazlıkları kolaylaştıran bir dizi faktörün etkisi ile mümkün olabilmiştir. Bu, tek bir siyasal yönetimin yokluğunun sonucuydu. Bazı tabakalar hükümet programının pozisyonlarından uzaklaştılar, bu durum da işçi sınıfının tecrit olmasına ve halk yönetimine karşı emperyalizmin yönetimi altında halkın bazı geri kalmış tabakalarını da içeren bir koalisyonun oluşmasına yol açtı.

Halk hareketinin yenilgisinin, Şili'nin objektif gelişiminin gerektirdiği dönüşümlerin karakterini değiştirmediği kuşkusuzdur. Şilili komünistler, çıkarları diktatörlük tarafından yaralanmış bütün sınıf ve tabakaları bir anti-faşist cephe halinde birleştirmek için mücadele etmektedirler. Tıpkı komünistler ve sosyalistler arasındaki ittifak gibi Halk Birliği de bütün önemini korumaktadır.

Bununla beraber, deneyim, daha ileri gitmenin gerekliliğini, Halk Birliği hükümetini desteklememiş olmakla beraber bugün diktatörlüğün keyfi yönetiminin kurbanı olmuş ve geniş halk tabakaları ile ortak eylemlere ve birliğe gitmenin gerekliliğini göstermiştir. Partimizin yönetimi, S. Allende hükümetine karşı muhalefet eden sayısal olarak en önemli parti olan Hristiyan-Demokratlarla karşılıklı bir anlayışın önemine özellikle işaret etmiştir.

Darbeden sonra geçen zaman göstermiştir ki, ancak siyasal örgütler anti-faşist cephede önemli bir rol oynayabilirler. Baskılar ne Komünist Partisini ne de S. Allende hükümetinin yarattığı koa-

lisyonu yıkamamıştır. Bu siyasal örgütler yeni koşullarda çalışmaktadırlar. Halkın mücadelesinin gelişmesi ve daha geniş bir birleşik cephenin yaratılması, faşizmi bozguna uğratmayı ve askeri cuntanın zayıfladığını görerek ülkenin gelişimi üzerindeki kontrolünü devam ettirmek için bir çare arayacak olan emperyalizmin manevralarını engellemeyi sağlıyacaktır.

Toplantıya katılanlar, Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresi tarafından formüle edilen, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bir anti-faşist halk cephesi yaratılması düşüncesinin zamanın sınavına direndiğini, bu düşüncenin büyük önemini pratik içinde kanıtladığını, hep birlikte saptadılar. Yurtsever ulusal demokratik güçlerin birlik biçimleri ne olursa olsun, hepsi ortak düşmana karşı yönelmiştir: emperyalizm.

ORTAKLAŞA ÇALIŞMA (COOPERATİON) VE İDEOLOJİK MÜCADELE

Kollokyumda, komünistlerin, ortaklaşa çalışan siyasal güçlerin ittifakı içinde olduğu kadar dışında da, geniş bir demokratik birlik için çalışmalarını ideolojik mücadele ile birleştirmek gerekliliği üzerinde çok tartışıldı. Kollokyuma katılanlar, bu sorunu incelerken, Marksist-Leninist tezlerden, Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin mutlak olarak (authentiquemenet) proletarya partisinin ideolojik ve siyasal bağımsızlığı üzerine, komünistlerin, ideoloji alanında, ilke olarak, uzlaşmaları, tavizleri kabul etmelerinin imkansızlığı üzerine olan kararlarından hareket ettiler.

Ts. Namsarai, Lenin'in, net bir sınıf pozisyonu üzerinde durmanın, Partinin programından ve siyasal çizgisinden her türlü ayrılma ihtimalini safdışı etmenin gerekliliğine bir defadan çok işaret ettiğini, hatırlattı.

P. Courtieu, kapitalizmin, sistemin suçlanmaması gerektiği ve bütün sosyal tabakaların «sıkıntıdan kurtulmak için birleşmek» zorunda oldukları şeklindeki sınıf işbirliği (collaboration) ideolojisinin biçimlerini kesintisiz olarak yenilediğine, dikkati çekti. Bu nedenle, kendi sınıfsal çıkarlarının bilinci, gerekli siyasal değişikliklerinin içeriğinin bilinci, işçilere ve tekellerin diğer kurbanlarına kendiliğinden (spontanément) kendini kabul ettiremez. Etkili, güçlü ve aktif bir Komünist Partisinin varlığı burjuva ve reformist ideolojiyi geriletmek için mutlak olarak gereklidir.

Birlik için mücadelenin sınıfları barıştırmak ve sınıf işbirliğini (collaboration) gerçekleştirmek amacı olamaz; birlik için mücadelenin, bilimsel sosyalizmle burjuva, reformist, ütopik yada teknokratik düşüncenin şu yada bu çeşidi arasında imkansız bir birleşmeyi (convergence) araştırma amacı yoktur. Biz, burjuvazinin işlerini idare etmek için değil, fakat, tekellerin iktidarını yıkmak,

ileri bir demokrasi kurmak ve sonra da sosyalizme doğru ilerlemek için birlik istiyoruz. Diğer her türlü birlik konsepsiyonu, işçi sınıfını burjuvazinin buyruğuna takmakla sonçulanmaktan başka bir şeye varamıyacak ve en açık biçimde oportünizmi, hatta seçimsel (seçimlerle ilgili, ç.) bir cambazlığı ortaya çıkaracaktır.

Sosyalist Parti, Ortak Programı, anti-tekel programı kabul ederek sınıf işbirliği (collaboration) politikasından ayrıldı. Fakat Sosyalist Partinin yapısı değişmedi; bu Parti, reformist bir parti olarak kalmıştır ve gerçekleştirdiği dönemecin geri-çevrilemez bir karakterde olduğunu kabul etmek bir hata olacaktır. Bütün bunlar göstermektedir ki, birlik bir duygusal idil (kısa aşk şiiri, temiz sevgi, ç.) değildir ve olamaz, fakat tam tersine, uzun zaman isteyen bir savaştır. Bu, ancak kitlelere dayanmak koşuluyla kazanılabilir.

J. Janicki, P. Courtieu'nün düşüncesini tekrar ele alarak, sol siyasal örgütler ittifakının, komünist hareketi reformist akımlardan ayırteden örgütsel ve ideolojik özellikleri silmediğine, işaret etti. Komünist hareketin ve Partimizin deneyimi göstermektedir ki, reformizme karşı mücadeleyi durdurmak, komünist partisinin ölüm hükmünü imzalamak olacaktır. Siyasal ittifaklar, sol güçlerin birliği için komünist stratejinin bir bölümünü oluşturan uzlaşmaları gerektirir. Fakat bu uzlaşmalar, hiçbir durumda ideolojik bir karakterde olamaz. Anlaşmalar, eğer itifakın dağılmasına yol açmıyorsa, çatışmaları saf dışı bırakmaz; hatta bu çatışmalar belli bir anlamda yararlı da olabilirler, zira bu çatışmaların çözümlenmesi süreci boyunca sol güçlerin birliğinin sınıfsal fizyonomisi oluşur.

Sınıflar arasında ittifak bir daha alt dereceye indirme (déclassement) platformu değildir. İşçilerin sınıf bilincinin sağlamlaşması, komünistlerin katıldığı ittifakların sınıfsal içeriğinin gelişmesinin bir esas temelidir. Böylece cephenin eylemi daha etkili olur, küçük-burjuva anarşisinin baskısından korunur. Fakat daha da önemli olan, cephenin, güncel hedeflerin mücadelesinden sosyalist perspektifin anlaşılmasına ve onaylanmasına geçmesidir.

Bu nedenle, işçi sınıfının ücretliler dünyası içinde kaçınılmaz olarak eriyeceğini iddia eden ve sınıfsal ittifakı belirsiz bir «yeni tarihsel blok»la özdeşleştiren revizyonist görüşlerin tehlikesi açıkça ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan, her türlü ittifakı sertlikle eleştiren ve içinde işçi sınıfının yerinin olmıyacağı «devrimci potansiyelin yeni bir sendromunu (belirtisini)» araştırışı mutlaklaştıran aşırı «sol»cuların tehlikesine de işaret etmek gerekir.

Ib. Nörlund, revizyonistler ve sağ oportünistler, «birlik adına» Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinden vazgeçmeye, Partiyi kendi çehresinden yoksun kılmaya hazırdırlar, dedi.

Danimarka'da, 60 yıllarına doğru, bizi, eğer örgütsel temellerimizden ve ilkelerimizden vazgeçersek birlik davasının başarıya

ulaşacağına ikna etmeyi denediler. Hiçbir zaman siyasal etkimizin olamıyacağını, zira düşüncelerimizin sözde aşılmış olduğunu iddia ederek bizi korkutmak istediler. Olaylar bu iddiaların ne denli aldatıcı olduğunu gösterdi.

Bölünüşten sonra birçok yıl boyunca güçlükleri göğüslediğimiz doğrudur. Fakat, Parti, özellikle ilkeleri üzerinde kararlı olarak kaldığı içindir ki yeni başarılar elde etmesini bilmiştir. Parti, bugün, işçi hareketinin temel yenileştirici gücüdür. Başka yolları arayanlar, geçici bazı başarılara rağmen, politikası iflas eden ve ideolojisi giderek keskinleşen bir kriz geçiren sosyal-demokratların sonucunu paylaştılar.

A. Pettersen, Partinin ideolojik ve siyasal bağımsızlığı Norveç'te keskin bir problemdir, dedi. Mart 1975'te, Sosyalist Seçim Birliği (1973'ten beri varolan ve Komünist Partisinin, Halkçı Sosyalist Partinin ve Demokratik Sosyalistlerin oluşturduğu temeli üzerinde, sol sosyalist bir partinin yaratılması için bir anlaşma gerçekleştirildi. Bugünkü durumda, bu yeni siyasal örgütün hangi yolu takip edeceği daha henüz güvenlikle söylenemez; üyeleri, Marksizm-Leninizm temeli üzerinde birleşmeyi bilecekler midir, yoksa yeni bir bölünüş mü olacaktır?

A. Leppanen, sağ sosyal-demokratların oportünizminin sonucu olarak işçi sınıfının ve demokratik güçlerin birliğinin güçlenmesi yolu üzerine dikilen engelleri ayrıntılarıyla analiz etti. Sosyal-demokratlar, gerçekten de, hiçbir zaman, çalışanların çıkarları doğrultusunda yapıcı ve kararlı —acil gerekliliğine rağmen— eylemler sürdürme durumunda değildirler. Fakat, sosyal-demokrat işçilerin, komünistlerle eylem birliği için büyüyen özlemi karşısında ortak eylemleri araştırmak ve hatta bazen gerçekleştirmek zorunda kaldılar. Bununla beraber, tayin edici anda yarım tedbirlerlere yönelmekte, çalışanların kitle eylemlerini örgütlemeyi reddetmektedirler. Finlandiya Komünist Partisi tarafından, sosyal-demokratlarla ortaklaşa çalışma (coopération) üzerine Ocak 1974'te kabul edilen karar, ortaklaşa çalışmanın (coopération) ideolojik problemler üzerindeki tartışmanın vede reformizme karşı mücadelenin geliştirilmesinin zorunlu olduğunu belirtmektedir.

G. Kwiatowski, dikkati, reformist ideolojiye karşı tutarlı mücadeleyi, kitleler arasında günlük bir açıklama çalışması ile birleştirmenin gerekliliği üzerine çekti. İşçi sınıfı için çok zararlı olan sosyal-demokrasinin ideoloji ve pratiğine karşı mücadeleyi bütünüyle sürdürürken, işçileri birleştirebilecek olan şeyi de sabırla araştırmalıyız. Çalışanların acil çıkarlarının tatmini için mücadele söz konusu olduğunda sosyal-demokratlarla birleşmemiz için aramızda birçok ortak noktalar bulunmaktadır. İdeolojik mücadele, aynı zamanda, bugün yeni olanaklarla kolaylaşan bir aydınlatma

çalışmasıdır da. Örneğin büyük sermayenin iktidarını sınırlandırma tedbirlerinin gerekliliğine inanış sosyal-demokratlar arasında da kesinlenmektedir. Genç sosyalistler, devletin kontrolünü, çalışanların üretimin yönetimine katılmasını, diğer anti-tekelci tedbirlerin gerçekleştirilmesini istemektedirler.

Bu düşünceyi geliştiren **J. Pittman**, A.B.D. komünistlerinin, sadece sendikal yöneticilerin reformist düşüncelerini teşhir etmekle kalmamalarını, fakat Marksist-Leninist sınıf mücadeleleri teorisini, işçi sınıfının tarihsel rolü doktrinini kitlelere sürekli olarak aktarmaları gerektiğini, belirtti.

E. Zücker-Schilling, birleşik cephenin ve ulusal ve uluslararası düzeyde sendikal hareketin birliğinin hasımları tarafından bugüne kadar tekrarlanan «kanıtlar»ından biri, birleşik cephenin bir «komünist manevra»sı olduğunu iddia etmektir, dedi. Oysa olaylar bunun tam tersini kanıtlamaktadır: birlik için mücadele eden komünistler, hiçbir zaman işçi hareketi bünyesi içindeki diğer siyasal doğrultuların zararına bencil parti çıkarları gütmemişlerdir. Komünistler bir tek şeyden başka birşey istememektedirler: sendikalar, olmaları zorunlu olduğu gibi ve üyelerinin kendilerini görmek istedikleri gibi olsunlar; gerici sendikacı rahiplerinin sınıf işbirliği (collaboration) politikası ile ilişkilerin keserek işçi sınıfının çıkarlarının gerçek temsilcisi olsunlar. Sendikaların birliğinin garantisi, sendikal demokrasinin kurulması için mücadeleye sıkı sıkıya bağlıdır.

P. Vasquez, demokratik ve anti-emperyalist güçlerin geniş bir ittifakının yaratılması, komünistlere karşı beslenen ön-yargıların üstesinden gelinmesini gerektirmektedir. Bu ön-yargılar, sağ reformist liderler ve her renkten goşist anti-komünizminin yaptığı gibi emperyalist gericilik tarafından yapılmaktadır. Anti-komünistler, icatlarını, bazı durumlarda «objektif olaylar» gibi göstermektedirler. Diğerlerinde Sovyetler Birliğindeki ilerlemenin tanığı olan olayları nakletmekle beraber bunları S.S.C.B.'ye karşı güvensizlik uyandırmayı hedefleyen yorumlarla birlikte vermektedirler. Daha başka durumlarda ise, her türden ve her boyuttan provokasyonlar örgütlemektedirler.

«Daha geniş bir ittifak» aramak bahanesiyle «taktik açıdan» gericiliğe ve emperyalizme vede oportünizmin her çeşidine karşı ideolojik mücadeleden vazgeçmek, oportünizmle uzlaşmaktan başka bir şeye varmaz. Bu açıdan, işçi hareketi bünyesi içindeki anti-sovyetizm, küçük-burjuvazinin ve burjuva milliyetçilerinin ideolojisi karşısında bir teslimiyetten başka birşey değildir. Anti-komünist propaganda, uluslararası komünist hareketin bünyesi içinde bütün partilerin eşit olmıyacağı ve «büyük partiler»in «küçük partiler»in zararına ayrıcalıklardan yararlanacağı yalanını yayarak işçilerin yönünü şaşırtmayı denemektedirler.

Bu kara çalmanın amacı, komünist hareketin birliğinin güçlenmesini, daha büyük bir birliğe ilerleyişini engellemek, bazı partileri Sovyetler Birliğine ve sosyalist topluluğa karşı çıkarmaktır. Anti-komünizme ve anti-sovyetizme karşı hücum güçler dengesini çalışanların ve halkların lehine kararlı bir biçimde değiştirmenin temel vasıtalarından birini oluşturmaktadır.

Sağ burjuva çevrelerin ideologları, çoğu kez her türden ideolojik şaşırtmacalara başvurmaktadırlar. **L. Novotny**, buna örnek olarak, demokrasinin ancak çoğulcu sistemle varolabileceği iddiasının, verilebileceğine işaret etti. Fakat, gerçekte zorunlu olarak bir yönetici ve muhalefet partileri kombinezonunu ön-gören burjuva sistemi, sosyalist ülkeler tarafından tarihsel olarak aşılmış bir aşamadır.

Çekoslovakya'da devrimin birinci aşamasında, sınıfsal güçler dengesini ve kitlelerin devrimci olgunluk düzeyini dile getiren bir çoğulcu sistemin belli bir anlamda varolmuş olduğu söylenebilir. Fakat ulusal ve demokratik devrimin talepleri ve sosyalist devrime dönüşümü gerçekleştiği ölçüde, faşizme karşı mücadeledeki eski müttefikimiz —burjuvazi— değişik bir biçimde de olsa burjuva demokrasisini tekrardan diriltmek arzusunu gitgide daha fazla gösterdi. Bu durumda da, demokratik halkçı bir devlet için genel demokratik talebin bile, kendisi için kabul edilemez bir olgu olduğu gitgide daha açıklık kazanıyordu.

Burjuvazinin gerici özlemleri, Şubat 1948'te kararlı bir karşılık verilen bir karşı-devrimci hükümet darbesi girişimine dönüştü. Sınıfların siyasal çoğulculuğu dönemi işte böylece sona erdi ve iktidar, Ulusal Cephe ile vücut bulan ve Ulusal Cepheyi geniş bir ittifakla gerçekleştiren işçi sınıfının eline bütünüyle geçti. Ulusal Cephe, Komünist Partisinden, sosyalizmi benimsiyen, çalışanların çıkarlarını temsil eden ve savunan diğer partilerden oluşmuştu.

H. Schumacher, gerçekte, sosyalist demokrasinin partilerin çoğulluğunu hiçbir zaman safdışı etmediğini, söyledi. Demokratik Alman Cumhuriyetinin emekçilerinin deneyimi kanıtlamıştır ki, çoğulcu sistem, proleter-olmıyan sınıf ve tabakalar da dahil geniş halk kitlesini işçi sınıfının yolu üzerine, sosyalizmin ve komünizmin yolu üzerine sevketmeyi hedef alan devrimci ittifaklar politikasının biçimlerinden birini temsil etmektedir. Bugün çeşitli sosyalist ülkelerde varolan çoğulcu sistemin tarihsel ve sosyal kökleri burjuva demokrasisinde değil, fakat kitlelerin anti-faşist, anti-emperyalist mücadelesinde bulunmaktadır. Bu çoğulcu sistem, sosyalizm koşullarındaki siyasal hayatın uzun bir evriminin sonucudur ve burjuva çoğulculuğuna taban tabana zıttır.

Gelişmekte olan ülkelerdeki anti-komünizm ve anti-sovyetizm problemleri, **O. Taiebi**'nin konuşmasında ayrıntılarıyla analiz edildi.

Çürütüldükten sonra başka biçimlerde tekrardan doğmak üzere geçici olarak ortadan yiten oportünist görüşler arasından, herşeyden önce «halkları sırtları gerisinde kararlar alan süper-güçler» görüşünü belirtmek uygundur. Bu iddialar, Amerikan politikası için doğrudur, fakat Sovyet politikası söz konusu olduğunda yalandır. Arap kurtuluş hareketinin deneyimi, Amerikan emperyalizminin cinayetlerini örten böyle bir birbirine benzetişin bütün halklar için ne kadar hatalı ve zararlı olduğunu kanıtlamıştır.

Daha sonra, birinci görüşün bir varyantını ve gelişmiş biçimini ifade eden «zengin ve yoksul ülkeler» görüşü gelmektedir. Burada söz konusu olan, ne bir eksik ne bir fazlasıyla «Üçüncü Dünya» köylülüğünü uluslararası işçi sınıfına karşı ayaklandırmaktır. Bundan ilk acı çekecek olan köylülük olacaktır. Tarımsal devrim için ve ulusal kurtuluşun görevlerinin yerine getirilmesi için mücadelenin geliştiği Cezayir'de, gerçeklik, Çinli yöneticiler için o denli kıymetli olan bu görüşün, burjuva ideologlarının «teori» düzeyine çıkardıkları bugörüşün tutarsızlığını kanıtlamıştır.

En nihayet, «Tarafsız Avrupa» (söz konusu olan kapitalist Avrupa'dır), «iki süper-güç karşısında» tarafsız Avrupa görüşü gelmektedir. Bu görüş, Yakın-Doğu ile ilişkili de olmak üzere kapitalist Avrupa ile A.B.D. arasında belli bir ölçüde varolan çelişkilerin varlığını saptayarak daha önemli bir olguyu, «dokuzlar» Avrupa'sının A.B.D.'nin yönetimi altında ayakta tutmaya çalıştığı NATO saldırgan blokunun varlığını maskelemeyi denemektedir.

Taraftarları tarafından sunuldukları biçimlerin çeşitliliği ötesinde bu görüşleri birleştiren iyice belirli bir sınıfsal amaçtır: sosyalist ülkeler ile özgürlüğünü yeni kazanmış ülkeler arasındaki ortaklaşa çalışma ve dostluk ilişkilerini zayıflatmak; emekçi köylülüğün ve yurtsever orta tabakaların uluslararası işçi sınıfı ile ittifakını yıkmak. Söz konusu düşünceler, bu düşüncelerin demokratik ve anti-emperyalist duygularla beslenen taraftarları için, reddettikleri kapitalizm ile kabul etmedikleri (yada daha henüz kabul etmedikleri) bilimsel sosyalizm arasında bir «üçüncü yol» arayışları ile gayet iyi birleşmektedir. Buradan da, birçok olayda olduğu gibi, açıkça anti-emperyalist eylemlerinin yanısıra objektif olarak anti-komünist ve anti-sovyetik karakterleri ortaya çıkmaktadır.

A. Mosquera, tekelci burjuvazinin işçi sınıfına karşı ideolojik saldırısında, neo-anarşist teorisyenlerin silah deposuna bile baş vurduğuna dikkati çekti. Kolombiyalı ve Kuzey-Amerikalı tekeller, proletaryanın ve partisinin tarihsel görevini inkar eden, sendikal birliğe karşı komplolar düzenleyen, acil hak talepleri için mücadeleyi reddedip köylülere yada kent küçük-burjuvazisine, hatta lumpen-proletaryaya, kendilerinin dedikleri gibi «eskiden» işçilere düşen yönetici bir rol atfeden her türden yerli goşistler tarafından destek-

lenmektedir. Bu «ültra-devrimciler» gericiliğin ve sendikal hareket içindeki ajanlarının objektif olarak yardımcıları olmaktadırlar. Bu «teorisyenler»in sınıfsal ve ideolojik özlemleri açıktır: işçi sınıfını temel müteffiki olan köylülükten tecrit etmek ve işçi sınıfını diğer demokratik tabakaların karşısına çıkarmak.

R. Ohman, İsveç komünistleri anti-komünizme karşı mücadelelerini yürütürken, sosyalizmin İsveç'e hangi gerçek avantajları sağlayacağını göstermeye gayret etmektedirler, dedi. 1975 Martında 24 ncü Kongre öncesinde yayınlanan Partinin siyasal platformunda, sosyalist devletlerin gerçek deneyimlerinin temeli üzerinde sosyalizmin genel yasalarının incelenmesine yetersiz bir dikkat gösterildiği öz-eleştirisel bir tarzda belirtilmiştir.

Bu yasalara dayanarak, İsveç'in demokratik geleneklerinin en iyilerini, yüksek sanayileşme düzeyini, kalımlı bir barış sağlama olanaklarını dikkate alan Partimiz, çalışanlara, gençlere ve entelijansiyaya, sosyalist perspektifin ülkemiz için somut olarak neyi ifade ettiğini göstermek kararındadır. İşçi sınıfının ve diğer sosyal tabakaların, ilerici reformlar ile çalışanları kapitalist işletmelere bağlamaktan başka bir şey yapmayan reformlar arasındaki fark konusunda açık bir düşünceleri olmasına yardım etmek için tasarlanan reformların yapısının kitlelere izah edilmesine büyük bir önem vermekteyiz.

J. Schmirgeld, aynı şekilde Arjantin'de sağ oportünistler, S.S. C.B.'de ve diğer sosyalist ülkelerde sosyalizmin kuruluşu üzerine olan gerçeklerin yayılmasına, bunun, gericiliğin Partimizi bir «yabancı» parti gibi göstermesine yardımcı olacağı bahanesiyle karşı çıktılar. Bu tür kurnazlıklar vasıtasıyla bizi uluslararası proletaryadan, dünya sosyalist sisteminden ve en başta da S.S.C.B.'den tecrit etmeyi denediler. Sağ güçler, S.S.C.B.'ye ve diğer sosyalist ülkelere karşı saldırılarda kendilerinden hiçbir şekilde geri kalmıyan ültragoşist unsurlarla aynı burjuva milliyetçiliği propagandasını yapmaktadırlar. Fakat, anti-sovyetizm hangi biçim altında olursa olsun anti-komünizmin bir çeşidinden başka bir şey değildir.

R. Wettengel, anti-sovyetizme karşı mücadelede sosyalist topluluğun gerçekleştirdiklerinin tanıtılması için etkin bir propaganda yapılmasının büyük önemi üzerine, dikkati çekti. Faşizm üzerine kazanılan zaferden sonra dünyada ortaya çıkan büyük tarihsel değişiklikleri anlıyabilmek, ancak Sovyetler Birliğinin engin olumlu rolünün hesaba katılması ile mümkündür. Başında S.S.C.B. ile beraber büyük sosyalist ülkeler topluluğu tarafından temsil edilen dünya sosyalist sisteminin dünyanın gelişim sürecini gitgide daha fazla tayin etmesinin açıklamasını işte kesinlikle burada aramak gerekir. R. Wettengel, Sovyetler Birliğini

> «Barışın korunması politikasına dayanak hizmeti görebilecek tek dengeli, güvenilir ve sağlam güç»

olarak tanımlıyan P. Togliatti'nin sözlerini hatırlattı.

Kırk yıl önce söylenmiş bu sözler, önemlerini kaybetmekten uzak olup, bugün çok daha güncellik kazanmışlardır. Bu sözler, S.B.K.P.'nin 24 ncü Kongresi tarafından formüle edilen Barış Programı zihniyeti içinde sosyalist topluluğun birlikte eylemlerinin, Avrupa'da ve bütün dünyada kalımlı bir barışın kurulmuşunun hedef alışlarının vede bütün halkların desteğini kazanan detant politikasının başarılarının pekişmesine ve gelişmesine duydukları özlemin tanığıdırlar.

İLKESEL ZİHNİYET VE YARATICI ARAŞTIRMALAR

Tartışılan birçok problem, sorular-cevaplar, karşılıklar ve gözlemler şeklinde belirlendi ve somutlaştırıldı. Üç çalışma gününün herbirinin bir öğleden sonrası seansı bu şekilde geçti. 20 den çok soru ortaya konuldu.

Latin-Amerika ülkelerindeki devrimci hareketin teorik ve pratik problemleri ile, demokrasi için mücadele ile sosyalizm için mücadele arasındaki ilişki ile, ulusal burjuvazinin ve askerlerin rolü ile ilgili bazı sorular R. Arismendi'ye soruldu.

R. Arismendi, her evrimin karakteri objektif gerçeklik tarafından belirlenir, dedi. En yakın görevlerinin demokratik yada sosyalist, ulusal kurtuluş yada anti-kapitalist nitelikte mi olduklarının bilinmesi, sosyalist devrim yolu üzerindeki aşamaların sayısının —bir yada birden çok— bilinmesi olgusu buna bağlıdır. Latin-Amerika'daki genel demokratik ve anti-emperyalist görevler, devrimin birinci aşamasının ögeleridir. Kıta üzerindeki ve kıtadaki çeşitli ülkelerdeki genel demokratik talepler için mücadelenin genişliği siyasal durumun özgüllüğüne, proletaryanın ve partisinin bu mücadeleyi siyasal açıdan yönetmekteki yeteneğine bağlıdır. Hangi durumda olursa olsun, bu mücadele yolu bütünüyle sosyalizme açar.

Bazıları, bize, Latin-Amerika'da devrimin bütün ülkelerde birden aynı zamanda patlak vereceği, her ülkede tek bir ve aynı devrimci durumun ortaya çıkacağı ve tek bir ve aynı taktiğin uygulanması gerektiği, tarihsel, ekonomik, siyasal ve sosyal özelliklerin vede farklı ülkelerdeki güçler dengesi çeşitliliğinin ortadan kalktığı gibi saçma ididaları atfetmektedirler.

Oysa, biz, sadece, Latin-Amerika işçi sınıfı ve halkları arasındaki dar (sıkı, ç.) savaş dayanışmasını güçlendirmenin zorunlu olduğunu, Latin-Amerika'nın coğrafik durumunu, A.B.D. emperya-

lizminin stratejik sisteminin temel bölümünü oluşturmasını, A.B.D. karşısındaki ekonomik bağımlılık sistemini hesaba katarak, Latin-Amerika tarafından oynanan bu rolün ışığında bu dayanışmanın özel bir önem taşıdığını belirtiyoruz.

Devrimci hareketin çeşitli ülkelerdeki med-cezir (yükseliş-alçalış, ç.) konjonktüründen bağımsız olarak, Latin-Amerika genel bir devrimci atılım dönemine girmiştir. Latin-Amerika ülkelerinin birbirine bağımlılığı tartışılamaz; bir ülkedeki olaylar diğer ülkeler üzerinde de bir etkide bulunmaktadır. Buna devrimci görevlerin ortaklığını ve diğer ortak özellikleri de ekleyebilriiz. Çeşitli ülkelerin Parti ve halk politikasını bir düzeyde eşit kılmak özlemi, bir saçmalık, ilkel bir şematizmdir. Fakat, kıtanın bütün diyalektik aynı yöne yönelişleriyle ile beraber devrimci panoramasını bilmezden gelmenin görüş açımızı keyfi olarak daraltmak anlamına geleceğini düşünüyoruz.

Ulusal burjuvazinin pozisyonları ile ilgili olarak ise, bir sosyal sınıf yada tabakanın devrime katılışının, somut tarihsel koşullara bağlı olduğunu hatırlamak gerekir. Ve burjuvazinin rolü ise en büyük değişikliklere bağımlıdır (tâbidir, ç.). Burjuvazinin birçok tabakaları emperyalizmin ve yerli tekellerin egemenliği ile boğulmaktadır. Ulusal burjuva çevrelerinin hangi ülkelerde birinci aşamasında devrime katılacaklarını hayat gösterecektir. Fakat ulusal burjuvazi, genel kural olarak, objektif nedenlerden dolayı demokratik kurtuluş devriminin motor güçleri arasında potansiyel olarak yer almaktadır. Ve biz komünistler, eğer programlarımızda, bu burjuvaziye kapımızı önceden kapatırsak bir hata yapmış oluruz.

En nihayet ordunun rolü konusu gelmekte. Birçok örnek, Latin-Amerika silahlı güçlerinde yeni bir şeylerin ortaya çıktığını göstermektedir: Latin-Amerika'nın toplumsal krizinin derinliğini yansıtan ve bazı ordu çevrelerinin halkla beraber bir çıkış yolu aradıklarını gösteren yeni olgular gözlemlenebilmektedir. Ordu sorunu, kıtada devrimle karşı-devrim arasında süren büyük savaşın stratejik faktörlerinden biri olarak kavranmak zorundadır. Bu, komünist partilerinin ve demokratik ve anti-emperyalist güçlerin silahlı güçler konusu ile ilgili olarak uygun bir politika oluşturmalarını gerektirmektedir. Bu politika her türlü vülger anti-militarizmden ve ihtiyatsız (tedbirsiz, ç.) hayallerden kurtulmuş olmak zorundadır. «Ordu paternalizm»ine de düşmemek gerekir.

R. Ghioldi'de Arjantin'de demokratik devrimden sosyalist devrime hızlı geçiş için gerçek bir olanağın bulunup bulunmadığı ile ilgili bir soruya cevap verirken, demokratik devrim aşamasından sosyalist devrime geçiş problemleri üzerinde konuştu. Bu sorunun,

daha 20 nci yüzyılın başlangıcında Bolşeviklerin de karşısına çıktığına, işaret etti. Bolşevikler ve Lenin, o zaman, bu soruya, burjuva demokratik devrimi ile sosyalist devrim arasında Çin seddi bulunmadığı biçiminde cevap vermişlerdi.

Tarihsel pratik, Leninist görüş açısının doğruluğunu kanıtladı. Rusya'da burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüşümü süreci birkaç aydan daha fazla zaman almadı. Ayrıca, bu olaylar, dünyada daha henüz hiçbir başka sosyalist devletin olmadığı bir anda gerçekleşti. Bugün durum, köklü bir biçimde farklıdır, çok daha elverişlidir. Örneğin Küba'da 1959 yılında başlayan burjuva demokratik devrimin 1961 yılının ilk yarısından itibaren açıkça sosyalist bir karakter kazandığı bilinmektedir.

Arjantin'in özel koşullarını da aynı şekilde dikkate alıyoruz. Arjantin'de üretici güçlerin gelişme düzeyi yeterince yüksektir. Tarımsal ve anti-emperyalist demokratik devrim, ülkede yabancı tekellerin iktidarını tasfiye edecek ve yeni bir sınıfsal güç ilişkisine yol açacaktır. Bugün Arjantin'de 6 milyon işçi ve memur, 800.000 tarım işçisi ve çok büyük bir yoksul köylü kitlesi vardır. İşçi sınıfının ve tarım proletaryasının yoksul köylülükle ve kent ve kırların orta tabakaları ile ittifakı, burjuvazinin bocalamalarını ve gerici eylemlerini nötralize etmek için yeterince güçlüdür.

H. Fazio'ya, Şilili komünistler demokrasinin içeriğini nasıl kavramaktadır ve faşizm üzerine zafer kazanıldıktan sonra ülkede ne kurulmalıdır? sorusu soruldu.

Krizden devrimci çıkışın, Şili'de daha önce varolankinden daha yüksek düzeyde bir demokrasinin kurulması gerekliliğini varsaydığını düşünüyoruz, diye belirtti. Faşizmi yendikten sonra, yeni bir Anayasa, yeni yasalar oluşturmak, askeri darbeden önce varolankinden daha yüksek tipte bir anayasal düzen yaratmak gerekecektir.

Halkın faşist darbeden beri bütün yaşadıkları, faşizmin yeniden doğuşu ihtimalini safdışı eden yeni bir demokrasi biçiminin gerekliliği düşüncesini halkın bilincinde kökleştirmektedir. Yargı gücünün askeri darbeye verdiği destek ve faşist diktatörlüğün yargı gücünden yararlanmış olması, yargı gücü organlarının köklü bir dönüşümü gerekliliği sorununu ortaya koymaktadır. Aynı problem Parlamento ile de ilgilidir. Bu değişiklikler kuşkusuz orduyu da kapsamaktadır. Ordunun, askeri darbede, faşist diktatörlüğün aleti olarak oynadığı rol, silahlı güçlerin yeni bir demokratik yapısının yaratılmasını zorunlu kılmaktadır.

K. Bagdache, Arap ülkelerinin kamu hayatında işçi sınıfının

ve Marksist-Leninist öncü-gücünün rolünün yükseltilmesi olanakları üzerine bir soruyu cevaplandırırken, işçi sınıfının rolünün, herşeyden önce sendikaların güçlenmesi ile arttığını, söyledi.

Kapitalist sömürüye karşı, yabancı sermayenin nüfuz edişine karşı, Sovyetler Birliği ile dostluk için, Komünist Partisi ile ortaklaşa çalışma için müdahale edenler sendikalardır. Uluslararası komünist hareketin dayanışması, diğer ilerici Arap ülkelerinin Marksistleri ile ortak çalışma, işçi sınıfının Marksist-Leninist öncügücünün güçlenmesini kolaylaştırmaktadır. Bu dayanışma ve bu ortaklaşa çalışma, faşizan güçleri geri itmeyi sağlayan bir faktör olarak ortaya çıkmaktadırlar. Marksist-Leninist Partinin toplum içindeki rolünün yükselmesi birçok iç siyasal faktöre vede bizim kendi çabalarımıza bağlıdır.

F. Fürnberg'e, burjuva propaganda araçları ile yayılan Komünist Partisinin «ulusal olmayan» bir karakteri olduğu konusundaki yalanlarla Avusturyalı komünistlerin nasıl savaştıkları soruldu.

F. Fürnberg, Komünist Partisinin ulusal bir parti olmadığı iddiası saçmadır, dedi. Partimiz, ülkenin bağımsızlığı için mücadele eden ve Avusturya'nın yaşayabilmeye yetenekli olduğunu ilan eden tek parti olmuştur. Partimiz, Avusturya'nın bağımsız bir ulus haline geldiğini bilimsel olarak gösteren ilk parti olmuştur. Partimiz, Avusturya'nın tarafsızlığını ilk kez ve uzun zaman boyunca savunan tek parti olmuştur.

Fakat burjuva propagandacılarının bize «Avusturyalı bir parti» niteliğini verebilmeleri için «pro-amerikan bir partiye» dönüşmemiz ve buna uygun bir politika gütmemiz gerekmektedir. Üzerimizde sürekli olarak uygulanan baskıya teslim olursak, bu Komünist Partisinin sonunun başlangıcı olacaktır. Tarih, proletarya enternasyonalizmini terkedenlerin ve bundan da başka, Sovyetler Birliğine ve sosyalist ülkelere kara çalarak kitleleri kendi yanlarına çekmeyi umanların iflasının kaçınılmaz olduğunu göstermiştir. Bundan başka bir seçeneğimiz yoktur: uluslararası görevimizi, Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler ve uluslararası komünist hareketle dayanışmamızı hiçbir zaman unutmaksızın, hergün yaptığımız gibi halkın ulusal çıkarlarını savunmak zorundayız.

P. Courtieu'ye, anti-tekelci demokrasi konsepsiyonunun içeriğini ve bunun gerçekleşmesi koşullarını vede ileri demokrasi için mücadelede Sosyalist Partisinin rolünü belirlemesini isteyen bazı sorular soruldu.

P. Courtieu, tekelci devlet kapitalizmi, devlet ile tekellerin kay-

naşması değil, fakat birliğidir, dedi. Biz, ileri demokrasiyi, kapitalizmle sosyalizm arasında bir «ara aşama» gibi kavramıyoruz. İleri demokrasi, ülkemizin ve çağımızın koşullarına cevap veren bir yaklaşımın araştırılmasının somut ifadesidir. Biz, ileri demokrasiyi, sosyalizm yolu üzerinde bir dönemeç, devamı boyunca büyük sermayeye darbelerin indirileceği ve halkın sosyalizm düşüncesine ve pratiğine kazanılacağı bir aşama olarak kavrıyoruz.

Egemen sınıflar, halkın çoğunluğuna karşı —şiddet te dahil olmak üzere— bütün çarelere başvurmayı deneyeceklerdir. Burjuvazinin ve gerici güçlerin halkın çoğunluğuna karşı şiddet kullanmaları durumunda kitleler halk şiddeti ile buna karşılık vermek zorunda kalacaklardır. Fransız komünistleri, bütün eylemlerini, kararlı olarak, barışçıl bir geçişe elverişli koşulların yaratılması doğrultusunda yönlendirmektedirler. Fransız komünistleri, halkın çoğunluğunu kazanmak, burjuvaziyi şiddete başvurmaktan vazgeçirecek bir güç üstünlüğünü gerçekleştirmek için bu perspektifte çalışmaktadırlar.

İlerici demokrasi aşamasında olduğu gibi sosyalizmin kuruluşu aşamasında da demokratik partilerle ortaklaşa çalışma isteğimizi belirtiyoruz. Fakat, bu ortaklaşa çalışma konusu ile ilgili olarak sadece umutlarımızı ifade etmekle yetinmiyoruz. Bu ortaklaşa çalışmanın pratikte gerçekleşmesi için bütün çabalarımızı harcıyoruz. Sosyalist Partinin gelecekteki rolüne gelince, bu herşeyden önce bizzat kendisine bağlı bir sorundur.

İtalyan Komünist Partisi delegasyonundan, gelecekteki demokratik Batı Avrupa'nın «ne anti-sovyetik ne anti-amerikan» gibi uluslararası pozisyonları ifadesinin siyasal anlamının vede «tarihsel uzlaşım» konsepsiyonunun içeriğinin belirlenmesi, istenildi.

M. Rossi (Derginin Redaksiyon Komitesi üyesi) bu soruları cevaplandırdı.

M. Rossi, İtalyan komünistlerinin, gelecekteki demokratik Batı Avrupa'nın «ne anti-sovyetik ne anti-amerikan» olmaması gerektiği tezini ileri sürerlerken, herşeyden önce, İtalya'nın, Batı Avrupa'nın diğer ülkelerinin çoğunluğu gibi NATO üyesi olduğuna ve siyasal planda olduğu gibi ekonomik planda da Amerikan emperyalizmine bağımlı olduğu olgusundan hareket ettiklerine, özellikle dikkati çekti. İşte bu nedenle, İtalya'nın bugünkü dış politikası anti-amerikandan çok anti-sovyetiktir.

Bu durumda da, biz, İtalya'nın dış politikasının, bağımsız ve demokratik bir Batı Avrupa'da bağımsız ve demokratik bir ülkenin dış politikası olmasını istiyoruz. A.B.D. ve diğer devletlerle olduğu kadar Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist devletlerle de bütün alan-

larda dostça ilişkileri olacak olan bir Batı Avrupayı istiyoruz. Batı Avrupanın bir barış ve ortaklaşa çalışma faktörü durumuna dönüşmesi, sadece ileriye doğru bir adım oluşturmakla kalmayacak, fakat Avrupa'da ve dünyada vede kapitalist Avrupa'nın her ülkesinde güçler dengesini değiştirecek gerçekten kesin bir adım olacaktır.

«Tarihsel uzlaşım» konusuna gelince; burada söz konusu olan, İtalya'nın üç gücü, üç temel düşünce akımı arasında bir anlaşmadır. «Tarihsel uzlaşım», işçi sınıfının ve çalışanların ülke yönetimine katılmasını tasarlıyan uzun vadeli bir siyasal anlaşmadır. «Tarihsel uzlaşım», İtalya'da yeni bir rejim kurmak, sosyalizme ulaşan kayı açmak hedefini takip etmektedir. «Tarihsel uzlaşım» yöneldiğimiz bir perspektiftir. Bu, herşeyden önce, bugün kitlelerin ve ülkenin bütününün çıkarlarına ters düşen bir politika güden Hristiyan-Demokrat yönetimi takip eden kitlelere hitap etmektedir. Gelecekteki yönetimin yapısı, benimsiyeceği platform, karşılıklı tavizler ihtimali ile ilgili bütün diğer sorular başka bir tartışma konusu olmaktadır.

Tartışma, kollokyumun bütününde olduğu gibi, nüanslarda doğal bir farklılığa rağmen önemli, temel sorunlarda görüşlerin birliğini ortaya çıkardı.

KİTLELERLE BERABER, KİTLELERİN BAŞINDA

Derginin Baş Redaktörü **K. Zarodov,** kapanış konuşmasında, görüş değiş-tokuşunun verimli olduğuna ve Komünist Enternasyonalin 7 nci Kongresinin teorik ve siyasal mirasının bazı yönlerinin çağımız için önemini vurgulanması sağladığına, işaret etti. Kollokyum süresince tartışılan birleşik cephelerin bileşimi ve amaçları vede bugünkü aşamada oluşturulma yöntemleri ile ilgili bazı problemler üzerinde durdu.

Tartışmanın, bütünlüğü içinde, ritimleri hiç kesintisiz artan ve genişliğine ve derinliğine gelişen çağdaş dünya devrimci sürecinin etkileyici ve çeşitli görünümlü bir tablosunu çizdiğini, söyledi. Bugün anti-emperyalist hücumlar için, barış ve uluslararası detantın pekiştirilmesi lehine mücadele için, demokrasi ve sosyalizm için son derece lehte objektif koşullar bulunmaktadır. Bütün bunlar, bütün demokratik ve anti-emperyalist güçlerin, uluslararası çerçevede olduğu kadar ulusal çerçevede de birliği için mücadelenin problemlerini yeni bir tarzda ortaya koymaktadır.

Kollokyuma katılanlar, birleşik cephe çerçevesi içinde komünist partileri ile diğer demokratik ve sol partiler arasında hükmünü yürüten ilkeler sorununun —siyasal açıdan olduğu kadar teorik açıdan da— birincil önemini kaydettiler. Bu düşünce düzeni içinde, köklerinin bizzat devrimci hareketin diyalektiğine indiği söylenebilecek yeni karmaşık problemler, hiçte uydurulmamış fakat mükem-

melen gerçek problemler ortaya çıkmaktadır.

Hasımlarımız temel darbelerini, iki temel stratejik ilkenin birbirinden ayrılamazlığını belirten Marksist-Leninist politikaya indirmeye gayret etmektedirler; Marksist-Leninist politikanın birbirinden ayrılamazlığını belirttiği iki temel stratejik ilke, bir yandan proletarya partisinin bağımsızlığı, diğer yandan ise en geniş demokratik birliktir. Hasımlarımızın ve oportünist uşaklarının, komünist partilerini şekilsiz ideolojik koalisyonlarda, seçim bloklarında, ne pahasına olursa olsun ittifaklarda eritmek gibi «reçeteler»i işte buradan doğmaktadır. «Birlik» tasası bahanesi altında fakat gerçek hedefi, demokratik ittifakın anti-tekelci yönelimini körletmek, demokratik ittifakın en savaşçı kesimi olan komünistleri zayıflatmak olan buna benzer başka öneriler de yapılmıştır.

Komünistler için demokratik birlik, güçlerin basit bir toplamı (addition) değil, fakat güçlerin çarpımıdır (multiplication); demokratik birlik, kendi başına bir amaç değil, fakat devrim davasını ilerletmek için bir araç olup, birlik için mücadele ile ideolojik mücadele arasında doğru bir denge (ilişki) kurulmazsa bu araç etkili olamaz. Bu denge (ilişki) çalışanları reformizmin etkisinden kurtarmayı hedef alan aktif bir örgütsel ve ideolojik mücadeleyi gerekli kılmaktadır. Komünistlerin sosyal-demokratlarla ilişkileri sorunu üzerinde, S.B.K.P. Merkez Komitesi Genel Sekreteri L. Brejnev özellikle şunu kaydetmektedir :

> «Bizim, sosyal-demokrasi karşısındaki çizgimiz bundan daha açık olamaz. Hem Markizm-Leninizmin ilkesel pozisyonlarından hareket ederek sosyal-demokrat ideolojik ve siyasal hasımlarımıza karşı mücadelemizi yürütüyoruz ve takip ediyoruz ve hem de aynı zamanda, barış ve çalışanların çıkarları için emperyalizme karşı gerçekten mücadele etmek durumunda olanlarla ortaklaşa çalışmayı, ortak eylemlere girişmeyi kabul ediyoruz.» ([1])

O halde, birlik ve mücadele, sol ve demokratik partilerin ve örgütlerin ittifakının birbirlerini karşılıklı olarak tamamlıyan faktörleri ve kaldıraçlarıdır.

Tarihin derslerinin ve çağımızın derin analizinin özümlenmesi, devrimci hareketin bütün bileşkenlerinin deneyimi karşısında diktalı inceleme ve cüretli yaratıcı araştırma; işte bütün bunlar, problemlerin doğru bir çözümü için zorunlu koşullardır. Komünist ve İşçi partilerinin 1969 yılındaki Uluslararası Konferansı, bu aynı zamanda hem yaratıcı ve hem de çağımızın devrimci görevlerinin yerine getirilmesi ilkelerine bağlı yaklaşımın bir örneğini vermiştir.

([1]) L. Brejnev: Sur la voie de Lénine (Lenin'in Yolu Üzerinde), c. 2, s. 403, Moscou, 1970.